

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
1-501-90

Postatakarékpénztári
csekk számla:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A kilencvenesek.

Azt írja egyik bajtársunk, hogy ő kilencven-százalékos csendőr. Nem úgy gondolja ezt, mintha a hiányzó tíz százalék hiba lenne, hanem a meglevő kilencven — az érdem. Úgy hangzik ez, mintha a kereskedő azt mondaná, hogy ő kilencven százalék erejéig tisztességes, érdemes tehát nála vásárolni. Vagy a gépkocsivezető azzal biztatná az utast, hogy ő kilencven százalékgig ügyel az utas épségére, azt a hiányzó kis tíz százalékokat majd csak elkormányozza a Mindenható.

Köszönjük szépen, nem kérünk belőle. Mi csak százszázalékosan becsületes kereskedőnél vásárolunk, százszázalékosan biztoskezü vezetővel ülünk gépkocsiba. És kizárólag csak százszázalékos csendőr vállán látjuk szívesen a puskát. Egyáltalában: a maga helyén minden rendű és rangú embernek százszázalékosnak kell lennie, vagy pedig tűnjék el onnan, ahol kilencvenes értékekkel is sikerült megvetnie a lábát. A hiányzó tíz százalékban éppen elegendő felületesség, tudatlanság s egyéb hitványság lappang ahhoz, hogy azt a bizonyos kilencvenet értéktelenné tegye, semlegesítse és képtelenné tegye az embert arra, hogy rendeltetésének — ha nem is kiválóan és tüneményesen, — de mindenesetre megnyugtatóan megfeleljen.

Határozottan hadat kell tehát üzenni a kilencvenszázalékosoknak. Minden csendőr — próbacsendőrtől alhadnagyig — lehet százszázalékos csendőr a maga feladatkörében, számolva persze a gyarlóságokkal is. Ha valaki csak kevés százalékban tudja beváltani a hozzáfűzött várakozásokat, a hiány az első lépéseknél kiütözik s az ilyen embert idejében el lehet küldeni másfelé, ahol hiányosabb akarattal és képességekkel is elvégezheti a kevesebbet, amit rábíznak. Ha egy hiányos értékű próbacsendőrt leszerelünk, nem veszítettünk vele semmit. De ha egy kilencvenszázalékosban nem vesszük észre a hiányzó tized és véglegesítjük, ezzel bajt csináltunk magunknak, mert ez a hiányzó tíz százalék hosszú éveken át fogja apránként rágesálni, porlasztani erőnket és tekintélyünket. Ezek a kilencvenszázalékosok jól el tudnak bujni a látszatok mögé s mindaddig teljesértékű csendőrök képében járnak köztünk, amíg egy végzetes fegyverhasználatnál, komisz

fogolyszöktetésnél, az őrsön kirobbant bajtársatlanságnál s hasonló hirtelenjött események tükrében meg nem pillantjuk igazi valójukat: a kilencven százalékot.

Hadat kell hát üzenni a kilencveneseknek! Olyanok ezek, mint a tífusz baktérium-hordozók. Őmaguk lábon járnak, kutyabajuk, de a környezetből itt is, ott is megfertőződik, elromlik valaki vagy valami. Az ilyen bacillushordozókat csak jószemű orvos alapos megfigyeléssel képes felismerni, hát nálunk is ilyen éles orvosi szemekre van szükség. Az őrsparancsnokok — néha egész őrsök — dolgát nem azok a csendőrök rontják el. Aki körül messziről kiabál, hogy nem idevalók — ezeket könnyű kiemelni, — hanem ezek a kilencvenesek. Meggyőződésünk, hogy az elbukott őrsparancsnok többnyire ott kezdte elrontani a dolgát, amikor ezeket a hiányzó tíz százalékokat nem vette észre alárendeltjeiben, vagy ami ennél is rosszabb: szemet húnyt. Szemet húnyt olyan jelenségek, események, apróságok, botlásnak elkönnyvelt alapvető tünetek fölött, amelyek aztán sűrűsödtek, torlódtak, végül árvízzé dagadtak és elsodorták magukkal az egész őrsöt parancsnokostól.

Hogy ez meg ne történjék, ehhez persze mindenekelőtt az szükséges, hogy az őrsparancsnok legyen — százszázalékos. A kiválogatás, kiképzés biztosíték arra, hogy az őrsparancsnok nehéz útján teljesértékű emberek indulnak el, azután azonban már a maguk szárnyán repülnek. Oda-kint már nem a pszichotechnikával és tantárgyak regimentjével kell megbirkózni, hanem a valósággal. Az egyszerűnek, szürkének látszó minden napokkal, amelyek azonban annyi meglepetést, csapdát, fejtörő feladatot rejtenek magukban, hogy csak győzze őket az őrsparancsnok. Győzi is, ha megvan benne hozzá az akarat és képesség ahhoz, hogy minden egyes alárendeltjét valóságos értéke szerint értékelje. Nagy emberekről mondják: alkotott, mert a környezetét jól választotta meg. Ez így nem igaz, de van benne igazság. A vezetőképeséghez a munkatársak kiválogatása is hozzátartozik s erre az őrsparancsnoknak is megvan a módja.

A hiányzó tíz százalékot főleg az állandó együttlét során lehet észrevenni s így tisztán az őrsparancsnokon múlik, hogy meglátja-e ezeket a hiányokat s ha meglátja, nem csukja be a szemét, hanem eljuttatja észrevételeit azokhoz, akik aztán vagy hozzá bírják még nevelni a csendőrhöz a hiányzó tíz százalékot vagy pedig más, könnyebb hivatás felé terelik. Harmadik megoldás nincs, illetve van, de mint említettük: csak addig, míg egyszer aztán félreverik a harangot az őrs fölött.

Határszolgálati ismeretek.

Írta: NAGY KÁLMÁN r. fogalmazó.

A történelmi igazság, földrajzi adottságok, valamint az ésszerűség ellenére megszabott, immáron több mint 15 éves új határok között nem érzi magát biztonságban sem az újonnan alakított három állam, sem a történelmi rész. Előbbiek azért, mert érzik a természetellenesség hátrányait. Ebből következik, hogy minden eszközzel, erővel még jobban igyekezzenek az utódállamok helyzetüket szilárdítani és megvédeni. E törekvés látható jele pl. az egyik utódállam legutóbbi fegyveres szövetekezése és hadi berendezése, valamint új törvénye, amellyel a határsávban olyan intézkedéseket tett, hogy biztonságérzete erősödjék és kizárja a meglepetéseket. Amellett igyekszik kémkedéssel mindannak birtokába jutni, ami a szomszéd állam erejét előtte felel. Ugyanakkor azonban arra is törekszik, hogy a hasonló adatszerzéseket meggátolja. Meg volt ugyan e törekvés mindenkor és minden államban, most azonban, arányosan a fegyverkezéssel, nagyobb jelentőségre tett szert.

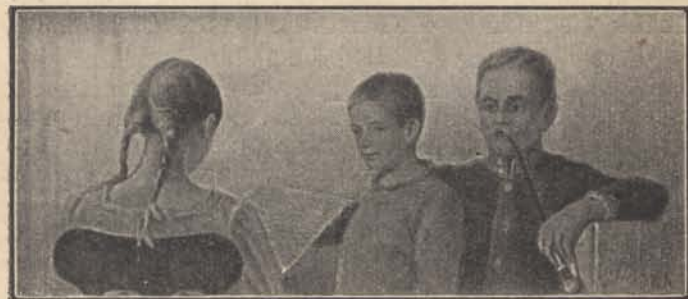
E cél érdekében könnyen talál embereket. Ezek nyíltan, a szükséges iratokkal felszerelve, mint rendes utasok lépnek be a szomszéd országba, vagy rejtett utakon jutnak el oda. Nehéz munka a leleplezésük.

A másik, inkább gazdasági veszedelem, amely szintén nem új keletű, a csempészség. Napjainkban erősen elharapódzott. Jelentős károk okozója. De annak, hogy ez így megerősödhetett, oka többek között az újonnan megvont országhatár. Harmadik

veszély, mely a határon át férkőzik felénk: az államellenes aknamunka. (Agitátorok és röpiratok.)

A negyedik, ötödik... nem sorolom el, a későbbiek során rátérünk mindarra, ami a határon át az ország ártalmára lehet. Nem érdektelen tehát az örsök előtt a határszolgálat ismertetése. Annál kevésbé, mert a szolgálati utasítás szerint... a határszélén és annak közelében elhelyezett csendőrszök a határvonal felügyeletében résztvenni kötelesek. Tovább: ...a határvonalat mind éjjel, mind nappal lehetően gyakran kell portyázni, sőt ebből a célból külön őrzőjáratokat is össze lehet állítani. A 486. pont szerint pedig: a határvonalon portyázó csendőr kötelessége a határvonal jogosulatlan átlépését, áruk, fegyverek vagy államellenes nyomtatványok átcsempészését, az állami berendezések, határjelek stb. megrongálását és a kémkedést megakadályozni, illetőleg az ilyen és más büntetendő cselekmények tetteseit elfogni vagy elővezetni és az illetékes hatóságnak átadni. Az ugyanitt fekvő községekben az idegenrendészetre különös figyelmet kell fordítani. A határszéli szolgálatot rendszeresen ellátó szervekkel szoros kapcsolatot kell fenntartani. Határátlépő állomásokon teljesítendő állandó szolgálatra, valamint útlevelek és határátkelési igazolványok rendszeres ellenőrzésére vagy ily ellenőrzésnél való közvetlen közreműködésre a csendőrséget csak a belügyminiszter engedélyével lehet alkalmazni.

Ezeket mondja a szolgálati utasítás. Nincs azonban sehol együtt az a sok törvényes rendelkezés, amely a határszolgálatot rendszeresen teljesítő szerveket, azok kötelességeit, jogait ismerteti. Hogyan álljon szoros segítségül tehát egy örs, ha ezeket nem ismeri? Nincs együtt sehol az a sok törvényes ren-

Keserves szívesség.

Írta: TAMÁS ISTVÁN.

Ez a história valóban megtörtént. Egy társaságban arról esett szó, hogy amíg az ember az iktatószámától az elintézésig kihajszol valami iratot, beleöszül. Tagja volt a társaságnak egy táblabíró is, aki szótlanul, de kaján mosollyal hallgatta a panaszkodókat. Az asztaltársaság elnöke rá is szólt:

— Mit mosolyogsz? Persze, előttem, bíró előtt szélsébesen nyílnak meg az ajtók mindenütt és mindig akad valaki, aki lohol az aktád után. Rendben van, de ha még hozzá mulatsz is rajtunk, hát... ez azért már több a soknál!... — És komolyan méregbejött az öregúr...

A táblabíró csak mosolygott tovább, de mikor aztán mind nekizúdultak, beszélni kezdett:

— Hallgassatok ide! Nem akartam elmondani, de most már lássátok, hogy nincs itt semmi hiba a

jogegyenlőség körül. Nyolc éve történt, akkor még sok minden rendezetlen volt nálunk. Ezt kötelességem előrebocsátani. Nos hát, egyszer egy berlini kiadvállalattól — amelyiknél sok könyvet vásároltam — levél érkezett, hogy különleges célra kellene nekik egy pár szép, magyar ökörszarv. Hallották, hogy nálunk ez másfélméteres átfogóra is megterem.

Ha csak ez kell — gondoltam —, ezt ugyan könnyen megkaphatják. Szóltam egyik állatorvos barátomnak. Szívesen vállalta, hogy utánajár a dolognak a vágóhidon, lesz ott akár harmadfélméteres ökörszarv is. Másnap már jött az eredménnyel. Lesz szarv, csak várni kell néhány hetet, mert címeres ökor ritkán kerül vágóhídra. Na — gondoltam —, ebben van valami igazság s hát vártam. Megírtam a németeknek, hogyan áll az ügy s azok boldogan válaszoltak, hogy várnak szívesen, csak ökörszarv legyen. Egyben melegen köszönték az előzékeny és főleg gyors, pontos intézkedést. Egyszerre elkezdtem büszkén járni-kelni, mert ha a németek dicsérnek meg bennünket gyorsaságért, pontosságért, hát az már aztán dicséret! Látni csak — gondoltam —, nemcsak te értesz ehhez német sógor, tudunk mi magyarok is valamieskét...

Csakugyan, alig tíz napra kapom az értesítést, hogy megvan az ökörszarv. Küldjek érte a vágóhídra. De küldjek egyúttal 24 pengőt is, mert a szarv jónéhány kiló s hát ára is van. Kicsit meghökentett a váratlan számla, elvégre holmi hulladéknak gondoltam addig az effélét, de aztán megbiz-

delkezés, amely a határforgalomra vonatkozik. A csendőrség fenti kötelmeinek minél eredményesebb elláthatás végett nem láttam haszonnélküli munkának, ha azokat egybefoglalva, ismertetem. Annál inkább helyesnek tartottam azt, mert évekig voltam határátlépő állomáson kirendeltségvezető s gyakorlatból tudom, hogy mi minden szükséges ahhoz, hogy akadálytalan és eredményes munkát végezzen az is, aki egyenesen a szolgálatra van rendelve és az is, aki a szervek támogatását végzi, mint a csendőrség is. Bizonyos vagyok benne, hogy a sokféle szétszórta s e cikk keretében összegyűjtött rendelkezéseknek sok hasznát fogják venni csendőr bajtársaim, de hasznát veszik talán a határszolgálat arra hivatott más szervei is.

Mindenekelőtt az útlevél és idegenrendészetre vonatkozó törvényes rendelkezésekkel foglalkozunk, azután a határszéli forgalommal, határszéli útiigazolványokkal, majd a hatóságokkal s azok jogkörével s végül egyéb tudnivalókkal. Nem fog a csendőr idegenül állani senki és semmi előtt, ha sokféle ágazó teendői között egyszer szembekerül ilyenekkel is.

A határszéli rendőrkirendeltségek szervezete és hatásköre.

A rendőrség államosításáról szóló 5.047/1919. M. E. rendelettel megszűnt az 1903. évi VIII. t.-c.-el szervezett határrendőrség. Az 5.047/1919 M. E. rendelet alapján adta ki a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg az 5.645/1923. B. M. számú rendeletet. Ezzel a rendelettel jelöltettek ki a határátlépő állomások, s az ott szervezett m. kir. határszéli rendőrkirendeltség hatásköre is ezzel nyert szabályozást a következőképpen:

tattam magam, hogy rendben van, a német birodalom barátsága és elismerése megér nekem ennyi pengőket.

Küldtem a Józsi a pénzzel. Aztán várni kezdem, lássuk már azt a harmadfeles szarvat! Kora reggel indult útnak a szolga, délben még nem jött. Semmi hír róla. Na — gondoltam —, ez tán besörözte valahol a szarvak árát, gondolván, hogy okosabb dolog ennyi tenger-pénzt vágóhídi hulladék helyett sörbe fektetni, pláne így kánikulában. Pedig a szegény ember eközben izzadt nagyokat...

Mikor ugyanis a vágóhídon a szarvakat kérte, odamutattak egy nagy csomó mindenféle véres, cafatos holmira, hogy válogassa ki magának a legszebbet. Az meg csak kerülgette a válogatnivalót, mert a szarvakon rajta volt az ökör — feje is. Kicsit megborzadt a különben is jámbor ember, de aztán nekidurálta magát és a leghosszabb szarvak után indulva, kiemelt egy címeres ökörfejet. S elindult vele haza. Mikor azonban fel akart szállni a villamosra, azt mondta neki a kalauz:

— Ide ugyan nem!

Nekiindult hát gyalog. Végig Budapesten: úgy tíz kilométer. Asszonyok ájultak, gyerekek vi-songtak körülötte, még a rendőr is fel akarta írni. Majdnem sírt, mire megérkezett a cudar szállítmánnyal. Soha annyi csúfságot, amit a pesti csibészek csináltak vele. Egyik suhanc rázendített az operaáriára: — Ó, torreador... egész kórus kísérte. A házmaster pedig nem akarta felengedni a lép-

„A határátlépő állomásokon a személy- és áru-forgalom rendészeti szempontból való ellenőrzése (az ú. n. útlevélrendészet gyakorlása).

Idegenrendészet körébe eső elsőfokú hatósági teendők.

Kiadják az állomáshelyük területén lakók részére a határszéli útiigazolványokat. A szomszédos állam illetékes rendőrhatalósága által kiállított, s az illető határszéli rendőrkirendeltség területén való belépést engedélyező határszéli útiigazolványokat előzetesen láttatkoznak.

Figyelemmel kísérik a határon átkelőket. Tájékozódást szereznek a határ mentén felmerülő államrendészeti szempontból fontos eseményekről.

Eljárnak az állam biztonsága vagy a társadalmi rend szempontjából, valamint a közbiztonságra veszélyes, aggályos és gyanús, úgyszintén a gazdasági okokból káros egyénnel szemben. Szükség esetén elrendelik az őrizetbevételt, s a fennálló szabályok értelmében a kitiltás és internálás kérdésében elsőfokon határoznak. A közveszélyes munkakerülés kihágásával terheltek ellen a rendőri büntető eljárást lefolytatják, illetőleg ilyenekkel szemben az 1913. évi XXI. t.-c. 9. §-ának rendelkezéseit végrehajtják.

Bíráskodnak mindazokban a határszéli személy-, áru- és értékgazdálkodással kapcsolatos kihágási esetekben, amelyeket az érvényben levő és ezután alkotandó törvények, illetve rendeletek a rendőri büntető bíróságok hatáskörébe utalnak.

Az eltoloncolás kérdésében elsőfokon határoznak. Az illetőségi községekbe utasítottak részére kényszerűtelvelet állítanak ki, ha pedig az eltoloncolás őrizet alatt fogantatandó, a toloncokat a legközelebbi toloncállomásnak adják át. Ha az illetőség

csön, de a Józsi szeme akkor már vérben forgott s azt mondta a házmasternek:

— Hallja-e?! Látja ezeket a szarvakat? Táguljon innét, mert belédöfök! Vagy a fejéhez kenem az egész cakkumpakot!...

Erre a házmaster rendőr után lármázva, kifutott az utcára, az ökörfejet pedig becsempészte Józsi a konyhába, majd beszólt hozzám:

— Itt van...

No, megvolt már a szarv. De mit csináljak a fejjel? Telefonáltam az állatorvosnak. Megvizsgált, hogy így lesz ez igazi ökörszarv, így sokkal jobban mutat. Ki tudja, mire kell a németeknek, legfeljebb levágják őket, ha a koponya nem kell nekik.

— Rendben van — mondtam —, de hát most megvegyek ebben a kánikulában egy jéghegyet, hogy baj nélkül megérkezzék az ökörfej a németekhez? — Barátom nevetett:

— Á, nem úgy megy az! Ki fogjuk preparálni. Majd én utánajárok, az állatorvosi főiskolán bizonyára ingyen is megcsinálják. Holnap telefonálok. — Barátom hangja gyanusan meg-megbicsaklott a nevetéstől...

Én meg ott maradtam az ökörfejjel. Ott búslakodott szegény a konyha sarkában s a legyek ebédutáni szunyókálásukból ébredve, már röpködtek körülötte. Amint elmerengve nézegettem, egyszerre halk sikoltás a hátam mögött. Visszafordulok, a feleségem állt ott összekulcsolt kézzel, hol falfehéren, hol lángvörösén a váratlan látványtól. Mögötte a

kétes volta miatt az eltoloncolás azonnal foganatba nem vehető, az eltoloncolandót a legközelebbi teljes hatáskörű rendőrhatalóságnak adják át.

A kirendeltségek bűnügyi nyomozó rendőrhatalósági jogkört nem gyakorolnak, mindazonáltal a szolgálatuk közben észlelt vagy egyébként akár hatóságok, akár magánegyének részéről tudomásukra hozott bűncselekmények ügyében mindazokat a halaszthatatlan nyomozati cselekményeket, melyek főleg a tettes elfogását és a bűnjелек biztosítását, stb. célozzák, valamint általában a 130.000—1899. B. M. számú rendelet III. fejezetében előírt teendőket teljesíteni kötelesek.

Az általuk elfogatott vagy őrizetbe vett egyéneket a bűnjелеkekkel együtt, a fennálló törvényes rendelkezéseknek megfelelően, az eset körülményeihez képest a területileg illetékes teljes hatáskörű rendőrhatalósághoz vagy katonai parancsnoksághoz, illetőleg ügyészséghez vagy bírósághoz küldik, vagy továbbnyomozásra, illetőleg egyéb eljárásra való felhívással a csendőrségnek adják át.

E' feladatok megkönnyítése végett a kirendeltségek az egyes hatóságok által letartóztatni rendelt, avagy megfigyeltetni kért egyénekről nyilvántartást vezetnek.

Újabban a 157.710—1935. VII-a. szám alatt kiadott belügyminiszteri rendelet a határszéli rendőrkirendeltségek hatáskörébe utalta az úgynevezett valutaellenőrzést is.

Az 5645—1923. B. M. számú rendelettel kijelölt határátlépő állomások közül, a személy- és utasforgalom gyér voltára tekintettel, a belügyminiszter

néhányat megszüntetett. Viszont az utasok érdekében módot kellett keresni arra, hogy ezeken a kisebb forgalmú helyeken is át lehessen útlevéllel kelni a határon. Ezért kivételesen egyes helyeken, ahol a határ- és vámvédelmi szempontokból a m. kir. határőrség (ezelőtt vámőrség) amúgy is működött és működik, belügyminiszteri hozzájárulással átruházott hatáskörben a m. kir. határőrség közegei látják el a személy- és utasforgalom ellenőrzését.

Azokat a helyeket, illetve állomásokat, ahol a határ útlevéllel vagy útlevélpótló okmányokkal (az útlevélről és útlevélpótló okmányokról később fogok szólni) lehet átlépni, *általános átkelő állomásoknak* nevezzük.

Ilyen általános átkelő állomásokon határszéli rendőrkirendeltségek, rendőrkapitányságok és révkapitányságok, azonkívül átruházott hatáskörben a m. kir. határőrség közegei látják el a személyi és utasforgalom ellenőrzését.

A következő határszéli rendőrkirendeltségek és kapitányságok működnek: Záhony, Sátoraljaúj hely (r. kap.), Hidasnémeti, Bánréve, Somosköjfalu, Balassagyarmat (r. kap.), Szob, Esztergom (r. kap.), Komárom (r. kap.), Oroszvár, Hegyeshalom, Sopron (r. kap.), Kőszeg (r. kap.), Szentgotthárd, Nagykanizsa (r. kap.), Gyékényes, Magyarbóly, Kelebia, Szeged (r. kap.), Lökösháza, Biharkeresztes, Nyírábrány.

A m. kir. határőrség jelenleg 51 helyen van meg bízva személy- és utasforgalomnak átruházott hatáskörben való ellenőrzésével.

A határszéli rendőrkirendeltségek hatósági jog-

szakácsnő, aki megpillantva a rettentő szarvú ökörfejet, szívéhez kapott s a leveses tállal együtt elnyúlt a küszöbön, csupán ennyit sóhajta: — Teremtőm!... — Feleségem is megingott, de az indulat talpon tartotta. Csendesesen, de szikrázó szemmel kérdezte:

— Hát ez micsoda?!...

— Ökörszarv... — feleltem bizonytalanul.

— Szarv? Ez fej!... Ez egy vágóhíd!... Mit akar ezzel a szörnyűséggel?

— Elküldöm a németeknek... — feleltem. Feleségem semmit se tudott az előzményekből, hát ez a válasz még jobban megrémítette. Úgy nézett rám, mint amikor tudja, hogy negyvenfokos influenza környékez. Megfogta a kezemet, de éreztem, hogy suttymomban a pulzusomat tapogatja. Nem csoda, hogy dobolt a vérem influenza nélkül is, a veríték meg csorgott a homlokomról...

— Magának láza van... — mondta a feleségem gyöngéden. — Feküdjék ágyba, én meg ezt a disznóságot kidobatom innen. Ki hozta ide?

— A Józsi...

— Honnan?

— A vágóhídról...

— Rémes... Bolond az az ember!?

Hiába próbáltam magyarázkodni, a feleségem mindig azt mondotta, mikor a németeket emlegettem:

— Igen, igen... hát persze... csakugyan, ez kell a németeknek... éppen ez kell nekik...

Betuskolt a hálóba. Belémtömött egy aszpirint s ágyba kellett feküdnöm. Darabig hallgattam, micsoda sürgés-forgás kerekedett a házban. Húsvéti

arányú nagytakarítást csapott a ház népe s mert a magyarázkodást egyelőre reménytelennek láttam, mérgemben elaludtam. Ezalatt megérkezett az orvos is — akit feleségem hívott mellém —, de mikor látta, hogy alszom, azt mondta:

— Csakugyan, kicsit piros, de hagyjuk most aludni. Jó lesz néhány takarót még rátenni, hadd izzadja ki a bajt... — Ezzel elment.

Én hát izzadtam — mondom, kánikula volt s rajtam legalább három dunyha, bennem meg aszpirin —, csuronvizesen ébredtem. Rögtön érdeklődtem:

— Hol az ökörszarv?

— Jó helyen — felelt a feleségem. — A szemetes elviszi reggel...

Nem szóltam semmit. Felöltöztem és séta ürügye alatt lementem az udvarra. Addig bókásztam, míg a vici bevallotta, hogy a pincébe dugták, de nem állhatta, hogy meg ne jegyezze fejcsóválva:

— Furesa... furesa... nagyon furesa! — Bizonyára az ujságok rémdramáit forgatta a fejében és láttam a szeméből, hogy nem sok biztatás kellene, míg a rendőrségre fut. De aztán elmagyaráztam neki a dolgot. Nem nagyon hitte, de két pengőért megígérte, hogy reggelig nem vész nyoma az ökörfejnek. Reggel aztán kocsit rendeltem és kivitettem az állatorvosi főiskolára.

Néhány hét múlva visszakaptam. Hőfőhő koponya, csillogó szarvak, amekkorákat életemben sem láttam. A feleségem azonban még így sem engedte be a lakásba, megint a pincében szállásoltam el. Közben persze két pengő ide, kettő oda, három amoda, kezdett az ökörszarv drága lenni...

köre az 5645—1936. B. M. számú rendeletben felsorolt esetekben kiterjed a község egész területére. Ez természetesen a határőrségnél nem áll fenn, mert a határőrség hatósági jogok gyakorlásával nincsen felruházva. Így tehát ezeken a helyeken az 5645—1923. B. M. számú rendeletben felsorolt esetekben a területileg illetékes elsőfokú rendőrhatalóságok jogosultak eljárni s ezekben az esetekben, illetve ügyekben a határőrséghez felhívásokat intézhetnek.

A határszéli szolgálatot is ellátó rendőrkapitányságok hatósági jogköre természetesen ebben a vonatkozásban is kiterjed a kapitányság egész hatósági területére.

Az általános határátlépő állomások közé eső egyéb megállapított pontokon — amelyek természetesen a két szomszédos állam kölcsönös meg egyezése alapján állapítottak meg — a határt csak határszéli útiigazolványokkal lehet átlépni. Ezek az úgynevezett *mellék- és vámutak*. (Ilyen mellék- és vámút körülbelül 250 van.) Kivételes esetekben a belügyminiszter engedélyt adhat, hogy ezeken a helyeken is át lehessen útlevelemmel lépni a határt.

A mellék- és vámutak átkelési pontjainál a személy- és utasforgalom ellenőrzését a m. kir. határőrség közegei látják el. (Vízi utakon a folyam- őrség végzi ezt a szolgálatot.)

Az 5645—1923. B. M. számú rendelettel szervezett határszéli rendőrkirendeltségek eredetileg a kerületi főkapitányságok alá tartoztak.

A kerületi főkapitányságok megszüntetésével valamennyi határszéli kirendeltség a vidéki főkapitány felügyelete és ellenőrzése alá került. Így tehát mindazokban az ügyekben, amelyekben a határszéli

rendőrkirendeltségek jogosultak elsőfokon eljárni, az illetékes másodfokú hatóság a vidéki főkapitány.

Határszéli útiigazolványok. Határszéli személy- és utasforgalom. Határközi összejövetelek.

Határszéli útiigazolványok kiállítására, illetve kiadására a területileg illetékes elsőfokú rendőrhatalóság (határszéli rendőrkirendeltségek működési területén a kirendeltség) jogosult.

Egyes helyeken, ahol nincs rendőrség és az elsőfokú rendőrhatalóság székhelye a községektől nagy távolságra fekszik, vagy pedig járhatatlan úttal vannak összekötve, a belügyminiszter — a lakosság érdekeit tartva szem előtt — hozzájárult ahhoz, hogy ezek részére a határszéli útiigazolványok egyik fajtáját a 3 napos időtartamú érvénnyel bíró „alkalmi útlevelet” a határőrsparancsnokságok állítsák ki. Ezzel a joggal 54 határőrsparancsnokság van felruházva.

A határszéli útiigazolványok körüli eljárás szabályozásánál figyelembe kellett venni a szomszédos államokkal külön-külön kötött egyezményeket; ezek szabályozzák az úgynevezett határszéli forgalmat. Ezeket a külön-külön megkötött egyezményeket figyelembe véve adta ki a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a határszéli útiokmányok egyöntetű kiállítása, kezelése, közvetítése és kiadása tárgyában a 132.400—1930. számú rendeletét. Ebben a rendeletben az északi, nyugati és keleti viszonylatban követendő eljárás van szabályozva. A déli viszonylatra nézve érvényes azonos szabályozást a 610—1930. P. M. rendelet tartalmazza.

Végre elkészült a láda, amiben útnak indíthatom. Józsi felrakta a szekérre, kivitte a Déli-vasúthoz. Egy óra múlva visszajött:

— Nem veszik fel...

— Miért?

— Mert a szarukivitel el van tiltva. Csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével szabad felvenni.

Hát jó. Nem vagyok ugyan szaru-exportőr, de ez is meglesz... Futás a minisztériumba... Ott azt mondja a referens, hogy írásbeli kérvényre készséggel megadják az engedélyt s majd értesítik róla a vámigazgatóságot, az a vasutat... és még mondott egyet-mást, nekem azonban már zúgott a fejem...

De megírtam a kérvényt és becsületére legyen mondván a referensnek, három nap leforgása alatt kezembem volt a kiviteli engedély. Kettő darab politúrozott ökörszarvra... Sietve nyomtam a szolga kezébe:

— De most már adja fel!

Józsi boldogan loholt az állomásra, mert annyi baja volt már ezzel a szarvhistóriával, hogy hallani sem szeretett róla. Rohant hát a kiviteli engedéllyel.

Egy óra múlva megint beállt:

— Nem veszik fel...

Kidagadtak a homlokomon az erek, de fékeztem magam.

— Miért nem veszik fel?

— Állatorvosi bizonyítvány kell, hogy az ökör nem volt járványos beteg...

— De hát a vágóhídon vágták le, ott csak

előbb megvizsgálták? És ez már nem ökörfej, hanem agyoncsiszolt szobadisz... Ebben már nem lehet bacillus!...

— Sajnálom, nekem ezt mondták... — legyintett fájdalmasan Józsi.

Kiküldtem a vágóhidra. Délfelé került vissza:

— Nem adnak igazolványt...

— Miért?

— A vágóhídi állatorvos úr nem adhat, csak a hatósági.

— Menjen utána! — mondtam és igyekeztem elfelejteni, hogy némettel valaha is találkoztam az életben.

Estefelé Józsi megint jelentkezett:

— Elkéstem. Már elment...

— Mikor kapja meg?

— Holnap tíz órakor.

— Jó. Menjen holnap!

Másnap délelőtt hozta az állatorvosi bizonyítványt, hogy az ökör nem volt ragályos beteg. Hogy ezt miből lehetett kisütni, arról fogalmam sem volt, de ezzel nem törődtem. Fő, hogy megvolt a bizonyítvány.

— De most már délután menjen az a szarv! — mondtam Józsinak vésztjósloán.

Józsi estefelé került elő. Nem mert bejönni a szobámba, csak benyitott és súgva mondta:

— Nem veszik fel...

Belefogódtam az íróasztalom lapjába, hogy ropogott s most már ordítottam:

— Miért nem veszik fel?

Józsi nem jött beljebb, csak úgy félkivülről magyarázta:

Háromféle határszéli útiigazolvány van rendszerezve.

1. A már előbb említett alkalmi útilap.
2. Határszéli útiigazolvány.
3. Birtokos útiigazolvány.

Ezeket az utazási okmányokat csakis a határkerületben lakó egyének kaphatják meg. A határkerületet határvonának is nevezzük. A határvonát a szomszéd államokkal kötött szerződések állapítják meg az országhatártól befele 10–15 km távolságban.

Amint már előbb említettem, határszéli útiigazolványokat csak a határvonában lakók kaphatnak, illetve csak ezek jogosultak az ilyen utazási okmányokkal a határt átlépni. Kivételt csak osztrák viszonylatban biztosít a kétoldalú szerződés, ahol ugyanis alkalmi útilapot kaphat minden magyar állampolgár, akinek érvényes szabályszerű útlevele van. Ennek azonban gyakorlati jelentősége egyáltalán nincsen, mert Ausztriával szemben a vízumkényszer nem áll fenn s így, akinek útlevele van, nincsen szüksége alkalmi útilapra. Egyedüli gyakorlati jelentősége a felek szempontjából az, hogy útlevéllel csak az általános átlépő állomásokon lehet a határt átlépni, míg alkalmi útilappal a mellék- és vámutakon is.

Kifejlődött az a helytelen gyakorlat, hogy a belterületek hatóságai egyes hozzájuk forduló egyéneknek olyan felvilágosítást adnak, hogy sürgős esetekben a határszéli rendőrkirendeltségeknél kaphatnak egyszeri átlépésre jogosító útiigazolványt, amire még vízum sem kell s így át tudnak lépni a határon. Rendesen valami haláleset miatt utazni szándékozóknak szokták ezt a helytelen tanácsot adni. Legjobb eset, ha a magyar határszéli rendő-

kirendeltségek közbenjárására ilyen esetekben a vízumdíj mindenkorli lefizetése mellett át tudnak az illetők jutni a szomszédos államok területére. Ez az eljárás azonban a magyar határszéli rendőrkirendeltségeket is szabálytalan eljárásra kényszeríti, mert a fennálló szabályok értelmében belterületen lakók részére egyáltalán nem lenne szabad ilyen határszéli útiigazolványt kiadni. A magyar határszéli rendőrkirendeltségnél azonban olyan megértő szellem uralkodik, hogy ilyen esetekben, amikor a belső hatóságok tájékoztatatlansága folytán náluk valaki ilyen kérelemmel jelentkezik, nem küldik őket vissza a lakóhelyükre, hanem megpróbálnak az illetőkön segíteni. Nagyon sok esetben azonban hiábavaló a magyar rendőrség közbenjárása és a vízumlefizetésre való hajlandóság, mert a szomszédos államok hatóságai a belépést nem engedélyezik. Különösen áll ez a cseh viszonylatban, ahol még az arra jogosultak is nehezen tudnak átkelni határszéli útiokmányokkal.

A belső hatóságoknak ez a helytelen eljárása felesleges idővesztést és kiadásokat okoz a tájékozatlan feleknek.

Az úgynevezett határszéli útiigazolványra és birtokosigazolványra való jogosultság eseteit is az egyes egyezmények állapítják meg.

Birtokos útiigazolvány — mint már a neve is mutatja — azok részére adható ki, akik a határkerületben laknak s birtokuk vagy bérletük a szomszédos állam határkerületében fekszik és azon a gazdálkodást maguk intézik.

Birtokos útiigazolvány egyévi időtartamra érvényes, de csak akkor, ha ahhoz a szomszédos állam

— Azért kérem szépen, mert a cseh vasutakon tarifaváltozás van és azt nálunk még nem ismerik. Nem érkezett meg az új tarifa... A magyar viteldíjat ki lehet számítani, de a többi viteldíjra tessék negyven pengő előleget adni. A különbözetet majd visszatérítik.

Odaadtam a negyven pengőt. Az aranyórám is odaadtam volna, csak vigyék már a szarvat...

Óra múlva hozta Józsi a feladó-vevényt, meg a nyugtát. Nem akartam hinni a szememnek. Két napig nem is voltam nyugodt, hátha valaki kopog és hozza vissza a szarvakat... De nem jött senki.

Korai volt azonban az öröm. Két hétre rá kérésset egy vasutas. Nem voltam otthon, telefonon tudtam meg a feleségemtől. Nem mentem haza. Kint ebédeltem a városban. Engem ugyan vasutas meg nem talál, elég nagy ahhoz Budapest. Csináljanak a szarvakkal, amit akarnak, nekem nem kellene! Elvégre feladóvevényem, nyugtám van róla, hogy vasútra tették, tartásuk meg maguknak. Ki kényszeríthet engem arra, hogy visszafogadjam? Este kerültem haza, a vasutas nem várt odáig...

Másnap délelőtt azonban beállított az irodámba. Belesápadtam.

— A ö... ökörszarv ügyében?...

— Igen kérem!

— Visszahozta?

— Igen kérem!

— Nekem nem kell! Lökjék a Dunába! Csináljanak vele, amit akarnak!...

— Tessék már akkor inkább a mi kuglialapunknak adományozni!... — mondta a vasutas.

Ránéztem. Minek egy kuglialapnak ökörféj? Érthetetlen...

— A kuglialapnak? — kérdeztem bizonytalanul, majd hozzátettem mély meggyőződéssel:

— Bolond maga, barátom!

— Pardony! — pattant fel a vasutas — hát az nem bolondság, harminc pengő és nyolevannégy filért Dunába lökni?...

— Miféle harminc pengőt?

— Amit hoztam...

— Nekem?

— Igenis kérem... A fuvardíjlevegéből.

— Hát maga nem az ökörféjet hozta vissza?

— Á, kérem! Csak még a fekbért kell kifizetni — tetszik tudni, sokáig állott odakint, amíg az igazolványok után futkostak — akkor aztán elindítjuk...

— Mennyi a fekbér?

— Kettő ötven...

— Fogjon le gyorsan ötöt — hadartam — a többi adja ide! — És eltettem a pénzt, majd megtöröltem a homlokomat. Lehet, hogy megint influenzát kaptam... Az ijedtségtől. Különben egy pár ökörszarv összesen hetvenöt pengőt vett ki a zsebemből. Tinót vehettem volna rajta. Azóta gyűlölöm az ökröt...

Az asztaltársaság harsányan kacagott a táblabíró elbeszélésén s akkor az ügyvéd megkérdezte:

— De minek kellett a németeknek az ökörszarv?

Az elbeszélő meglepetten:

— Lásd, erre még nem is gondoltam. Nem tudom... De mit bánom én! Fő, hogy én megszabadultam tőle...

birtoktest fekvése szerinti illetékes elsőfokú rendőrhatalóság előzetesen hozzájárul.

A határszéli útiigazolványokat 3—12 hónapi időtartamra lehet kiállítani, ha a kérelmező az egyezményben előírt és megkívánt feltételekkel rendelkezik. Ezt rendszerint ki lehet állítani az olyan határszéli lakos részére, akinek foglalkozása folytán többször át kell lépni a határt (orvosok, bábák, stb.) vagy pedig valamelyik birtokos útiigazolvány tulajdonosának a hozzátartozói vagy alkalmazottai részére.

Ugyancsak határszéli útiigazolványra jogosultak a szomszédos állam területére átjáró munkások is (Itt megjegyzem, hogy az ilyen munkások nálunk fel vannak mentve a munkavállalási engedély kérésének kötelezettsége alól, s csupán 5 pengős okmánybélyeget kell a határszéli útiigazolványaikra felragasztani.) Ezek a határszéli útiigazolványok is csak akkor érvényesek, ha a határszéli útiigazolványhoz az átellenes hatóság hozzájárult.

Magyar részről az idegen birtokos- és határszéli útiigazolványok előzetes hozzájárulása kérdésében a területileg illetékes elsőfokú rendőrhatalóság hivatott dönteni. (Határszéli rendőrkirendeltségek működési területén a határszéli kirendeltségek.)

A hazai határszéli útiokmányok kiadása, valamint az idegen határszéli birtokos és határszéli útiigazolványok hozzájárulása tárgyában hozott elsőfokú határozatok ellen jogorvoslattal lehet élni. A jogorvoslat módját szintén a 132.400—1930. P. M. rendelet határozza meg.

Ugyanez a rendelet határozza meg az elkövetés, bevonás és érvénytelenítés eseteit is.

A határszélen működő ellenőrző hatóságok a határszéli útiokmánnyal átlépőkről személyforgalmi nyilvántartást kötelesek vezetni.

A kisebb határszéli forgalom megkönnyítése céljából az érdekelt államok megegyeztek abban, hogy bizonyos időközökben, rendszerint három hónaponként, úgynevezett határközi összejöveteleket tartanak. A határközi összejövetelek színhelye felváltva hol az egyik, hol a másik ország határkerületében van. Az összejövetelen résztvesznek a szomszédos államok szemközti elsőfokú rendőrhatalóságainak, vámhivatalainak vezetői vagy kiküldöttei, s a két állam határőrségének parancsnokai vagy helyettesei.

A határközi összejövetelek rendszerezítésének két célja van. Az egyik: a jószomszédi viszony ápolása, kimélyítése; a másik a két állam közös érdekeinek a határszéli hatóságok és szervek összműködése útján való védelme, előmozdítása és biztosítása.

A határszéli hatóságok összműködésének feladata gondoskodni arról, hogy a határkerületbeli lakosok a határszéli forgalom szabályozásáról szóló Egyezményben, valamint az ezzel kapcsolatban kiadott utasításokban biztosított jogait a megadott keretek között korlátozatlanul gyakorolhassák, valamint arról, hogy a határszéli forgalom sima és zavartalan lebonyolítása mindenkor biztosítva legyen és amennyiben abban akadály vagy nehézségek merülnének fel, ezek minden esetben a leggyorsabban megszüntessenek, illetve a helyi érdekeknek legmegfelelőbben orvosoltassanak. Feladata továbbá az ellenőrző szervek között akár félreértésből, akár meggondolatlanságból vagy szolgálati túlbuzgóságból előállott surlódások, zaklatások vagy egyéb zavaró körülmények gyors megszüntetése.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága Dr. vitéz Bobory György m. kir. titkos tanácsost, a képviselőház volt alelnökét belügyi államtitkárrá nevezte ki.

Az ezekkel kapcsolatos kérdéseket tárgyalják meg a szomszédos állam kiküldöttei a rendszeren 3 havonként megtartott, úgynevezett „rendes határközi összejöveteleken”.

„Rendkívüli határközi összejövetel”-t lehet és kell összehívni mindannyiszor, ahányszor azt valamely halasztást nem tűrő kölesönös érdekű kérdésnek vagy ügynek megbeszélése, elrendezése, vagy elintézése szükségessé teszi. (Pl. fegyverhasználat, kisebb határsértés, stb.).

A határközi összejövetelek összehívására elvileg a területileg illetékes elsőfokú rendőrhatalóságok vezetői jogosultak. Amikor két átellenes határőr vagy ellenőrző szervet érintő kérdések tisztázásáról vagy ily szervek kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyek rendezéséről van szó és azokban más hatóság vagy szerv érdekelve nincs, a tekintetbe jövő szervek bármikor érintkezésbe léphetnek egymással. Ilyen esetekben a másik érdekelt szervet a kezdeményező szerv vezetője, parancsnoka hívja meg.

A rendkívüli összejövetelek, valamint a két átellenes szerv közötti megbeszéléseket mindenkor a kezdeményező (összehívó) fél területén kell megtartani.

Amikor az összejövetel vagy megbeszélés helyszíni szemlével vagy vizsgálattal kapcsolatos, az

összejövetel vagy megbeszélés helyéül a tekintetbe jövő területet kell megállapítani.

Az egyetértő megállapodások alapján az intézkedések azonnal foganatosíthatók. Természetesen csak olyan megállapításokat lehet létesíteni és életbeléptetni, amelyek a két állam között kötött egyezmény rendelkezéseit nem sértik s azok szellemével összeegyeztethetők.

Azok a kérdések és ügyek, amelyek elrendezésére nézve a határközi összejöveteleken egyértelmű megegyezés nem jött létre, további eljárás végett a felettes kormányhatóságoknak jelentendők be.

A jugoszláv viszonylatban legújabbán megállapodás történt egy úgynevezett vegyesbizottság létesítésére, amelynek feladata azokkal a kérdésekkel foglalkozni, amelyekben a határközi összejöveteleken nem tudtak megegyezni.

(Folytatjuk.)

A tárogató.

Örült orkán bömböl, tombolva, veszettül,
Százados fenyőket tép ki gyökerestül,
Házat, tornyot rombol, várjálakat döngel,
A rémült szemekből kimarja a könnyet...

Honnan jött? Ki küldte? Miért jött ez orkán?
A vert kuruc hadak átka, dühe volt tán!
Itéletidő van, ég is, föld is gyászol,
Sűrű köd gomolyog: bús, fekete fátyol.
Csillag lehanyatlík, győz árulás, ármány,
Bujdosik Rákóczi számkivetve, árván...
Tárogató sem szól... tábortűz se lángol,
Csak a sóhajlás száll: hejh, Károlyi Sándor!

Még éj borong... ám a labancgenerális
Nyugtát nem találja, lóra pattan máris,
Véráztatott Kassa piacára vágat,
Skemény parancsot oszt minden hadnagyának:
— Labancok, vitézek, im halljátok szómat:
Égessétek el mind a tárogatókat!

Ne hallhassa többé az a lázadó faj,
Fulladjon beléje: vád, jaj, harag, sóhaj!
A kidőlt fatörzsön ne nőjjön új hajtás,
Vesszen „Csinom Palkó” és „Tyukodi pajtás”.

Ne szóljon a nóta gyermekes meséről:
Béri Balog Ádám bársonysüvegéről,
A dacos talpasok harci lázban égve,
Ne kurjantsák égre, vad tánc ütemére
„Patyolat a kuruc, gyöngy a felesége!”
Megértettétek jól? Készüljete menten.
Végeztem!

Labancok hirtelen széjjelszáguldának,
Felkutattak öreg sírokat, kriptákat,
Romok között, mélyén erdős rengetegnek,
Minden síró-rívó hangszert összeszedtek,
Máglyára vetették, égig ért a máglya,
Elhamvadt benne a kurucok nótája...

Labancgenerális Kassa városába
Mégse leli helyét, vergődik magába,
Ki-ki néz a sötét, csillagoltó éjbe,
S bús dacos, panaszos hang jut a fülébe:
— Hallom, újra hallom, álom, ez vagy való?
Bércen, völgyön, halmon sir a tárogató!

Labancok, vitézek mit tettetek eddig!?
Mért nem égettétek el már valamennyit!?
— Jó Uram, nagy Uram, hisz' mind elégettük,
Pernyéjét, hamuját szeleknek vetettük,
Néma minden, Uram, falevél se rezdül
Bujdosók tanyáján, erdőkön keresztül!
Labancgenerális parancsot ad újra:
— Nyergeljete tüstént, induljatok útra!

A talpnyaló szolgák ismét lóra kaptak,
Egyik Napkeletnek, másik Napnyugatnak,
Sűrű erdők mélyén, csörgő patak mellett
Ismét felkutattak minden rejtékhelyet,
Bujdosók barlangját, a kuruc tanyákat,
De elrejtett sípot sehol sem találtak...

Labancgenerális felriad álmából:
Hangokat hall... lélek sir a szárazfából:
— Hallom, újra hallom, álom ez vagy való.
Hát már megint sir, bűg az a tárogató!?

Labancgenerális — mintha rémet látna —
Véres árny kísérti, iszonyú az álma,
Borzadva néz a vak, csillagatlan éjbe,
Rémület lángja gyúl zavaros szemébe,
Lidérces láz győtri: de jaj, ni, mit látok:
A földből nőnek ki kuruc ércdandárok,
Ott van Esze Tamás, Pekry, Bezerédj,
Béri-Balog, Lóczy palotás vitézi,
S az élén délcegen — rettenetes karddal —
A nagy fejedelem: Rákóczi felnyargal...

Paripák robognak, rézdobok dobognak,
Tündöklök csillaga nyalka kurucoknak,
Trombiták rivallnak: rajta kuruc, rajta!
Végső diadalra, „utolsó, nagy harcra”!
Tűzrózsák az arcon, vérrózsák az ajkon...
— Hallom, újra hallom, álom ez, vagy való,
Hát még mindig sir, bűg az a tárogató!?

Labancgenerális harmadszor parancsol:
— Elég, elég már a tébolyító hangból!
Labancok! Nyomorult, hitvány kigyófajzat,
Hát az én szavamra már senkise hallgat?
Ha ez átkozott síp még tovább nyekereg,
Bitóra, karóra, húzom fejeteket!
Induljatok! — harsog, majd leroskad lassan,
S hallja tovább a dalt ájult bódulatban...
Szellő, virág, fűszál, a vén hársak lombja
A fülébe zsongja, feléje susogja:
— Labancgenerális, hiába, hiába,
Hiába: lánc, bitó, börtön, máglyalángja:
A szívekbe van a síró síp elásva!

S egyszerre minden hang Munkáctól Kassáig,
Bársonyos, bővölő, halk sirámmá válik...
Tárogatóhang: a lélek zokogása,
A legázolt nemzet szíve dobogása.
Tárogatóhang: a könny permetezése,
Romok, rögök, csontok rejtelmes beszéde...
Nádason, erdőkön, barlangon keresztül:
Ezer új síp terem, ezer új síp zendül
S hogy népem porban is, gyászban is reméljen,
Átsikolt a rónán, átizen a bércen,
S időtlen időkig szól, bűg valamennyi:
Az örök, szent, magyar dicsőséget zengi...

Válgyi Nagy Géza
százados.

Időjárástani ismeretek felhasználása a csendőrségi szolgálatban.

írta: Dr. AUJESZKY LÁSZLÓ kir. osztály-meteorológus.

(Befejező közlemény.)

A villámesapás a közlekedési rendészetnek nem ad túl sok munkát. Köztudomású ugyan, hogy a gyorsan mozgó tárgyakba könnyebben üt bele a villám, a gyorsanjáró közlekedési eszközök tehát jobban ki vannak téve a villámesapás veszélyének. De rögtön hozzá kell ehhez tennünk, hogy a gépkocsi kivétel ez alól a szabály alól. Gépkocsiba, tapasztalás szerint, nem szokott a villám beleütni. Ez igen különös dolog, hiszen arról elég gyakran hallunk, hogy a villám futó emberbe, vágató lovasba, vagy lovaskocsiba ütött bele. Hogy éppen a gépkocsiba nem esap bele sokkal gyakrabban, az igen furcsa: ennek okát még teljes biztonsággal nem sikerült megállapítani. Valószínű, hogy a gépkocsi motorjából származó kipuffogó gázoknak van ebben valami szerepük. Nagyobb kockázatot képvisel villámesapás szempontjából még a gyalogjáró ember is. Hogy errenézve mi mindent tanácsos tudnunk, azt e cikk későbbi részében állítottuk össze.

A szélvihar a mi éghajlatunk alatt csak ritkán okoz közlekedési balesetet. Kivételes erejű viharok kidöntik az útszéli fákat, és — ami még sokkal veszedelemesebb — a villamos áramot szállító vezetékeket. Ezen a helyen is hangsúlyozni kívánjuk, hogy a kiszakadt vezetékekhez nem szabad hozzányúlni vagy akármivel is hozzáérni, kivéve ha saját szemünkkel látjuk, amikor az áramot a vezetékből kikapcsolták. Az igen nagyfeszültségű áramvezetékek huzalainak még a közelébe sem tanácsos menni, mert már néhány centiméter távolságból is reánk ugorhatik a gyilkos bénulást okozó villanyszikra. Hogy melyik vezeték nagyfeszültségű, azt megállapíthatjuk olyankor is, ha a feszültséget feltűntető figyelmeztető táblák el is pusztultak. Hatalmas átmérőjű vezetékek, nagy és többszörös láncban felfüggesztett szigetelőtestek árulják el az ilyen villanyos berendezéseket. A villamosított vasutak vezetékei mind nagyfeszültségűek és közvetlen megérintés nélkül is súlyos balesetet okozhatnak, ha túl közel merészkedünk hozzájuk.

Kényes pontjai az országútnak időjárási szempontból a hidak. A megduzzadt patakok és folyók könnyen megrongálják a hidakat és azok nem egyszer éppen akkor omlanak össze, amikor nagy rajtuk a forgalom és így sok embert vagy járművet ragadnak a pusztulásba. A hidak igen sokszor szélatorokban is fekszenek, hiszen a szél ereje minden völgy-szorosban megsokszorozódik és ahol a völgy keresztmetszete félakkorára csökken, ott a szél ereje közel még egyszer akkorára nő fel. Természetes viszont, hogy hidat verni nem a folyók legszélesebb részein, hanem éppen a völgy-szorosokban szoktak. Az ilyen hid rövid és aránylag olcsó lesz, de a szél haragjának fokozott mértékben van kitéve.

Mielőtt a közlekedési meteorológia kérdéseit elhagynánk, ki kell emelnünk, hogy a többi közlekedési eszköz is nagyon erős függésben van az időjá-

rástól és ez a szoros kapcsolat olykor szintén dolgot ad a csendőrségnek.

A vasúti balesetek egy része is időjárási okok folytán keletkezik. Első helyen kell itt említenünk az úgynevezett „dilatációs baleseteket“. Dilatáció annyit jelent szószerint, mint kitágulás. Arról a közismert dologról van itt szó, hogy a melegben a testek valami kevéssel több helyet foglalnak el, hidegben pedig kevesebbet. A hőmérő is azért tudja megmutatni, hogy milyen meleg van, mert a benne lévő folyadék, a kéneső, elég nagy mértékben kitágul, ha melegítjük és megint visszahúzódik a hőmérő gömbjébe, ha lehűtjük. Más anyagok kevésbé erősen változtatják a meleg miatt alakjukat, például egy kőtárgyról vagy vasdarabról szabad szemmel meg sem tudjuk állapítani, hogy az melegítéskor csakugyan nagyobb lesz-e. Csak ha nagyon hosszú, keskeny darabokat készítünk például acélból, akkor vesszük észre pontos mérésekkel, hogy azok napsütésben néhány milliméterrel meghosszabbodnak. Ez történik a vasúti síneken: a 12 méter hosszúságú acélsín minden egyfokos felmelegedés alkalmával egy milliméterrel hosszabb lesz, lehűléskor pedig fokként egy millimétert megrövidül.

Ez a jelenség nagy gondot okoz a vasutaknak. Dél felé néző hegylejtőkön, vasúti bevágásokban, amelyekbe a szél nem tud befújni, a napsütés módfelett felmelegíti a síneket. Az egyes síndarabok között akkora hézagot kell hagyni, hogy a sínek a nagy melegben meghosszabbodva még mindig legfeljebb csak összeérjenek, mert ha a hőtágulás számára nem hagyunk helyet, akkor a sín felgömbül és a vonat kiskolhat. Persze túl nagyra sem szabad a hézagot lenni, mert akkor meg kiugorhat a vonat a két síndarab között. Ez a veszedelem meg télen van meg, amikor a sínek összehúzódnak és így a két síndarab közti hézag nagyobbodik meg. A sínek összehúzódása még azt a bajt is okozhatja, hogy a síndarabokat összefogó sínhevederek elrepednek. Aki fémekkel dolgozott, tudja, hogy azok nagy hidegben könnyen törnek. A sínhevederek törése és a síneknek ilyen okból való oldalradólése (úgynevezett kivetődése) súlyos baleseteket okozhat a téli vasútforgalomban. Legnagyobb baj az, hogy a hézagok a vasúti közlekedés folyamán maguktól változnak, a vonatok járása idővel elmozgatja a legszilárdabban beépített síndarabokat is, kivált olyan sín párokon, amelyeken a vonatok mindig csak egy irányban jár-

Tavaszi tárlat... (Boldizsár Mihály eső. — Budapest — felv.)

nak. A túlszűkké vált sínhézagok meleg nyári délutánokon, a túl nagy sínhézagok hideg téli hajnalokon fenyegetnek balesetekkel és hogy ilyen szerencsétlenségek nálunk így rendkívül ritkák, az a magyar vasútigazgatás kiválóan gondos és lelkiismeretes munkájának eredménye, mellyel a sínközöket az összes vasúti vonalakon állandóan vizsgálják és a veszélyessé válni készülő hézagokat idejekorán kijavíttatják. Újabban nagyon szép kísérletek folynak az úgynevezett sínhegesztéssel is, amely a vonatok járását simává teszi és a hőtágulási balesetek lehetőségét gyökeresen megszünteti.

A hajózás még a vasútnál is szorosabb kapcsolatban van az időjárással, mert az időjárás erői a vizek felett még hatalmasabban érvényesülnek és mert a víziutak természete, a folyók vízbősége és az árvizek keletkezése mind az időjárás szeszélyeitől függenek. A hajóösszeütközések majdnem kivétel nélkül borult éjjeleken, ködös időben történnek. A ködmentes éjjelek is veszedelmesen sötétek lehetnek akkor, ha az ég be van borulva. Errenézve a hajózásban az a szabály alakult ki, hogy a forgalmat csak addig szabad fenntartani, amíg a hajóról legalább az egyik part a sötétben még meglátható. Ha ez is eltűnik, a hajónak vesztegelnie kell, amíg újra világosabb lesz.

Télen a jégzajlás okoz sok bajt és kárt a hajózásnak, amit az időjárás előrejelzése alapján szintén meg lehet előzni. De ezt a kérdést a hajózási vállalatok olyan szakszerűen és lelkiismeretesen szokták megoldani, hogy baleset alig származik belőle és így a csendőrségnek nem sok gondot okoz.

Annál több baleset keletkezik a folyók jegén való könnyelmű átjárás, koresolyázás, szánkázás következtében. Jéggyűjtés, az egész évi jégzsükségletnek verembe szállítása miatt is sok ember megy a jégre és ezek egy része sohasem tér onnan vissza. Minden évben rengeteg baleset történik a folyók jegén, de a lakosság mégsem veszi komolyan azokat az időjárási jelenségeket, amelyek a jég teherbírásának csökkenését okozzák és eleve elárulják. Ennek a sok emberéletnek az elveszése is csak azzal előzhető meg, ha a gyanús napokon a csendőrség megakadályozza a gyenge jégretek megközelítését. Évtizedekkel ezelőtt Budapesten is napirenden voltak a Duna jegén a borzalmasnál borzalmasabb balesetek, sőt tömegszerencsétlenségek, de ma már ilyesmi egyáltalában nem fordulhat elő, mert a rendőrség a legszigorúbban elveszi a kedvét mindenkinek, aki csak egy lábbal is megköckéztatja a Duna jegére való lépést.

A Balaton jégbalesetei egészen külön meteorológiai tanulmányt követelnek, mert a tavi jég keletkezése és pusztulása sok tekintetben másképpen megy végbe, mint a folyók jégtakarójáé. A Balaton jegén rianások és turzások keletkeznek, amit időjárástani úton szintén előre lehet jelezni; de ezzel a kérdésesoporttal most nem foglalkozhatunk.

Dátumnyomozás időjárási bizonyítékok segítségével.

Egészen más részére térünk át a közrendészeti meteorológia változatos anyagának.

Egy nyomozási eljárás alkalmával vitás volt, hogy a kikutatandó bűncselekményt melyik napon követték el. Csak vasárnap, illetőleg ünnepnapon történhetett és nyilvánvaló volt az is, hogy június

hónap folyamán történt. De nagyon fontos lett volna megtudni, hogy az illető hónap hat pirosbetűs napja közül melyiken. A legkülönbözőbb nyomozási módok eredménytelenek voltak, de végül kitűnt a tanuvallomásokból, hogy a cselekményt nagyon erős szélben követték el. A meteorológiai feljegyzések szerint a hat pirosbetűs nap közül négyen nem lehetett szél, kettőn pedig volt. Másrészt a cselekményt csak száraz időben követhették el, viszont a két szeles nap közül az egyik nagy esővel járt. Így világos lett, hogy a keresett ismeretlen nap a fennmaradó hatodik pirosbetűs júniusi nap volt.

Más alkalommal a nyomozás három különböző nap közül nem tudta megállapítani, mikor történt egy utcai rablótámadás. Mivel annyi bizonyos volt, hogy a támadás ködös estén történt, a másik két lehetséges napon pedig nem volt köd, a nyomozás meteorológiai adatokkal ismét a helyes mederbe volt vezethető.

Egy villámesapással kapcsolatos tanuvallomás értékelésénél évek múlva kellett megállapítani, hogy az 1932 szeptemberének melyik napjára vonatkozik. Mivel Budapesten, ahol az eset történt, egész szeptemberben csak egyetlen éghabború volt, azért a dátum iránt nem maradhatott fenn tovább kétség.

Könnyű a meteorológiai úton való dátummegállapítás olyan esetben, ha a vizsgált ügynek egyéb meteorológiai kapcsolatai is vannak, például a cselekményt csak bizonyos fajta időjárásban lehet elkövetni, vagy a nyomok világosan mutatják, hogy milyen idő nem lehetett a tett alkalmával. Ha például vasúti sintörés napját kell kivizsgálni, akkor már eleve valószínű, hogy ez olyan napon történt, amelyen erős volt a hajnali lehűlés, amint azt fentebb már megmagyaráztuk; ha pneumatikabroncs pattan szét, akkor ez alkalmasint erős felmelegedésű és száraz napon kellett, hogy történjen; ha erdőtüz ütött ki, akkor ez száraz, meleg és szeles napon legvalószínűbb; ha csónak borult fel a Dunán, az alkalmasint olyan napon történt, amikor erős déli szél borzolta vissza a folyam hullámain.

Igen sok alkalom nyílik a meteorológiai alapon való dátumkövetkeztetésre a szűkebb értelemben vett közbiztonsági meteorológiában is, amint azt alább látni fogjuk.

Közbiztonsági meteorológia.

Az időjárás nagyon gyakran segítőtársa, cinkosa a bűncselekmények elkövetőinek. A sötétség leple alatt, a csillagtalan borult éjjeleken, a sűrű téli ködben sokmindent észrevétlenül lehet elkövetni, olyan cselekményeket is, amik más alkalommal, jó időben, holdfényes éjszakákon rögtön kiderülnének vagy még elkövetésük előtt okvetlenül megghiusíthatók lennének.

Hasonló palástoló hatásuk van a zajos időjárási eseményeknek és folyamatoknak, mint például a hangos nyári záporosó kopogásának és zuhogásának, a lombok susogásának, a szélzúgásnak, az ajtók-ablakok nyikorgásának, a minden más földi hangot túlharogó mennydörgésnek. Ezek a meteorológiai hangok elnyomják a lépések zaját, a járóművek dübörgését; ajtók és ablakok bezárását, üvegtáblák betörését észrevétlenül lehet ilyenkor elkövetni.

„... Túlkiáltalak, mint nősírást az éghabború”, énekli Petőfi, találóan jelezve ezzel a hasonlatával,

Körmöcbánya.

Bajmóc.

Amit vissza kell szerezniük:

hogy rossz időben még a segélykiáltások is nehezen hallhatók. Viz közelében, például a Balaton partján, szeles időben a hullámok morajlása is elnyom sok olyan hangot, ami máskor rögtön felhívna a figyelmet valami szokatlan, vagy gyanús, avagy éppen nyilvánvalóan tiltott cselekményre.

De ezenkívül a nagy meteorológiai zaj el is tereli a figyelmet olyan hangokról, amiket még meghallunk ugyan, de a zajos időjárási események alkalmával azokat természetesnek találjuk. Így az úgynevezett esslingeni ablakredőnyök bezúzása roppant nagy zajt okoz, de még sem kelt különösebb feltűnést olyan időjáráskor, amikor a szél szünet nélkül dörömböl a redőnyön. A benyomott ablaküveg eső-römpölését is természetesnek találhatjuk olyankor, amikor a szélvihar pusztít és rombol. Az orrvadász lövöldözése, sőt még járása is felveri jó időben az erdő csendjét, de mindez észrevétlen maradhat akkor, ha nagy szél törí-zúzza a fák koronáit vagy zuzmára súlya alatt letörő nagy faágak maguk is folytonosan lövéshez hasonló dörrenéseket hallatnak, olyanokat, mintha az erdőben gépfegyver szólna.

Támogatja végül a bűncselekmények észrevétlen előkészítését és végrehajtását minden olyan időjárási esemény, amely kellemetlensége miatt az utcai forgalmat csökkenti, vagy a járókelők figyelmét lekötheti. Csúnya hideg, szeles és esős időben kevesebb ember jár az utcán, aki csak teheti, halasztható utait máskorra hagyja. De még azok is, akik a rossz időjárásnak nekiöltözve kint járnak, a lehető legrövidebb időt töltik az szabadban, nem nézelődnek, nem

hallgatóznak. Figyelmüket leköti az időjárás kellemetlen volta, az eső elleni védekezés, a pocsolyák kerülgetése, sáros-havas időben az elcsúszástól való óvakodás.

A rossz időben szabadon elkövethető bűncselekmények egyik jól ismert példája a biatorbágyi vasúti merénylet, amelyet egy máskor elég forgalmas vasúti áthidalásnál, két népes község közvetlen közelében azért lehetett elkövetni, mert az illető estén rendkívül súlyos, úgynevezett időjárási front vonult át a vidék felett, sötét, csillagtalan este volt, zuhogott az eső és erős, hideg szélvihar tombolt az egész környéken.

Mindenesetre kedvező a közbiztonság szempontjából a szép, kellemes, felhő- és ködmentes, szélesenedő idő. Ilyenkor sok ember jár kint a szabadban, nyáron az ablakok is nyitva vannak, mindenki mindent könnyen meghall és meglát. Meg kell itt említenem, hogy a téli évszakban a felsorolt időjárási kivánságok ellentmondanak egymásnak, mert például szélesenedő idején majdnem mindig borus és ködös az idő, ugyanis a felhőzetet és ködöt télen csak az erősebb szél tudja hosszabb-rövidebb időre elűzni.

A hótakarónak kettős szerepe van itt: a látható nyomok szempontjából előnyös, a hallható jelek szempontjából ellenben kedvezőtlen.

Összefoglalva, azt kell mondanunk, hogy sok időjárási esemény nagyon elősegíti a bűncselekményeket, nevezetesen úgy az előkészítésüket, mint a végrehajtásukat és pedig kétféle módon. Az egyik, hogy nagyon rossz időben még a forgalmas utak is

Ez a Karasica-patak, melyet a békeparancsok gyártása során hajózható folyónak hirdettek ellenségeink. Most megáradt, de így is csak papírhajót bír el. (Molnár Lajos cső. — Villány — felv.)

egészen néptelenek lesznek, a nyilvánosság szeme nincs rajta a tett elkövetőin. A másik pedig, hogy még akik ilyen időben kint járnak, például a nehéz közbiztonsági járőrszolgálatot látják el, azoknak sincs módjukban sokat látni és sokat hallani olyan időben, amely nem alkalmas a látásra és nem alkalmas a hallásra. Jó időben a járőrök észlelési körzete igen nagy, mert egészen tekintélyes távolságban minden gyanús dolgot észrevehetnek, de merőben más a helyzet, ha köd vagy eső miatt nem lehet látni, ha zajos szél vagy égháború miatt nem lehet hallani.

A közbiztonsági szervek számára kettős tanulság adódik ezekből. Az egyik az, hogy a leírt időjárási események alkalmával fokozott éberséget kell tanúsítaniuk. A másik, hogy az ismeretlen időpontban elkövetett bűncselekmények felfedezése alkalmával gondolniuk kell arra, vajjon mikor volt a cselekmény elkövetésére alkalmas időjárás, mivel ez sokszor már támpontot szolgáltat a nyomozás munkájának megindításához.

A hótakaró különleges szerepe.

Külön kell megemlékeznünk a hótakaró hangtompító hatásáról. A frissen esett hó, amíg nincs túlságosan kemény hideg, olyan bársonyos puha szőnyeget ad a lábunk alá, amelyen hangtalanul lehet járni. Nagy hidegben azonban (ezt mindenki tapasztalta már!) a hó csikorog, bizony elég nagy zajt csinál a lépéseink súlya alatt.

Mi az oka annak, hogy mérsékelt hidegben a hótakaró csendes, puha szőnyeg, kemény hidegben pedig zajos, rideg, törékeny valami? Nagyon érdekes háttere van ennek a furesa jelenségnek. A hótakaró parányi jégkristályok óriási tömegéből áll. Szabad szemmel még éppen csak, hogy láthatjuk őket. Ezek az apró kis hókristályok nagy hidegben könnyen összetörnek a lábunk alatt, összezúzott hópor marad a nyomunkban, hát nem csoda, hogy ez a járkálásunk zajjal történik. Mérsékelt hidegben azonban a kristályok széle nem törik el, hanem leolvad és ez persze hangtalanul történik. Mert a hó 0 foknál hidegebb hőmérsékleten is elolvad olyankor, ha nagy nyomásnak vetjük alá. Magától nem olvadna meg, de a kis hókristály éleire, amikor rálépünk, nagy súly nehezedik, tehát a külső széle elolvad

Amikor ez megtörtént, a kristály nagyobb felületre támaszkodhatik és az olvadás megszűnik, sőt a keletkező kevés víz rövidesen megint vissza is fagy.

Legérdekesebb azonban az, hogy nem a legnehezebb tárgyak alatt csikorog legjobban a hideg hó. A megrakott teherautó alatt alig csikorog, a járókelő ember alatt sokkal erősebben. Sőt közepes fagy alkalmával megtörténik, hogy éppen a nagyon súlyos, kővér ember lába alatt még nem is csikorog, a könnyű gyermeklépések alatt pedig csikorog. Miért van ez éppen fordítva, mint az ember első pillanatra gondolná? Az elmondottakból világos a dolog magyarázata. A nagyon súlyos teher még hidegebb időben is ki tud fejteni a hóra akkora nyomást, hogy a kristálylapocskák széle hangtalanul leolvadhat. A kisebb nyomás azonban ilyenkor már nem elegendő ehhez, a kristályszelek már nem leolvadnak, hanem csikorogva letörnek. Nagyon erős hidegben pedig még a legnehezebb járómű alatt is csikorogva esik szét a kristályhalmaz.

Tűzvizsgálatok.

Tűzesetek okának megállapítása végett tartott helyszíni tűzvizsgálatoknak két rendkívül fontos feladatuk van: meg kell állapítaniuk először is azt, terhel-e valakit felelősség a tűzért, gondatlanság vagy éppen bűnös szándék következtében. Másrészt pedig meg kell állapítaniuk azt, hogy a hasonló tűzeseteket hogyan lehetne megelőzni.

A tűzvizsgálatok helyes lefolytatásához is rendkívül sok időjárási ismeret kell, mert minden tűzeset meteorológiai folyamat. A tűz lényege, hogy a meggyújtott anyagok a levegő oxigénjével egyesülnek, aminek hevessége és egész lefolyása nagyon erősen változik aszerint, hogy milyenek az időjárási körülmények.

A tűzesetek időjárástani szempontból kétfélék. A zárt tűzek olyan helyiségekben játszódnak le, amelyek a külső szabad levegővel nem közlekednek. Zárt tűz például a bezárt pincének, a becsukott üzlethelyiségnek az égése. A nyílt tűzek vagy a szabadban égnek, vagy olyan helyiségben, amely nyitott ablakon-ajtón keresztül összeköttetésben áll a külvilággal. A legtöbb tűzeset mint zárt tűz tör ki, de később nyílt tűz lesz belőle azért, hogy az ablakok és ajtók elégnének, vagy a tetőzet kiég, vagy az üvegtáblák a nagy melegtől kiolvadnak.

Hogy a szél és eső roppant nagy hatással van a nyílt tűzre, az mindenki előtt világos. Kevesebben tudják azt, hogy a zárt tűzek sorsa is erősen függ az időjárástól. Mert a jól lezárt helyiségekben kevés levegő van és a tűz azt hamar elhasználja. Az égő pince vagy raktár levegője hamarosan tele lesz füsttel úgy, hogy a zárt tűz elég sokszor saját magát elfojtja: levegő hiányában oltás nélkül is kialszik. Ha azonban kint szeles, huzatos időjárás uralkodik, akkor a rosszul záró ablakokon, ajtókon át ki tudja szívni a füstöt és a meg nem gyulladó égési termékeket, azok helyébe pedig friss levegőt sajtol be a tűz színhelyére, amely möhön továbbéplálja az égést. Ilyen esetben a zárt tűz nem alszik ki magától, hanem folyton több meleget termel, amíg körülötte minden meggyullad és az épület annyira megrongálódik, hogy a falak kidőlnek, vagy a tetőzet beomlik, szóval a zárt tűzből nagy nyílt tűzvész keletkezik.

A zárt tűzre tehát kétféle sors várhat: ha csendes az idő és a zárt helyiségben nem tud kellő lég-huzat kialakulni, akkor a tűz magától kialszik. Ha azonban az idő szeles és huzatos, akkor a zárt tűz kielégítő táplálékot kap és ki tudja magát a lezárásból szabadítani. A zárt tűz sorsára tehát, igen érdekes módon, még nagyobb hatása van az időjárásnak, mint a nyílt tűzére.

Ebből persze az is következik, hogy amikor egy jól elzárt helyiségből sűrű füst gomolyog ki, akkor nem a legokosabb dolog annak a helyiségnek minden ajtót-ablakát azonnal kinyitni. Hiszen ezzel magunk csinálunk a zárt tűzből nyílt tüzet, másszóval: egy olyan tűzből, amely talán magától is kialudt volna, egy olyant, amely az ajtónyitás pillanatában beözönlő sok friss levegőtől egyszerre nagyon meg fog erősödni.

A szakképzett tűzoltó egészen másképpen jár el. Ha kezdődő zárt tűzhez hívják ki, óvakodik a helyiség azonnali felnyitásától, hanem először készenlétbe helyezi oltási eszközeit és csak akkor hatol be a zárt helyiségbe. A felnyitás pillanatában persze ilyenkor is erősen fellobban ugyan a tűz, de ez most már nem baj, mert módunkban van azt rögtön meg is fékezni.

A tűzvizsgálatok szempontjából legfontosabb azt tudni, hogy száraz szeles időben könnyen keletkezhetik tűz, a legkisebb gyújtó ok is kiindulópontjává lehet egy gyorsan fejlődő tűzvésznek. Ezzel szemben nedves, ködös és szélesnapokon a tűz lassan és nehezen fejlődik naggyá, ilyenkor nem könnyű dolog gyújtogatni. Míg tehát az elsőfajta időjárás alkalmával apró véletleneket is el lehet fogadni a tűz valószínű magyarázataként, addig a másodikfajta napokon keletkezett tüzeknél csak hatalmas és erőteljes működő gyújtó okok magyarázhatják meg a tűz keletkezését.

Tudni kell azt is, hogy az eső nem mindenfajta tűznek ellensége, sőt vannak olyan anyagok is, amelyek égését vízzel egyáltalában nem lehet eloltani. Minél erősebb eső éri őket, vagy minél több oltóvizet zúdít rájuk a tűzoltó, annál hevesebben égnek. Ilyen anyag például az égetett mész, továbbá a klórmész. Ezek az anyagok meg is gyulladhatnak attól, ha vizesek lesznek. (Ú. n. öngyulladás.) Csepreg községben 1934 augusztus 30-án tizenöt ház égett le égetett mész öngyulladására következtében.

Sok más anyag is van, amely nedves helyen magától meggyulladhat. Legismertebb talán a széna öngyulladás, amikor a friss szénaboglya nagyon megázik és nem rakják szét lapos rétegekben száradni. Öngyulladás következhetik még be a komlón a sörgyárakban, de még a fűrészponton is, ha nagy tömegben van együtt és erősen megázik. Általában mindenféle elhalt növényi anyag, amely erjedés útján bomlik, magától meggyulladhat, ha elég sok nedvességet kap.

Mivel az ilyen laza növényi anyagok igen rossz hővezetők, azért belsejük könnyen felmelegedik igen magas hőmérsékletre is anélkül, hogy azt kívülről sejteni lehetne. Igen veszedelmes, ha meleg és nedves időben tesszük be őket a raktárba, mert belsejükben hónapokig megmarad a magas hőmérséklet, sőt a nedvesség hatására még fokozódik is. Ha a raktárt hideg, száraz időben töltik meg, akkor kevésbé kell öngyulladástól félni.

Jól telet a szőlő. (Vida László eső. — Helvécia — felv.)

Másik érdekes mozzanata a tűzvizsgálatnak arra vonatkozik, hogy akik a tüzet észrevették, vajjon rögtön megtették-e a szükséges intézkedéseket. Ez főleg olyan esetekben fontos, amikor gyújtogatás gyanúja merülhet fel. Gyakran kerülnek gyanuba olyan emberek, akik az égő raktár közelében foglalatostokdáltak és a tüzet állítólag még sem vették észre. Ennek a kérdésnek is van időjárási oldala és pedig a következő. Csendes, nyugodt időben, kivált csendes estéken és reggeleken, a levegőbe került füst együtt marad, tehát már a kezdődő tüzet is könnyű észrevenni. Szeles időben és déli verőfényben a füst igen gyakran széteszlik, azért megtörténhetik, hogy egy elég nagy tüzet is csak közelről lehet észrevenni. A bőséges füstképződés tehát nem mindig jelenti a tűz nagyságát és ha valakit azzal vádolunk, hogy a tüzet „nem akarta” észrevenni, holott „már nagy füstnek kellett ott gomolyognia”, akkor vigyáznunk kell, hogy az időjárási körülmények támogatják-e ezt a súlyos feltevésünket!

A tüzesetek időjárási feltételeinek persze igen sokféle csínja-binja van, amire most nem térhetünk ki. Bizonyos azonban, hogy aki időjárástani tudás nélkül indul tűzvizsgálatot tartani, az sok esetben épen a legfontosabb körülményeket nem fogja felismerni.

Időjárási katasztrófák.

Súlyos meteorológiai szerencsétlenségek alkalmával ismét a csendőrség feladata, hogy a veszedelemben forgó embereknek vagy embertömegeknek gyors segítséget nyújtson.

Magyarország éghajlatának egyik előnye, hogy súlyos és emberéletet fenyegető időjárási szerencsétlenségek nálunk nagyon ritkák, mindenesetre sokkal ritkábbak, mint például Amerikában vagy Ázsia keleti országaiban. Bizonyos időközökben azonban mégis csak előfordulnak minálunk is ilyen csapások. Legsúlyosabb közöttük talán a romboló szélvihar, az orkán.

A súlyos szélviharok nem egyszer házakat döntenek romba, vasúti kocsikat emelnek ki a sínekből és igen gyakran a fentebb már megtárgyalt veszedelmes villanyvezeték-szakadásokat okozzák. A beomlással fenyegető épületrészeket le kell zárni, az esetleg bennrekedt embereket ki kell menteni, a zürzavarban jelentkező fosztogatási kísérleteket meg kell akadályozni.

Nagyon érdekes dolog, hogy a szél az épületeket nem okvetlenül a viharok legjobban kitett oldalán rongálja meg, hanem éppen a szélelles oldalán szoktuk a nagyobb rombolásokat megtalálni. Ugyanis a szél az egyik oldalán nyomja az épületet, a szélelles oldalán pedig szívóhatást fejt ki. Ennek megértéséhez tudnunk kell, hogy minden sebes légáram a vele szomszédos levegőt is igyekszik magával ragadni, vagyis azt elszívni. Ezen alapulnak a kerti permetező készülékeink is, amelyekből erős légáram befújtatása ragadja ki a szétpermetezendő folyadékot. Ugyanígy szívóhatást gyakorol az erős szél is azokra a tárgyakra, amelyek felett elsuhan. Az épületek mögötti védett tér levegőjét is igyekszik magával ragadni, a magasba szívni. Eközben a ház szélelles oldalának legalsó cserépsorát, laza eresztét stb. könnyen megkárosítja. A rombolásokból tehát nem szabad azonnal arra következtetni, hogy a szélvihar bizonyosan arról az oldalról érkezett.

Vannak községek, ahol a felhőszakadások okoznak sokszor súlyos életveszedelmet. Magyarországon nagyon kevés helyen van még olyan jó csatornázás, amely a hevesebb esők vizét baj nélkül mindig el tudná vezetni. Hiányzik a kellő emésztő-képességű csatornázás különösen az Alföldön, mert sík vidéken rendkívül nehéz dolog kellő esésű csatornát építeni, ha pedig nincs elég nagy esése a csatornának, akkor rendkívül tágasra kell készíteni, ami sok pénzbe kerül. De hegyes vidéken is sok baj van a záporosók vizével, mert ott meg a természetes vízfolyások hoznak rövid idő alatt roppant nagy vízmennyiséget, házakat és hidakat mosnak el, forgalmas utakat méteres víz alá borítanak stb. Hegyi patakok kiöntése sok magyar községben és városban oltott már ki emberéletet. Nagy és emlékeztető ilyen tömegszerencsétlenségek történtek a múlt században Budán és Miskolcon.

Egyik súlyos vonása a magyar éghajlatnak a nagymértékű tavaszi árvízveszedelem.

Hegyekkel körülvett lapos medencében lakunk. A hegyeken több hó esik, mint nálunk, egyrészt, mert a hegyfalakba ütköző levegőből több csapadék válik ki, másrészt, mert odafent hidegebb van és így az a csapadék is nagyrésztben havazás alakjában éri őket, amit mi eső alakjában kapunk meg. A nagy hótömegek tavaszi olvadásából származó víz azután gyorsabban fut le a meredek lejtőkön. Ez a víz hirtelen óriási mennyiségben kerül bele a nagy alföldi folyókba, a Tiszába és a Tisza bővizűbb mellékfolyóiba. Még ez sem lenne túlságosan nagy baj, ha a sík víz a Tiszán gyorsan lefolyhatna. De a nagy víztömeg csak eleinte halad gyorsan, később az Alföld lapos részein a folyók esése nagyon lecsökken, a vízfolyás ellassul, az utána jövő víz reátornyosul, végeredményben tehát nagy kiöntések veszedelme áll elő.

Megtörténik gyakran az is, hogy a hegyeken előbb kezdődik az olvadás, lent az Alföldön pedig még kemény fagy uralkodik. A folyókon még vastag jégpáncél van, felülről pedig már nagy víztömeg érkezik. Ez nagy baj, mert a felülről jövő sok víz feltepi a jeget és torlaszokat épít belőle. A jeges árvíz saját lefolyása elől zárja el az utat, azért az árvizek egyik legveszedelmesebb és legpusztítóbb alakja.

Ha ilyenkor még nagy eső és erős szél jön, abból a veszedelem újabb súlyosbodása származik. Az eső

újabb víztömegeket ont a vidékre és ezenfelül meghiúsítja a víz eltávozásának egyik nagyon fontos módját, a víz elpárolgását. A szél pedig hullámverést okoz és ezzel megrongálja a védőgátakat.

Súlyos árvízveszedelem idején szükség lehet arra, hogy a töltéseket sürgősen felmagasítsák, úgynevezett nyúlgátakat rögtönözzenek rájuk. Ezenkívül a hullámverésben megsérült, szélnek kitett gátrészeket gyorsan meg kell erősíteni és ellenálló-képességüket helyreállítani. Ehhez a munkához gyakran a fenyegetett környék egész lakosságát ki kell vezényelni, aminek sima lebonyolításában és fegyelmezett végrehajtásában a csendőrségnek igen fontos szerep jut.

A vízmérnöki szolgálat minden súlyosabb ár-hullám közeledésére eleve figyelmezteti a környék lakosságát. A mérnökök az időjárás megfigyelése alapján előre tudják, mikor és hol kerülnek aggasztóan nagy víztömegek a folyók medrébe. Nemesak az esőzés nagyságát, hanem az elpárolgást, a hőmérsékletet és a szélviszonyokat is figyelembe kell venni ennél a számításnál. Meleg időben a nagy eső víztömege is könnyen elpárolog, hidegben azonban a vízmennyiségnek sokkal nagyobb része jut be a folyók medrébe. A szél is kedvez az elpárolgásnak, a szélesend pedig a folyómedrek megtelésének. Ha a nagy eső után mindjárt szelesre fordul az idő (és ez szerencsére elég gyakori dolog), akkor a leesett víz nagyrésze elpárolgás útján távozik el. Ha azonban a nagy esőt szélesend követi, akkor a folyómedrek veszedelmes megtelhetnek és ennek megtörténte után már az időjárás szelessé fordulása is csak veszedelmet jelent, mert a folyóba jutott víz alig párolog, viszont a szélokozta hullámverés nagyon próbára teszi a gátak teherbírását.

Az árvízgátak ellen gonosz kezek merényletet is elkövethetnek. A töltéseket tehát árvíz idején táncos őrizet alatt tartani. Amikor ugyanis a megáradt folyó a két partot egyformán elárasztással fenyegeti, akkor az egyik oldalán történő gátszakadás a másik oldal megmenekülését szokta jelenteni. A támadt hézagon át a víz nagyrésze kitör a lapályra, a megmaradt másik oldali védőtöltésre attól fogva sokkal kisebb víznyomás hat, a hullámok ostroma elgyengül, az újabb gátszakadás veszélye az ellenkező oldalra nézve lényegesen csökken. Éppen ezért az árvizek történetében nem ritkák az olyan esetek, hogy az egyik part lakosai titokban átkelnek a másik partra és az ottani védőtöltést meggyengítik vagy átvágják. Ez nem is túlságosan nehéz munka ott, ahol a hullámok már úgyis erősen megviselték a védőgátakat és az átszakadás már majdnem magától megtörténik.

Hegyes vidéken a sok eső gyakran hegycsuszamlásokra vezet, amelyek embereket temetnek maguk alá és épületeket döntenek romba. Mindenki hallott és olvasott arról, hogy a budai várhegyen egész épületsor került veszedelembe a tavalyi szokatlanul esős őszi és téli folyamán. Évek előtt a Balaton mentén is sok helyen jelentkezett hegycsuszamlás; veszélybe hozott egyes vasúti pályaszakaszokat. Városban különösen veszedelmes esemény a hegycsuszamlás, mert a magas házak beomlása rengeteg emberéletet ölthet ki. Ezenfelül a megcsúszott talajban megrepednek a gáz- és vízvezetőcsövek és csatornák is, ami újabb nagy veszedelmet hoz az egész környékre. A vízvezetékéből és a csatornákból ki-

folyó víz még csak fokozza az esővíz okozta rombolásokat, a hegycsuszamlás tehát egyre nagyobb méretűvé válik. A gázvezetékek repedése már egymagában is rengeteg súlyos balesetet okozhat, különösen azért, mert a földrétegeken átszivárgó gáznak nincsen már szaga és így egészen orvul ölhet meg gyanútlan embereket.

Még ma is vannak, akik azt hiszik, hogy az esőt mesterséges eszközökkel meg lehet akadályozni. Évek előtt divatban volt az úgynevezett „jégesőágyúzás“, amelyről tudatlan emberek egészen komolyan hitték, hogy meg tudja zavarni a jégeső keletkezését. Persze, ebből egy szó sem igaz, hiszen sokkal hatalmasabb természeti erők működnek az időjárásban, semhogy azt ilyen csekély emberi eszközökkel befolyásolni lehetne. A „viharágyúzás“ mindenütt kudarcot vallott, mert előbb-utóbb a leg-hiszékenyebb emberek is kénytelenek voltak belátni, hogy ilyen gyermekes próbálkozásokkal az időjárás hatalmas erőit befolyásolni nem lehet.

Biztosítási vizsgálatok.

Az utóbbi években egyre több és több dolga akad a csendőrségnek a biztosítási meteorológiával. Így hívják az időjárástannak azt a részét, amely az időjárási csapások ellen való biztosításokkal foglalkozik.

Újabban nagyon elterjedtek az úgynevezett biztosítási csalások. Elvetemült emberek képesek saját raktárukat, üzlethelyiségüket felgyújtani, sok más embert súlyos veszedelembe hozni azért, hogy a tűzbiztosító társaságtól nagyszámú kártérítést követelhessenek. Előfordulnak ilyen biztosítási csalások a jégbiztosítás, balesetbiztosítás, automobil- és üveg-biztosítás és másfajta biztosítási ágak körében is. Mindig arról van itt szó, hogy lelkiismeretlen emberek a biztosító intézettel akarnak megfizettetni olyan túlzott vagy színlelt károkat, amelyek nem tartoznak a jogos biztosítási igények keretébe. Például megtörtént, hogy gazdák elmulasztják a fagyvédekezést vagy a növényvédő szerekekkel való permetezést, emiatt a termésük egy része elpusztul és ezt a kárt, mint jégkárt igyekeznek feltüntetni és a biztosító intézettel megfizettetni.

A biztosítási meteorológia egyik feladata az, hogy az ilyen vitatható igényeket megvizsgálja és a biztosítási csalásokat felderítse. Legfontosabb dolog mindenesetre a tüzesetek időjárási körülményeinek a tisztázása. Amint említettük, gyűjtogatni nem is olyan könnyű dolog. Nagyon sok olyan időjárási helyzet van, amelyben a közönséges gyűjtogatás nem is sikerülhet, vagy azért, mert a tűz minden bűnös szándék ellenére is magától kialszik, vagy azért, mert a tüzet bizonyos időjárási körülmények közt nagyon könnyű még kezdeti szakában észrevenni. Mindenesetre gyanús dolog, ha valaki éppen tűzgyújtásra alkalmas időben elfogadható ok nélkül tartózkodott a kigyúlt épület vagy pajta közelében.

Érdekes fajtája a biztosítási vitáknak az, amikor úgynevezett hideg villám kártevésére van gyanú. Tudvalevő dolog, hogy a villám nem mindig gyújtja fel azt a házat, amelybe beleütött. Sőt igen gyakoriak azok az esetek, hogy a villám semmi könnyen meggyújtható anyagot nem talál útjában és akkor súlyosan rombol ugyan, de tüzet nem okoz. A tűzbiztosító társaságok persze akkor is meg tar-

Sütkérezés. (Pákozdi Gyula eső. — Torony — felv.)

toznak fizetni a villámokozta (gyakran nagyon is tekintélyes) kárösszeget, ha a villám ilyen „hideg“, vagyis tüzet nem okozó alakban garázdálkodott.

Gyakori eset mármint, hogy a zivatarral együttjáró szél okoz súlyos pusztítást. A károsult jóhiszeműen azt hiszi, hogy a bajt nem a szél, hanem a hideg villám okozta és a szél okozta károk megtérítését is követeli. Máskor igen jól tudja, hogy a házat nem is érte villámesapás, de rosszhiszeműen (csalási szándékkal) mégis állítja, hogy hideg villámesapás volt nála és követeli a biztosítási összeget. Ilyen viták alkalmával azt kell eldönteni: vajjon a biztosító társaságnak van-e igaza, aki szerint a kárt zivatar szélvihara okozta, avagy a biztosított háztulajdonosnak, aki hideg villámesapásra hivatkozik. A kérdés nagyon érdekes, de megfelelő szakismeretek alapján nagyon sokszor határozottan eldönthető. A villám egészen más módon rombol és egészen más nyomokat hagy vissza, mint a szélvihar. A helyszín gondos megvizsgálása a kérdést legtöbbször tisztázza. A csendőrségnek persze nem feladata, hogy ilyen időjárási szakkérdésben önálló véleményt mondjon. Ellenben arról kell gondoskodnia, hogy a pusztítás összes romjai és maradványai pontosan a helyszínen maradjanak, amíg a szakértő közegek a helyszínre kijönnek és kivált ügyelni kell arra, hogy az érdekeltek semmiféle nyomot el ne tüntessenek vagy meg ne változtassanak. A romok fekvése, az eltört, vagy elszakított deszkák és lécek pontos pusztulási képe a szakember számára igen sokat mond az ilyen vitás kérdésekben; és a jelek szándékos megzavarása vagy eltüntetése nagyon megnehezítheti az igazság kihámozását.

Légvédelmi meteorológia.

Nem tudunk szavakat találni arra, hogy a légvédelemben való közreműködés sokoldalúságát és fontosságát kellően kifejezhessük! Egészen bizonyos, a jövő háborújában minden ország minden legrejtettebb részét meg lehet a levegőn keresztül támadni és e támadások nagyfokú hatása ellen messzemenő védőintézkedéseknek kell történniük. A robbanó, gáz- és gyújtóbombák ellen rendszeres védőintézkedésekre van szükség. Ezek a védőintézkedések is ezer ponton érintkeznek az időjárás tudományával. A légi támadás mindegyik alakjához meghatározott időjárás kell. Szélben nem lehet gázal, csendes időben nem érdemes gyújtóbombával

támadni. A sokféle mérges gáz közül egyeseket nem lehet melegben, másokat nem lehet hideg időben használni. Számos gázt ártalmatlanná tesz a légköri nedvesség.

Befejezőként meg kell állapítanunk, hogy az időjárás és a csendőrségi munka számtalan szállal fonódik egymásba, amit természetesnek is kell találnunk, hiszen mind a kettő kapcsolatban áll az ezerszínű élet minden képzelhető megnyilvánulásával és így csak érthető, hogy egymással szintén minduntalan érintkeznek. Éppen ezért bizonyos, hogy az időjárás élesszemű figyelése és az időjárási ismeretek megtanulása sok jó szolgálatot tesz a csendőrség munkájában.

(Ha az őrsöknek meteorológiai adatokra van szükségük, ne közvetlenül az intézettől, hanem a nyomozó osztály útján kérjék. Szerk.)

A revízió revíziója.

A magyar sorskérdések legfontosabbja kétségtelenül a revízió, amely szószerint felülvizsgálatot, helyreigazítást jelent, vagyis a Trianonban ránk mért helyzetnek javunkra való megváltoztatásáért küzd. Ezzel és érzelmi tartalmát az *irredentizmus* fejezi ki.

A „Revíziós Mozgalom” eleinte, közvetlenül az ország szétdarabolása után — a megcsónkított élő test természetes feljajdulásaként — kissé nyers, de őszinte hangon jelentkezett. Azonban rövidesen kifulladás belőle az erő és azután soká csak a hivatásos öklörázók dagályos szónoklatait és a műkedvelő siratóasszonyok üres érzelmeseit hallhattuk a legtöbb helyen.

Ma kétféle revíziós felfogás érvényesül. Az egyik — immár kitanult szakértelemmel — még mindig az „igazság és jog” kényelmes hangoztatásából él s tegyük hozzá: jól él, mert „az elszakított területek feltétlen visszaadását” itthoni díszes előadói emelvényeken mimagunktól követelő (!) urak végeredményben csak önmaguknak használnak: szereznek nevet, tekintélyt, népszerűséget, s ezekből esetleg egyebet is... A jámbor hazai közönség persze „benne van” az ilyen sültgalamb-rendszerű megoldásban, de a „békés revízió” a megváltozott világfelfogás eredményeként rövidesen bekövetkező biztos győzelem mámorából keserűen ájul vissza a rideg valóságba, mely szerint eleddig egyetlen négyzetméter sem kaptunk vissza elrabolt területeinkből s ily módon nincs is rá semmiféle kilátás.

A másik fajta, a „korszerű revízió” békés húrokat penget: a dunai konföderáció, Páneurópa gondolata, stb. hozza meg a sikert, tehát fogjunk össze halálos ellenségeinkkel s ők majd maguktól visszaadják, ami a mienk. Az lehetséges, hogy ennek a pacifista maszlagnak jól „beszervezett” hívei így is „megtalálnák a számításukat”, de hogy a lét vagy nemlét szélére sodort Magyarországnak ez az újabb lépécsalása valójában mit jelent, arról a magyar történelem némi tanulmányozása könnyen meggyőzhet minden jószándékú embert.

De — hála Isten — ébredezőben van a harmadik, a helyes és természetes revíziós gondolat is, amelynek alapja és tartalma nem más, mint az ősi

örök katonanemzeti öntudat életrekeltése, a magyar történelmi sors áldozatos vállalása, valamint erkölcsi, szellemi és szociális megújodottságunk tökéjének lendületes latbavetése.

A követelményt már Zrinyi Miklós megfogalmazta: „*Fegyvert, fegyvert és igaz vitézi resolutiót!*” De a mai „hogyan”-t nekünk kell megtalálnunk. Sajnos, erre nézve nem kapunk biztos támpontokat sem a manapság gombamódra szaporodó újabb „megmozdulások”, társadalmi és kulturális szervezkedések (valójában: szétszervezések) honmentő kísérletezéseiből, sem pedig a bölcselkedő vezércikkek „így lehetne, úgy kellene” jelszavas útmutatásaiból. A mai győtrődő magyar életnek nem csodaszerekre, hanem komoly orvosságra van szüksége! Nem nagyszerű, fűt-fát ígérő új politikai és gazdasági programok kellenek, hanem az egészen egyszerű, de keserves, kitartó erőfeszítést igénylő nevelő munkára van szükség! Csakis ez vezethet célra.

Vagyis: rá kell nevelnünk a mai és a következő nemzedéket a revízió revíziójára, amely lényegében az öntudatos, magabizó, egészséges *harcos szellem* megteremtéséből áll. Felszínre kell hoznunk a néplelekben gyökerező ősi jellemtulajdonságainkat, minők: a virtuosus bátorság, a büszke becsületérzés és a Hazáért halnitudó áldozatkészség. Minden bénító gátlást sürgősen meg kell szüntetnünk; tehát nem szabad túrnunk a katonaelles pacifizmus garázdalkodását, a züllesztő kishitűséget, a széthúzás és az elernyesztés sátni tevékenységét, főként pedig — az állampolitikai vezető gondolatok tisztázásával és rögzítésével — fel kell szabadítani a mai közleket a jövőlátás dolgában szorongató félelemérzettől, hisz erre nincs semmi komoly oka.

Rá kell nevelni minden egyes nevelhetőt, hogy ne felülről, kívülről és ne csodaszerektől várja sorsának jobbrafordulását, hanem kizárólag *önmagától*, hiszen minden közösség értékállománya az egyesek erkölcsi és szellemi erőiből tevődik össze. Ha nincs az egyedekben erő, akkor a közösségben sincs. De ez megfordítva is igaz.

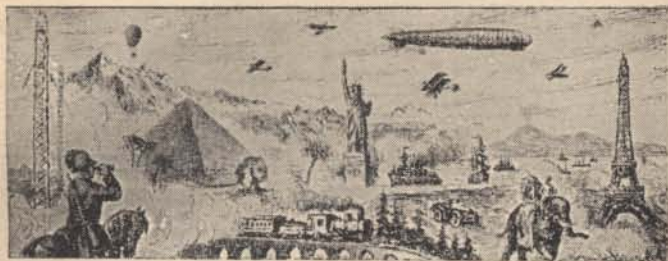
A főcél tehát: testileg és lelkileg egészséges egyedeiből egészséges közösséget *nevelni*.

Jól tudom, lesznek, akik így szólnak: Jó, jó, neveljünk, de... számíthatunk-e sikerre népünk mai szociális és gazdasági helyzetében? Lehet-e a nyomorgókat önfeláldozó hazaszeretetre lelkesíteni? Lehet-e éhes gyomruakkal harcitalokat énekelteni?

Ez bizony nehéz, de a telhasúakkal még nehezebb. A *tűrés* és *kitartás* az a két további erény, amit meg kell szerezünk! Gondolnunk kell Esze Tamás mezítlásaira, vagy a csatában kaszával verekedő és győző honvédekre és még a magyar történelem számtalan más bizonyítékára, melyek szerint nem a számbeli és anyagi fölény, hanem az *erkölcsi erő* a döntő harcitényező!

Igen, a Hare a mi sorsunk, de — szerencsére — ez a mi igazi lényünk is. Majd csak ráébredünk, ránevelődünk újra. Ebből áll a revízió revíziója. S ha ezt jól végrehajtjuk, akkor lesz becsületünk a „külvilág” előtt és lesz — csak így lesz — súlyunk és szerepünk ebben a „konföderációs” Dunavölgyében

vitéz Rózsás József százados.

Portyázás.

Gondoljunk mi is a mostanában következő gyermeknapra, ami nem azért van, hogy a lelkiismeretet elaltassuk, hanem azért, hogy segítsünk azon a gyermekben, akin a szülei nem bírnak segíteni. Aki éhes, mert nincs kenyér és rongyos, mert nincs ruha. Sokat olvasunk londoni és más világvárosi rendőrökről — budapestiekről is —, akik a gyermeket átvezetik forgalmas tereken, utcákon. Nekünk odakint az őrzőjáratokban nincsenek ilyen tereink és utcáink, de gyermek van odakint is bőségben. S azok a gyermekek odakint nagyobb veszedelemben forognak, mint a főváros villamoskerülőgőzei. Azok ott künn a mezőkön sokszor táplálkoznak együtt az ég madaraival és minden ruhájuk a napsugár, amikor Isten rájuk szórja. Azok odakint tengertávolságra esnek a fejlett emberi életközpontoktól, ahol mégis csak ráderül valakinek a szeme a gyermekekre. Odakint az őrzőjáratokban élnek az igazán elhagyottan elhagyott gyermekek, hát ezeknek a csendőr bácsi ne ijesztő rém, hanem a legjobb barát, néha megváltó legyen. Aki szíves szót, simogatást mindig juttat nekik, aki útbaigazítással, tanáccsal segít a nagyon, hogy megmentse ezzel a kicsit s aki — tudjuk — szaporán nyitja meg a tárcáját is, hogy a gyermek a földi javakból is jusson valamihez. Úgy szeresse a csendőr az elhagyott, gyámolításra szoruló gyermeket, mint a magát.

Odakint a robotbatört emberek körül a gyermek napjai ridegek, komorak sokszor. Vigyen ezekbe a napokba a csendőr egy kis napsugarat, egy-egy tréfás barackot a maszatos buksira. Vigyen hitet az apró lelkekbe, hogy az emberi élet szebb, mint amilyennek ők látják. Ébressze fel bennük a vágyat ez után a szebb élet után, derekabb emberek, jobbak, emberségesebbek nőnek így a maiak nyomán. S ebben a csendőr szava sokat tehet, mert a gyermekkorban esett jószó a későbbi életutakon hozza meg a kamatait és visszacsendül még az aggastyán fülében is. A jószó: a szeretet szava, ami talán — Uram bocsáss! — még a pénznel is nagyobb hatalom, csak nem hiszünk benne eléggé.

Elköltöztött: ezzel a kis postai cédulával kaptuk vissza valamelyik őrsről lapunk egyik előfizetői példányát. Belepirultunk, mikor a postás ideadta. Hoggyné! Nem vagyunk mi csendőrök költöző madarak, sem költöző „partájok“, sem költöző-vándorló cigányok. Bennünket nem költöztetnek, hanem át-helyeznek, vagy vezényelnek. Mi nem úgy vagyunk az egyik laktanyával, hogy amikor a másikba megyünk belőle, akkor ciánóznak utánunk, mint a pesti bérkaszárnnyában. Számunkra nem „lakás“ a laktanya, hanem otthon. Egyik éppen úgy, mint a másik, a sokszáz egyformán. Családból megyünk és

családba érkezünk: bajtársak közül bajtársak közé, csak az anyakönyvi adataik mások, de az ránk nézve közömbös. Lényegünk, valónk azonos: csendőrök vagyunk.

Legtökéletesebbek akkor lennénk, ha minden más mivoltunkról teljesen és véglegesen megfeledkeznénk s a hétszázhetven laktanyának még a szívverése is azonos ritmusban dobbanna. Fel tudják-e mérni egyes bajtársaink ennek a szépségét és nagyságát: hétszázhetven köztisztjeletben, tekintélyben álló épület van az országban s mehetünk rajta véges-végig, mind valamennyi a mienk?! Egytől-egyig a mi otthonunk s ha Göcsejből felvetődik valaki a cseh határ mentére, akkor is csak be kell nyitni az őrlaktanyába, készen vár az ágyunk, ugyanaz az asztal, ugyanaz a levegő, ugyanazok a szavak s a konyhában ugyanúgy csörömpöl a tányérral a szakácsnő, mint ahogy Göcsejben tette: hiszen mindössze az történt, hogy ma délben egy terítéssel többet kell tenni az asztalra. Nincs az a mágus a világon, akinek ilyen széles birtoka, ilyen tágas otthona, ilyen biztonságos életútja, akinek ennyi barátja, sorstársa, segítője, megértője lenne, mint a csendőrnek.

Kicsi ez az ország, de otthonnak még mindig elég nagy. Csakhogy akkor tekintsük is annak. Kizárólag rajtunk múlik, hogy minden előnyét és szépségét, minden kényelmét és biztonságát teljesen és zavartalanul élvezhessük ennek a mi közös nagy otthonunknak, vagyunkunknak. Ezen csak egyeseknek olyan ridegsége ronthat, mint amilyen ridegek

Így kezdjük...
(Bálint Géza őrm. — Budapest — felv.)

voltak azok a csendőrök, akik áthelyezett bajtársuk lappeldányát nem vették át, nem továbbították új örsére, amit természetesen ismertek, hanem túrték, hogy a postás ráragassza a cédulát: Elköltözött. Mint egy megúnt, házsártos lakó a bérházból...

Csakugyan: ez a bajtársunk elköltözött a régi örséről. Elköltözött, mert még az emlékéből sem tartottak vissza semmit. Ő e a hibás, vagy a hátramaradtak: nem fontos. Pirultunk ezért is, azért is.

Egy szerelmes leány méltatlankodó levelet írt az egyik újságnak, miért korlátozzák a csendőrök, rendőrök és pénzügyőrök nősülését? Azt írja: tudja, hogy nem sok, amit egy fiatal csendőr kap, de beosztással meg lehet belőle élni.

Hát igen, az a bizonyos beosztás. Ami előre mindig stimmel, utólag azonban soha. A szerelem ceruzája apró számokkal vet, az életé annál nagyobbakat. És amit egyszer az élet leírt, azon nem hajlandó változtatni. Vele alkudni és tőle visszakönyörögni nem lehet egyetlen fillért sem. Kilúzi az árverést s a végrehajtó kalapácsa legelsőknek a szívre sújt. Ezt viszi magával s ha pedig ez hiányzik a házból, akkor vihetik az egésztest ágyastól, asztalostól, fazekastól, mindenestől, mert ez már nem házaset. Üres és kínos tengődés.

Kedves levélíró szerelmes leányzó, ismerjük mi és méltányoljuk az orgonanyílás hatalmát, de agyonzúzott életű fiatal csendőrök helyett ennek az országnak erőteljes, életvidám, gondtalan, független, hittel teli fiatal csendőrökre van szüksége. Ezt a gyönyörű, harmatos, lelkes és erőteljes fiatalságot mi nem lökhetjük oda a kiábrándulások és gyötrelmek rontásának. És higgye el nekünk a mohón szerelmes leány, hogy ezzel adunk hosszabb és kellő időben betetőzve örökké tartó életet éppen annak, ami neki a legszentebb: a szerelmének, a boldogságot vágyó hitének. Meg kell várni ezzel az igazi napsugarat, ami nemcsak kicsalogatja s aztán egy gyilkos orvátámadással megdermeszt, hanem ami végigélteti ezt az érzékeny virágot s hosszú nyáron át bele a szép őszbe s végül bele az elcsendesülő szelíd télbe, ameddig csak erős szerelmek, erős házasságok, erős életek bírhatják a harcot, a többi már a tavaszi fagyok megölik...

A budapesti futballpályákon nagy mérközések idején bizony nem sok a kényelem. Sőt, egy futball-drukker szerint valóságos életveszedelem a tribünön üldögelni. Ki is fakad az egyik újság hasábjain, hogy ő egyáltalában nem akar „egy” hős lenni, őt nem érdekli semmi, nem érdekli a háború, hanem egyedül a futball, neki tehát építsenek szilárd és kényelmes tribünt.

A kakas csipje meg ezt a drukker, hogy ő nem akar „egy” hős lenni és őt nem érdekli a háború! Nélküle még csak meglennénk, ha cseh-román nekünk ront, de hát mennyi ilyen drukker van Budapesten, aki nemcsak a góloktól, hanem a háborútól is — drukkol? Hát most már ezeket is mi védjük meg? Nem elég a magunk asszonyait és gyerekeit védelmezni, még futballdrukkerekért is vérezzünk? Kik ezek az emberek, hogyan és honnan, milyen úton, mi címen csöppentek bele ennek az áldozatos magyar életnek ebbe a dédelgetett fővárosába, hogy ilyen hangon merészelnek írni és semlegességet hir-

detni olyan időkre, amikor nem „egy”, hanem sok hősre lesz a nemzetnek szüksége?

Na, de adunk majd mi nekik! Üljenek ők csak akkor is a futballtribünön, amikor mi odakint csatázunk, itthon pedig hajigálják a cseh repülőket a bombát. Ezek a drukkerok ugyan le nem jönnek a fedezékbe. Legyenek csak ők akkor is — „semlegesekek!”

Tíz ismert üzletember ellen indult meg most egyetlen fogásra az eljárás valutasibólás miatt. Hány ilyen csokorra való akasztófavirág került már eddig a bíróság elé és mennyi még ezután? Több-százezer pengős kárt csinált csak a mostani egyetlen csokor ennek a szegény országnak. Névsorukat még nem ismeri a nyilvánosság, de hogy nem a Süveges Jánosok közül valók, arra mérget veszünk. És az is bizonyos, hogy a Süvegesek, Kovács Péterek közül kikerülő tolvajoknak évek és évek szorgalmas bűnöző munkáját kell elvégezniök, amíg együttvére is százezer pengőkre rugó értékű baromfit, miegyebet összelopkodnak. Ezer és ezer csendőr, rendőr megszámlálhatatlan szolgálati órákon át nyomozza ezeket az apró tolvajokat s akkor összefog itt tíz „üzletember” és hónapok, hetek alatt kiemel a nemzet sovány zsebéből százezreket. Hol található a világon az a büntetőtörvénykönyv, amely ezt a rettentő különbséget minősítésben és büntetési tételben át tudja hidalni? Sehol! Halljuk, hogy a jogászegyesület új büntetőtörvényen gondolkodik. Igaz, sok év telik el, amíg ebből valóság lesz, de mi már most jelentkezzünk azzal a javaslatunkkal, hogy a valutasibereket büntetőjogi rangsorban tegyék legelőre, mert aki egy felnégyelt nemzet amúgyis szűkös orvosságát kanalazza lopva, aljasabb a gyilkosnál is. Az ilyen büntetett már nem minősíthető.

Régi papirosok, furcsaságok között turkálva, kezünkbe került egy hozzánk sodródott örsjelentés. Az áll benne, hogy N. N. csendőr 2 méter magasat ugrik és 18 méterre hajtja el a súlygolyót. Az ám — gondoltuk — itt van a világ legsodálatosabb sporttehetsége! Csak hát persze a mi zárkózott, túlszerény testületünkben ez is véka alatt maradt, holott az olimpiászon lett volna a helye, hogy az egész világ ámulva ünnepelje ezt a csodálatos atlétát, akihez képest holmi Nurmi legfeljebb csak kifutófiúnak számít, de nem atlétának.

Hanem aztán felébredtünk a világhírnév álmából és visszakanyarodtunk gondolatban azokba az évekbe, amikor még az örsök is rendszeresen sportoltak és az eredményeket időközönként jelentették. Persze, „fokozatos haladásnak” ezen a téren is lennie kellett s így aztán N. N. csendőrből, aki életében soha egyhúsznál magasabbat nem ugrott s a golyót hat méternél messzebb lökni nem bírta, ennek a fokozatos haladásnak a tükrében — papíron — a világ legragyogóbb atlétája lett: 2 méteres ugrás, 18 méteres dobás! Ha időközben meg nem szűnnek ezek a „fokozatosságok”, ugyan hol tartana ma N. N. csendőr? Úgy ugraná keresztül a laktanyát, mint kecske a küszöböt s a súlygolyót ellökné egyik falból a másikba. Nekifutás nélkül...

A papirosmunkának jellemzőbb példáját keresve se találhatnók ennél. Remek példa, hogy mennyire résen kell lenni a mindent előzőnlő sablonnal szem-

ben. A papirosok ama fajtája ellen, amely nem tükrözi, hanem betakarja, elkendőzi a valóság dolgait. A hasból előrángatott mű-fokozatosság ellen, amelynek ezer és ezer apró részletét, valótlanágát, ferdítését és takargatását egytől-egyig idő és mikroszkóp híján észrevenni nem lehet, de ha aztán egy-egy előbukkan közülük, akkor azt célszerű jómarkosan üstökön ragadni és szerzőjével együtt lomtárba lökni. Ezek a parányi svindlik hajszálereken át úgy szerteágazhatnak egy test, mondjuk testület egészében, mint a baktériumok a maguk láthatatlan útjain az emberi testben. Megéri ezek azt a fáradtságot, hogy a fertőtlenítő gyógyszerek egész légióját felvonultassuk ellenük s hát efféle kinin és omnadin van a csendőrség patikájában bőségben. Ne ugorjunk mi 2 méter magasat, csak egyhuzmat, de azt aztán feltétlen biztonsággal és minden körülmények között. És főleg: ne írjunk soha egyetlen milliméterrel se többet, mint amennyi — igaz.

Óriási tévedés, amit a Pesti Napló április 18-i számában olvasunk. A bürokrácia növekedéséről szól egy cikk s belevisz bennünket csendőröket is a témába. Azt mondja, hogy az őrsön két-három csendőr ül az íróasztal mellett s bár egyik-másik nehezen rója a betűket, a jelentések, kimutatások és statisztikák mégis mindennél fontosabbak. Értethető szerinte, hogy nyomozásra, portyázásra kevés idő jut és sajnálkozik, hogy — mint a cikkíró mondja — a világ legjobb altisztai karából szintén bürokratát akarnak csinálni.

Óriási tévedés ez, mert a csendőr nem bürokratizmusból írja azt, amit ír, hanem azért, mert személyesen sem az ügyésznek, sem a főszolgabírónak, sem a többi hatóságnak nem számolhat be mindarról, amit portyázása és nyomozása közben látott és megállapított. A csendőrség valami ezer parancsnokságra és szervre tagozódik — rendeltetésénél fogva —, hát csak természetes, hogy a belső adminisztrációban is az írásbeliség viszi a szót. Ami írás tehát nálunk van, az részint szervezetünkben folyik, részint pedig az őrzéskorokban végzett munkánk beszámolója, gyakorlati eredménye s minden, csak nem bürokrácia. Statisztikát pedig egyáltalán nem csinálunk. Szeretnők látni azt a banküzletet, vagy akármiféle más gazdasági alakulatot, amelyik ilyen szétszórt szervezetben és szerteágazó feladatkörben nálunknál kevesebb írással tudná végezni a dolgát, és még mindig azon töri itt a fejét mindenki, hogyan lehetne csak egy sort is valamiben megtakarítani. Különben mi csendőrök ezt tudjuk, az említett lap olvasói viszont ezt a kis portyázást már nem olvassák, nem jut hozzájuk. Éppen ezért hagyjuk a további magyarázkodást, de ennyit mégis célszerű volt leszögezni. Leginkább pedig azért tettük szavá az ügyet, mert újabban mind gyakrabban szerepelünk az újságokban. Hát jó, ehhez is hozzá szokunk, meg ahhoz is, hogy többnyire melléfognak a dolgainknak. Azért nincs hiba: a pusztamérgesi őrsről a hármass őrzéskorba ma éjjelkor éppen úgy elindul a járőr, mintha a cikkíró urak azt írnák meg rólunk, akik és amik valóságban vagyunk, de hát honnan is tudhatnák ezt? És még valamit: a csendőr nem rója, hanem írógépen ontja a betűket! Ebben nagyobb különbség van, mint első pillanatra látszik.

Kísértet a cigánysoron.

Írta: KARAP FERENC ny. tiszthelyettes.

Különösebb dolgunk nem volt akkoriban. A község kezdett megnyugodni a háború, forradalom és megszállás zaklatottságai után. Ezért aztán mintha fejbekölíntött volna bennünket valaki, oly váratlanul ért hozzánk az a hír, hogy a nyugati cigánytelepen „kísértet” jár. Még pedig valóságos kísértet, aki szemtelen kopogtatásával a sok cigány lelki nyugalmát annyira megzavarta, hogy azok már az elköltözködés gondolatával foglalkoztak. (Bár mentek volna.)

A sok beszédet aztán megúnta egyszer az őrsparancsnok is. Éppen indulni akart az ügy tisztázására, amikor beállított az őrsre Gargya csendbiztos úr (afféle esküdti tisztség ez arra, a régi világ maradványa), ki hosszúszerű tájékoztatóból pófolt volna, ha a pipa égett volna. De a pipa is csak akkor ég, ha meg van gyújtva, de a csendbiztos úr azt elfelejtette meggyújtani. Így csak a csutorát rágtá; izgatottan, riadtan intézte hozzánk a kérését, hogy csináljunk valamit azokkal a bűdös cigányokkal, meg azzal a kísértettel, mert ő már be se bír menni tőlük a „hévataljába!”

Az őrsparancsnok maga mellé vette s úgy indultak a helyszínre. Ott különös látvány tárult szemek elé. Az egész cigánytelep kihalt volt. A sok cigány pedig a magyarok házái előtt, a kíváncsi magyarokkal összeverődve tárgyalta a nagy eseményt.

A járőr első teendője az volt, hogy a zajongó cigányokat elcsendesítette, mindegyiket hazaparanccsolt a kunyhójába. Azok el is indultak, de a cigánytelep közsfelöli árkanál tovább nem mertek menni, ott az árokparton sorba, mint a varjúk, leültek és ott várták károgva a további fejleményeket.

A járőr a csendbiztossal bement a Vadász Laci kunyhójába, mert megtudta, hogy ott van a kísértet. A kunyhó már teljesen üres volt, mert Laci cigány már előtte való nap kihurcolkodott belőle és családjával együtt a keleti cigánytelepre költözött. Így az sem volt, ki a járőrt a tényállás felől pontosan tájékoztatta volna. Csak a szomszéd cigányok összefüggéstelen szavaiból tudott meg egyet-mást. Többek között, hogy a kísértet a kunyhó sarkánál szokott jelentkezni kopogtatásával.

A járőr ezután elcsendesedett, figyelmét a sarokra fordította, lélekzetviasztartva figyelt és — csudák-csudája! — a sarokból, a föld alól csakugyan felhangzott a kísérteties kopogás. Három, három, három, összesen kilenc egyhangú kopogás, ami kisvártatva újra megismétlődött.

A csendbiztos úr annyira megijedt, hogy a pipája úgy járt a fogai között, mint a rezgőnyárfa levele. A járőrvezető átlátva a helyzetet, az amúgy is szokni akaró csendbiztost elküldte, hogy hozzon két magyar embert és két ást. Az el is ment, de vissza sem jött többet. De a két hajdu, akiket kirendelt, ásókkal megérkeztek. Ezek a járőr útmutatása mellett elkezdtek a kunyhó padlatát ásni. Ásták, ásták a legnagyobb figyelem mellett, de bizony

A m. kir. csendőrségnél 1890-ben rendszeresítették a hátbőröndöket. Ezek sima fekete bőrből voltak és elsősorban a tábori csendőrökül kijelölt csendőrök felszereléséhez tartoztak.

ott semmit nem találtak. Azután a két hajdu neki-esett a kunyhó padlásának, meg a tetejének. A sást, nádat mind ledobálták róla, sehol semmi gyanús jel.

Mi a laktanyában vártuk a járőr megérkezését. Hitetlenek voltunk. Kételkedve fogadtuk a járőr elbeszélését, hogy hallotta a kísérteties kopogtatást. Tudtuk, hogy őrsparancsnokunk alapos munkát szokott végezni, így megnyugodtunk abban a további intézkedésében, hogy az éjjeli szolgálatra kivézenyelt járőrök a kunyhót és környékét tartásuk állandó figyelés alatt és ha valamit észlelnek, járjanak el a saját belátásuk szerint.

Örömmel vettem a parancsot, hogy mindjárt akkor este helyiügyleti szolgálatba megyek.

Egyenesen a cigánytelepre mentünk.

Lélekzetviasszatartva kezdtünk figyelni, de sehol semmi nesz. Hasztalan vártuk hajnali 3 óráig, a kísértet nem jelentkezett.

Bevonultunk, nyugodt lelkiismerettel fekvődtünk le pihenni. Nem hittük az egész dolgot.

Nem úgy ám a közvélemény!

A helyszínről megszökött csendbiztos a község-házán elbeszélte észleleteit bíró és esküdt uraiméknak. Erre az előjáróság vette kezébe az ügyet.

Másnap reggel a főbíró vezetésével az előjáróság tagjai megjelentek a cigánytelepen. Párosával bementek a kunyhóba és mi türes-tagadás, hivatalosan is megállapították a kísértet jelenlétét, mert az ismerős kísérteties kopogtatás újból hallható volt.

Ezért a főbíró elrendelte, hogy egy közrendőr maradjon a helyszínen és ha a kísértet jelentkeznék, kérdezze meg tőle, az előjáróság nevében, hogy mit akar?

A közrendőr ellenben azt mondta, hogy inkább leteszi a hivatalát, de ő nem lesz kísértetőr.

A kísértet mendemondája pedig közben nőtt, egyre nőtt. Egyszer aztán olyan nagy lett, hogy eljutott a vármegyei csendőrsparancsnokságig, amely jelentést tétetett magának az ügy állásáról.

Valami ujságíró is megneszelte a dolgot, annak révén bekerült a hír a debreceni lapokba és így az egész környéken elterjedt.

Minket nagyon bántott, hogy bár eltelt már vagy 8–10 nap és különösen szigorúan figyeltük a cigánytelepet, ott éjszakákat eltöltöttünk, eredményt elérni mégsem tudtuk.

Oka ennek az volt, hogy el sem tudtuk közelni a „veszedelmet“, ami eltagadhatatlanul ott volt. Második és legnagyobb bajunk az volt, hogy nem egyeztettük össze észleleteinket „szakszerűen“. Az őrs fele legénysége mindig nappal figyelte a kísértetet és nappal mindig jelentkezett kopogásával. Magam pedig a legénység másik felével mindig éjszaka figyeltem a kísértetet. Mi sohasem hallottuk, mert éjjel nem jelentkezett. Milyen egyszerű lett volna összeegyeztetni beszerzett adatainkat! Ehelyett elkezdtünk vitatkozni. Kineveztük azokat, akik a kísérteties kopogtatásokat hallották és mégse keresték ki az okát!

Egyszer aztán megint szolgálatban voltam. nvo-moztam. Jól sikerült... „Pászolt“ volna befejezésül a kísértet ügye. Úgy terveztem, hogy megint meghallgatjuk és ha jelentkezik akkor ásunk, vágunk,

kunyhót döntünk mindaddig, míg nyitjára nem jövünk.

Igy érkeztünk meg a határból egy gyönyörű hajnalon és anélkül, hogy valaki észrevett volna bennünket, sikerült a kunyhóban figyelő helyünket elfoglalnunk. Bizony, úgy 10 óra felé azután mi is megdöbbenve meghallottuk az első hármaskopogtatást és a három, három, három jel, szüntelenül folytatódott. Ekkor mi ott a gödör fenekén elkezdtünk gondolkozni. A hang még mélyebbről és oldalról jött, de honnan? Mitévők legyünk? És a kopogtatás nem szűnik, egyre tart!

Na hitetlen Tamások!?! Most mit csináltok?!

Egyelőre csak úgy határoztunk, hogy nincs más hátra, mint ásatni. Nem baj, ha a kunyhó falai összeomlanak!

Járőrtársam kiugrott a gödörből, hogy ásóként menjen, el is tűnt a szomszédos magyar ház kapuján.

Magam is elhagytam ugyanekkor a gödört, ezután a környéket nappali világításban megvizsgáltam és a következőket állapítottam meg:

A kérdéses cigánytelep a városi faiskola, az úgynevezett „epreskert“ mellett feküdt. Az epreskert a cigányteleptől egy óriási, nagyon széles és mély árokkal volt elválasztva. A kísérteties kunyhó a telep közepén éppen az epreskerti nagyárok sarkában állott, úgy hogy a kunyhó ajtajából az árkon derékszögben végig lehetett látni az epreskert oldalát is, a végét is.

Szemléldésem közben az árkon keresztülmentem, felkapaszkodtam az epreskertben levő árok magasabb oldalán és nézelődésemot ott folytattam tovább.

Sehol sem..., midőn egyszer a füves árokpárt beszakadt alattam és egy óriási, nagy gödörben találtam magamat, majdnem rázuhantam egy a gödörben megbúvó cigányra, ki váratlan lezuhanásomra éktelen jajgatásba, sívalkodásba fogott.

Szememből a homokot kezemfejjével kitöröltem, számból kiköpködtem és a jajgató, sívalkodó cigánynak a nyakát elkaptam, a földhöz vágтам, magam is elkezdtem reá kiabálni, vele birokra keltem, mert felugorva, ott akart hagyni, el akart menekülni.

Ekkor érkezett a nagy gödör epreskertbeli nvilásához, kezében az ásóval a járőrtársam, ki a kiabálásunkat meghallva, szintén átmászott az árkon. Segítségével azután a cigányt megbilincseltem, ezután az alattam lezuhanó homokkupac alól előkerítettük, kiástuk a puskámat, mit a zuhanás közben elejtettem. Ezután a cigány és a gödör átvizsgálásához fogtunk. A cigány egy tagbaszakadt, 30 év körüli, általunk személyesen ismert Guri Jóska nevű cigány volt. Ez volt a kísértet!

A kezéből egy fakalapácsot vettünk ki, mellyel a gödör fenekén 8 darab, szájukkal a földbe leásott sörösüvegre ráfektetett és egy méter hosszú, 30 cm széles, vékonyra gyalult bükkfadeszéken kopogtatva, iiesztgette a többi cigánytársait és a csendbiztoshoz hasonló gyengébb idegzetű embertársait. Kevés ételhulladékot, egy gyufásdobozban bagót és a gödör sarkában szénából egy fekvőhelyet találtunk.

Kérdésünkre Guri Jóska elmondotta, hogy a kunyhó gazdája, Vadász Laci cigány neki sógora, mert felesége, a Laci huga. Az öreg Vadász a kora tavaszon elhalálozván, a kunyhót Laci fiára testálta, dacára annak, hogy az öreget életében az ő felesége ápolta. Hónapokig veszekedtek, civakodtak, marakod-

Ki tudja?

Hogy hívják Svájcban azt a két híres magaslati gyógyhelyet, ahova többnyire tüdőbetegek járnak?

tak Lacival a jussért, de az nem engedett, sem kárpótlást nem volt neki hajlandó fizetni.

Emiatt elhatározta, hogy a kísértettel Lacit és feleségét a konyhából elijeszti, tudva azt, hogy minden cigány nagyon félénk. A beszakadt gödröt nem ő ásta, abból valamikor, míg az epreskert nem volt bekerítve, a környékbeli asszonyok agyagot szedtek ki. Nagyon megörült, mikor Laci cigány a konyhából kiköltözködött. Ijesztgetésével ekkor azért nem hagyott félbe, nehogy az visszahurcolkodjon újból. Nagyon tetszett neki az ötlet, működését felszólításunkra azonnal bemutatta.

Megállapítottuk, hogy a gödör feneke pár méterrel lejjebb volt, mint a konyhá padlója. A konyha pedig, mint már említettem, közvetlen az árokparton állott, éppen egyvonalban a gödörrel. Ezért hangzott a kopogtatás olyan mélyről és oldalról.

A kopogtatást csak nappal folytatta, időközi megszakításokkal. Éjjelre azért nem maradt ott, mert ő is félt egyedül. A gödörbe észrevétlenül be tudott jutni, mert az ároknak az epreskeri oldala olyan magas volt, hogy egy ember kiegyenesedve sem látszott meg a cigánytelep felől. Állítása szerint, ha valaki a konyhába bement és ott beszélgetett, ő azt rejtkehelyén hallotta, tudta, hogy figyelik. Ekkor mindig pontosan kopogtatott a fakalapáccsal, hogy a kísértetnek minél nagyobb híre terjedjen. A főszolgabíró azután 14 napos kopogtatási póttanfolyamra rendelte be — jelentésünk alapján.

Jöjjön oly május...

*Itt van a május, dala zeng,
Zuhog a tavasz vére. —
És áradatban hömpölyög
Az élet friss reménye.*

*S mikor mindenki ujjong, — csak
A magyar néma, fáradt?
És nem nevet az élete
A színverő határnak?*

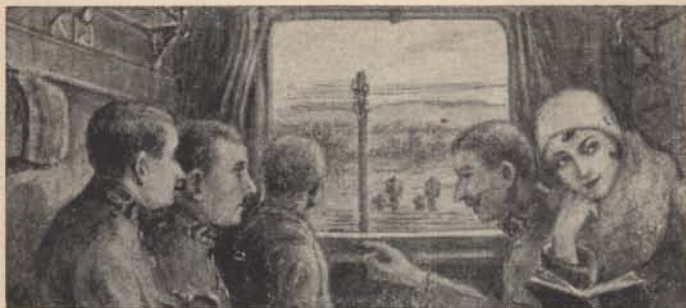
*Magvető keze látlanul
Ökölbe szorul félve?
S felvillódz könnymerő szeme
A sodomai égref?*

*Miért vagy te tarka május
Őszez-táj idézője, —
Mért kell e népnek hitleső
Bússágban álmát szőjje?*

*Hisz örök hűség-csókjai
Ezer éve hogy hullnak
A rögre, — dicsőségére
A láthatatlan Őrnak!*

*Jöjjön oly május, hogyha tud,
Mely mámorral űz minket,
S feltámadásba érleli
Az üdvözítő hitet...*

vitéz Gereöffy Géza százados.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL!

Szovjetkém, mint Lady Nicholson.

(Egy orosz kémnő írásaiból.)

Egyik tervemet arra a történelmi tényre alapoztam, amely szerint Bukarestben pénzért mindent meg lehet venni — és gyakran megtörténik, hogy maguk a miniszterek az eladók. Párisban elmentem a Cook utazási irodába és előkészítettem romániai utam tervét, illetve Lady Nicholson, Chingford Castle Essex részére állíttattam ki a költségvetést.

Ennek a névnek a kimondása már elég volt ahhoz, hogy az irodafőnököt a legmesszebbmenő udvariasságra hangolja és minden kívánságomat gondolkodás nélkül teljesítse. Cook bejelentette jöveletemet a bukaresti fióknak — és meghagyta, hogy külön vezetőt bocsássonak rendelkezésemre. Egyik párisi ügynöknőnk kísért el, mint társalkodónőm. Marinka asszony — így hívták társalkodónőmet — édesapja a cári uralom alatt előkelő bíró volt, leányát igen jó nevelésben részesítette, tökéletesen beszélt orosz nyelven kívül: lengyelül, franciául, angolul és németül. Romániát régebbi utazásaiból nagyon jól ismerte...

Bukarest kisebb a Rivierán levő legkisebb francia falveskánál is. Szállodánk igazgatója a Cookiroda alkalmazottja volt, — előkelő hangzású nevem annyira izgatta, hogy a régi angol nemesek családi indexében kikereste a Nicholson nevet... és a legelőkelőbb lakosztályt rendezte be számomra!

Az igazgató rosszul leplezett kíváncsisággal óhajtotta megtudni, hogy voltaképpen miért jöttem Bukarestbe. Én nem kínoztam sokáig, hanem már megérkezésemet követő napon titokban átadtam neki egy Manelescu ezredesnek címzett levelet azzal a kéréssel, hogy adja át címzettnek a hadügyminiszteriumban, édesapám legjobb barátja és tudatni akarom ittlétemről. Azután megbíztam, jelentsem be a nemzeti banknál, mert néhány csekket kell beváltanom. Olyan helyeken, ahol a nagy nevek széditően hatnak, nagyon helyes, ha az ember helyi nagyságokkal jelenteti be magát, így az ajtók könnyebben nyílnak meg.

A szálloda igazgatója rendkívül meg volt elégedve — ezt igazán könnyű volt leolvasnom arcáról — mikor kezében tartotta a Manelescunak címzett levelet... a nemesi ősi kastély tehát elvitáztatlan valóság! Az igazgató nagyon büszke volt megállapítására.

Olyan lesz, mint a borotva éle...
(Enyedi András cső. — Kunágota — felv.)

A nemzeti bankban az igazgatóhelyettes fogadott, párisi csekkeimet beváltotta és bocsánatkérések közt átnyújtotta a vezérigazgató névjegyét, nagyon mentegette, amiért nem fogadhatott, de ha laszthatatlan tanácskozáson kellett résztvennie.

Lépten-nyomon tapasztaltam, hogy az angolok sokkal jobban imponálnak Bukarestben, mint a franciák. Délután Marinkával és a Cok vezetőjével autózni mentem, de az öt órai teánál pontosan megjelentem a szállodában, hogy végre munkához láthassak. Tisztában voltam ugyanis azzal, hogy lady Nicholson álnéven két napnál tovább nem tartózkodhatom Bukarestben, hiszen ottlétem már a második napon feltűnne úgy az angol követségnek, mint az angol kolóniának és kötelességszerű látogatást tennének nálam. Én a Nicholson és Manelescu nevek közti összefüggést csak egy londoni újságban megjelent napihíre alapoztam. Egyszer azt olvastam, hogy valami ünnepélyes alkalomból kifolyólag bemutatták Nicholson angol tábornagnak Manelescu vezérkari főnökhelyettest. Viszont ebből a hírből arra is következtettem, hogy csak futólagos ismeretségről lehet szó.

Az volt a tervem, hogy Manelescutól a francia-román véleménykülönbség valódi tényállását kipuhatóljam, mert Angliában idegesítő hírek keltok szárnyra erre vonatkozóan.

Marinka mindennel tisztában volt. Neki is megfelelő összeköttetésről kellett gondoskodnia, vagy nekem kellett megfelelő alkalomról gondoskodnom, mert mindkettőnknek okiratokat is be kellett szerezniük.

Manelescu elfogadta meghívásomat és pont öt órákor megjelent a szállodában. Egy százados kíséerte, aki a soffórtól csodaszép virágcsokrot vett át és a csokorral kezében megállt az előcsarnok szögletében.

Miután üdvözölt Manelescu, átnyújtotta nekem a csokrot, a százados pedig visszament az autóhoz. Elmeséltem Manelescunak, hogy csak keresztülutazóban tartózkodom Bukarestben, Konstantinápolyba, onnan pedig Palestinába és Egyiptomba megyek. Édesapám, aki a Windsor Clubból ismeri Manelescut, üdvözlétét küldi s nagyon örülne, ha beszélgetésünket közölném vele. Manelescu londoni tartózkodása alatti eseményekről kezdett beszélni, rám nézve azonban ez a téma nagyon kínos volt,

mert erről semmit sem tudtam. Felületesen választam kérdéseire és a beszélgetést csakhamar az én érdekkörömbe tereltem. Gyermekes naivsággal mondtam el, amit apám elutazásom előtti estén egy vezérkari román tiszttel beszéltem, nem hallgattam el azt sem, hogy mi úgy látjuk az eseményeket, mintha Romániát Franciaország egy oroszháborúba akarna behajszolni. Ettől mi angolok igazán nem vagyunk elragadtatva, de úgy látszik, a franciáknak nagy befolyásuk van! Apámnak személyes érdeke, hogy Románia repülőgépeket, vagy löfegyvereket a londoni Vicker-cégtől rendeljen, — Vicker mindent elkövetett, hogy Románia is vevőköréhez csatlakozzék — de igyekezete hiábavalónak bizonyult, mert Románia ezirányú szükségletét Franciaországból fedezi.

Manelescu feszült figyelemmel hallgatta szavaimat. Növel még nem beszélt ilyen behatóan erről a témáról. A következőket válaszolta:

— Románia új háborús felszerelésének beszerzése évek óta függőben van, mert ez a kérdés olyan politikai hullámokat vert fel, amelyeknek előbb el kell simulniuk. Ehhez a stádiumhoz még nem érkeztünk el, de nem állunk már távol tőle. Egyik politikai áramlatnak olyan hatalomra kell szert tennie, hogy saját felelősségére, legjobb belátása szerint rendelkezhesse meg a szükséges felszerelést. Franciaország nekünk és Lengyelországnak el szeretné adni teljes kimustrált fegyverállományát és azt óhajtaná, hogy mi állandó vevője legyünk kislejtezett háborús felszerelésének. Franciaország ugyanis kénytelen évente 80—90 millió frank értékű elavult fegyvert, repülőgépet, gépfegyvert stb. lomtárba tenni, mert nincs rá megfelelő vevője. Keleti szövetségeseinek szeretné ezt a nyakába sózni, mert hadseregének szükségleteit barátai zsebéből akarja fedezni. Miután ezt a kétes üzletet most már évek óta nem lehetett Romániával megkötni, a magas politikát is bevonták fondorlataikba és így harcolnak tovább a francia érdekek megvalósításán. Ez a magyarázata annak, hogy a Vickers House ajánlatát nem vehettük figyelembe.

Észrevettem, hogy első beszélgetésünk kissé igen hosszúra nyúlik, gyorsan végét szakítottam és arra kértem, hogy ittlétemet tartsa titokban, miután nincs időm látogatásokat tenni, hiszen holnapután valószínűleg tovább utazom. A nemzeti bank vezérigazgatójával tárgyaltam, felmutattam névjegyét, Manelescunak az utolsó kételye is szemmel láthatólag eloszlott, most már beigazoltnak látta, hogy tényleg apám érdekében járok itt el.

Rendkívül barátságosan búcsúzott el tőlem és megkérdezte, hogy elfogadnám-e meghívását estére? Megtisztelve érezte magát, ha nála költeném el a vacsorát. Kissé habozva fogadtam el a meghívást, azt azonban kikötöttem, hogy korán távozassam, mert ki kell pihennem magam, hiszen még hosszú út áll előttem.

Marinka ezalatt, mint az „angol lady“ társalkodónője, nem töltötte hiába idejét. Abban a pillanatban, mikor a százados bevégezte szolgálatát és az autó felé tartott, hirtelen, kihívóan elállta útját, egyszerűen, minden további bevezetés nélkül megkérdezte, tudja-e a százados, hogy milyen sokáig fog tartani a lady és az ezredes beszélgetése? Mert ő a városban szeretne azalatt sétálni.

A százados azt felelte, hogy egy negyedórára számít, de az sincs kizárva, hogy félóraig leszünk együtt. Udvariisan felajánlotta Marinkának kíséretét és érdeklődve hallgatta a fiatal leány multjára vonatkozó elbeszélését. Marinka elmondta, hogy már járt Bukarestben és most Londonban igen előkelő katona házában talált menedéket. Az igazi, majdnem testvéries orosz viselkedése állítólagos társalkodónőnek nagyon jó hatást tett a századosra s a szép fiatal nő és százados körül rövidesen túlfűtött levegő keletkezett, amit Marinka még szítoit is kacérkodásával.

Kávéházba tértek be és Marinka a legfinomabb italokat rendelte. Marinka igyekezett jóhangulatban tartani lovagját. Folyton kínálta itallal és kijelentette, hogy ma este nagy kedve lenne mulatni, mert ilyesmire a hideg, feszes Angliában nincs módja. Észrevétlenül tűzfontos papírpénzt csúsztatott a román tiszt kezébe és mosolyogva kérte, hogy egyenlítse ki számláját, hiszen már azzal is hálára kötelezte, hogy melléje szegődött és nem hagyta egyedül.

A román százados eleinte szabadkozott ugyan, de csak elfogadta az ajándékot. Megbeszéltek, hogy este egyik előkelő étteremben találkoznak.

Este félnyolckor a szálloda kapuja előtt megállt Manelescu autója és én a villájába robottam. Nagyon szép, francia stílusban épült villában lakott Manelescu, felesége bájos asszony volt, aki eleinte kissé félénken vett részt francia nyelven folytatott társalgásunkban. Miután adott esetekben nem szabad az asszonyok gyanúját felkelteni, látszólag őszintén beszéltem és sokat foglalkoztam Manelescunéval. Vacsora után Manelescu visszament a háborús felszerelés kérdésére és dolgozószobájában őrzött aktákkal igazolta a franciák ajánlatait.

A dolog most már nagyon érdekelt. Kijelentettem, hogy apám épen ezeket az iratokat szeretné látni, mert akkor módjában állna a Vicker-cég ajánlatát lejjebb szállítani. Manelescu gondolkodás nélkül kihúzta az aktaesomóból a kérdéses iratokat és azt mondta, hogy szívesen ide adja, mert minden iratról van másolata. Borítékba téve nyújtotta át nekem és én táskámba csúsztattam. Kíváncsiságom azonban még nem volt teljesen kielégítve. Egy ideig másról beszélgettünk, majd hirtelen elkomolyodtam és elgondolkozva kérdeztem, vajjon Franciaország szállított-e már ilyen szóbanforgó anyagot?

Manelescu gondolkodás nélkül bevallotta, hogy repülőgépeket, továbbá tűzérési felszerelést kaptak a franciáktól, a szállítmánnyal azonban nem voltak megelégedve. Később néhány új repülőgépet rendeltek ugyancsak Franciaországból, ezt azonban nehezen szállították, mert a politikusok arra akarták kényszeríteni Romániát, hogy előbb a régi, kiselejtezett anyagot vegye meg.

Társalgásunkat később más mederbe tereltem. Érdekelt, hogy miként vélekednek mértékadó katonai körökben a beszarábiai kérdésről. Manelescu azt válaszolta, nem hiszi, hogy Oroszország háborút akarna kezdeni Beszarábiáért, hiszen Oroszországban semmi erre vonatkozó intézkedést sem tettek. A mai politikai bázis mellett mindenáron fent kell tartani Oroszországgal a jó viszonyt, bár Romániának nagyon kell vigyáznia, hogy ne essék idegen állam politikai céljainak áldozatul. Kijelen-

tettem, hogy nekünk, angoloknak is ez a meggyőződésünk és ha Franciaország a végletekig viszi ezt a politikát, ilyen értelemben fogja közbevetni magát Anglia.

Miután úgy éreztem, hogy ezt a tárgykört egy estére teljesen kimerítettük, a román társadalmi életéről kezdtem beszélgetni. Tapintatosan vigyáztam arra, hogy Manelescuné is résztvehessen a társalgásban.

Nagyon kellemes hangulatban búcsúztam el, sajnálatomnak adtam kifejezést, hogy már távoznom kell. Manelescu nagyon büszke volt nagynevű angol barátjára, aki rövid ismeretségük ellenére ilyen kedvesen és hízlegően emlékezett meg róla. Igazán kár, hogy nem is ismertem Nicholst, aki nek pedig itt a feleségét játszottam.

Féltizenegykor tértem haza. Marinka azonban még nem volt a szállodában. Bár ez a kimaradás nem illett színlelt társadalmi állásunkhoz, nem nyugtalanodtam, mert tudtam, hogy feltétlenül bízhatom Marinkában, nem követ el semmi ostobaságot, hiszen tisztában van küldetésünk fontosságával. Tizenegy óra után kissé csapongó jókedvvel meg is jelent, szegénynek sok alkoholt kellett fogyasztania.

Kitűnően vacsoráztak a századossal. A százados megkérdezte tőle, hogy milyen viszonyban vagyok Manelescunéval? Marinka ugyanazt a mesét mondta el, amelyet én használtam fel, de titokban — természetesen előre megfontolt szándékkal, — elárulta, hogy apám a Vickers-cég legnagyobb részvényese és fegyvert, meg repülőgépet akar szállítani Romániának. Nekem most meg kell tudnom, milyen ajánlatokat tett ez irányban Franciaország, hogy az árakat eszerint állapíthassák meg Angliában.

A százados épen ezzel a kérdéssel foglalkozó osztálynak volt referense a vezérkarban. Kijelentette Marinkának, hogy teljesen tisztában van ezzel és már épen be is akart számolni tapasztalatairól, mikor Marinka hirtelen még egy titkot árult el: ő nem ért ezekhez a dolgokhoz, nem is tudná megjegyezni magának az adatokat, hanem boldog lenne, ha úrnőjének szívességet tehetne. Örömmel áldozná fel erre a célra egész megtakarított pénzét: 35 fontot, ha a százados a részleteket felírná.

A román vezérkari századosnak nagyon ízlett a kitűnő francia pezsgő és semmiségnek nyilvánította ezt a szívességet, könnyen megszerezheti az erre vonatkozó levelezést, de természetesen Manelescunak sejtienie sem szabad e titkos üzletet. Marinka a titkot csókkal nyugtázta és ezzel nyert ügye volt.

Marinka a pénzt a román százados zsebébe csúsztatta, ezt a tiszt a távozásnál észrevette és meleg kézszorítással köszönte meg. Autóba ültek, a százados lakásáig hajtottak, ő hazament, de rövid idő múlva visszatért és a kocsiiban várakozó Marinkának egy papírtekercset nyújtott át, amelyet Marinka a ruhájába rejtett. A százados autóján visszahozta a szállodába társalkodónőmet s mielőtt elváltak, újabb találkozót beszéltek meg.

Én még ez éjszaka foyamán átolvastam az iratokat. Meggyőződtem róla, hogy igen fontos és érdekes dolgokat tartalmaznak. A pénzügyminisztérium és a vezérkar levélváltása volt itt összegyűjtve. A francia árajánlatra vonatkozó vélemény-

nyelveket cserélték ki és átirataikban élénken visszatükröződött mindkét fél izgatott feszültsége.

Másnap azzal bíztam meg a Cook irodát, hogy készítse elő további útunkat Belgrádon, Bécsen és Olaszországon át Kairóba, mert a Konstantinápoly felé vezető út igen hosszú számomra, tekintettel arra, hogy fáradtnak és kimerültnek érzem magam.

Este az orientexpresszsel visszautaztunk Bécsbe. Ott megszakítottam jó eredménnyel végződő utamat.

Egyszer alkalmam nyílt meggyőződni arról, hogy régi barátságoknak is hasznát veheti az ember. Egy alkalommal Párisban magyar ügynök szolgálatkészségét vettem igénybe. Az illető W. Árpád néven dolgozik, nemzetközi üzleteket köt és mindig annak az államnak az érdekeit szolgálja, amelyik többet fizet. Ha az ember Árpádnak csak annyit ad, amennyit kér, akkor mindig talál rá módot, hogy ugyanezt az összeget a másik oldalról is kiutalják számára, mert a kapott feladatot előbb végrehajtja, azután pedig elárulja. Én tisztában voltam e szokásával és azonnal a kért összeg dupláját fizettem ki, hogy ne legyen megbízásomból társasüzet! Abban az időben álnéven dolgozott a franciáknak, de miután a franciák nagyon rosszul fizettek, az én megbízásom éppen kapóra jött Árpádnak. Két nap alatt lebonyolította a megbízatást és akkor azzal az ígérettel váltunk el, hogy ha valamelyikünknek szüksége lesz a másikra, a „Petit Parisien” című lapban előre megbeszélte hirdetést tesz közzé. A találkozásunk helyét előre megállapítottuk. Három év múlva központom figyelmeztetett a fent említett lapban megjelent hirdetésre, három év óta tehát először közölte az előre megfogalmazott sorokat Árpád. Akkor éppen Londonban tartózkodtam, a hirdetés megjelenése után azonban egyenesen Párisba, az előre megbeszélte találkozási helyre mentem. Árpád várt rám. Két kémfogásra nyílt kilátása.

Az egyik az új technikájú francia páncélaútó szerkezetének rajzára és leírására vonatkozott, de tüstént át kellett adnom 5000 frankot, miután 3000 frankot másnak kell fizetnie, viszont este tizenegy órakor, egy jól ismert éjjeli mulatóban, átvehetem az okmányokat. Én bíztam Árpádban és ő meg is tartotta ígéretét. Pontosan elhozta a rajzokat és a leírást és amint később hallottam, ez akkor igen nagy kémsiker volt.

A második üzlet már nem kecségetett olyan jó kilátásokkal. Ha angolok meg akarták vásárolni Árpádot a bolsevisták ellen, tehát ellenem kellett dolgoznia. Árpád kijelentette nekem, hogy a régi, jó fizetésekre való tekintettel lelkiismeretfurdalást érez, nem meri vállalni az üzletet. Tudtomon kívül nem akarta elfogadni az ajánlatot.

Megbeszéltem a dolgot a párisi főügynökünkkel és abban állapodtunk meg, hogy a kapott feladatokat a mi utasításunk szerint végzi el. Árpád elfogadta feltételünket. A dolog — sajnos — csak három hónapig tartott, mert mikor ellenségeink látták, hogy az Árpádra bízott merényleteket soha senki sem hajtja végre, beszüntették a magas fizetést, Árpád azonban nem távozott addig, amíg 75 font hallgatási díjat nem utaltak ki számára. Ilyen tandíjakat néha a legelőkelőbb kémszervezetnek is fizetnie kell.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Rendkívüli indítóokból elkövetett betöréses lopás nyomozása.

Írta: SZABÓ DÉNES csendőr (Perkáta).

1935 augusztus 21-én 14 órakor az érdi őrön megjelent Béres* Lászlóné budapesti lakos és betöréses lopás miatt feljelentést tett. A történeteket a következők szerint adta elő:

Aznap reggel a kíséretében levő Eret Ferenc megjelent Budapesten, a Márvány-utcában levő fodrászüzletükben és férjének elmondta, hogy érdi nyárilakásukat feltörték. Férje kérdéseire Eret elbeszélte, hogy 20-án reggel 5 órakor indult Érdre, lakásáról — amely Béresék nyárilakásának közelében van — kerékpáron Budapestre. Az utcára lépve, Béresék házából egy ismeretlen fiatalembert látott kijönni, jókora hátizsákkal a hátán. Az ismeretlen a kiskapun kiérve, odatámasztott kerékpárjára szállt és Budapest felé elhajtott. Mivel az ismeretlent gyanusnak találta, maga is kerékpárra kapott és utána iramodott. Az idegen többször visszanezett és mikor látta, hogy Eret követi, gyorsabban hajtott. Eret is fokozta a sebességet úgy, hogy Budafok közelében már 200 méternyre megközelítette. Ekkor a menekülő tolvaj leszállt a kerékpárjáról, a hátizsákot letette az árokpartra és továbbhajtott Budapest felé. Eret nem követte tovább, hanem a hátizsákhoz ment, kibontotta és tartalmában felismerte Béresék holmiját. A hátizsákkal elindult Budapestre, hogy Béresékhez vigye, de útközben eszébe jutott, hogy nem tudja Béresék budapesti címét. Ezért a hátizsákot a Keleti pályaudvarra vitte és ott megőrzés végett beadta a ruhátárba, azután visszament Érdre, hogy a címet megtudakolja. A címet még aznap megállapította, majd 21-én a reggeli vonattal visszautazott Budapestre, felkereste Béreséket és tudomásukra hozta a lopást.

A hallottak után Béres Erettel a Keleti pályaudvarra ment. Kiváltották a hátizsákot és hazavitték az üzletbe. Itt megállapították, hogy a hátizsákban volt az érdi házban tartott fehérenemű, ágyhuzat, Béres egy fekete kabátja és csikos nadrágja, valamint az irataik is. A megkerült ingóságok értéke 300 pengőt tett ki.

Béresné ezután Erettel a legközelebbi vonaton Érdre utazott. Az állomásról egyenesen az őrre

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

mentek a feljelentést megtenni, így nem tudta, nem hiányzik-e a megkerült tárgyakon kívül más is a lakásból.

Az eset nyomozására Kuti József törzsőrmester v.-at és engem vezényeltek ki.

Béresnével és Erettel a helyszínre mentünk. Útközben Eret nekünk is elmondta a történeteket azzal a hozzáadással, hogy a tettes vékony, közepmagas, soványarcú, szürke sportruhát viselő, 25 év körüli fiatalember volt.

A sértett háza Érdligeten a Délivasúttól 100 méternyire, 170 centiméter magas léckerítéssel elkerített telken áll. A léckerítés ajtaja nyitva volt, rajta feszítés nyomai nem látszottak. Maga az épület 2 szobából, gyermekszobából, fürdőszobából és a szokásos mellékhelyiségekből áll. Az udvari részen nyitott veranda van, rajta egy asztal két székekkel.

A gyermekszoba udvarra nyíló ablaka nyitva volt. Az ablakrekesz körül 14 milliméter széles vésőszerű eszköztől eredő nyomok látszottak. A fürdőszoba 40×40 centiméteres ablaka szintén nyitva állt és a jobb alsó sarkán az üveg tenyérnyi darabon ki volt törve. A törés körül a kereten ugyanolyan eszköznyom látszott, mint a gyermekszoba ablakán. Az ablak 2 méterre van a földtől. Alatta, a falon több folytonossági hiány volt megállapítható.

A fürdőszobát a hálószobától üvegezett ajtó választja el. Az üveg vízszintesen négy, 40 centiméteres fiókra van osztva. Alulról a második fiók üvegje teljesen hiányzott. A darabjai a fürdőszobában az ajtó közelében a fal mellé voltak rakva. Az ajtókulcs a hálószoba felől benn volt a zárban, ráfordítva. A hálószobában és a gyermekszobában az ágyneműekről a huzat hiányzott. A szekrényekből fehérneműek és családi vonatkozású iratok hiányoztak. Az egyik szekrényben értékes férfiruhák, sőt egy bunda is volt, ezek közül a tettes csak egy fekete kabátot és egy csíkos nadrágot vitt magával. A nappali szobából a bútorokon volt kézimunkadíszítések eltűntek.

Az előszobában egy varrógép állt. A gép az állványán félre volt billentve és a szíja el volt vágva.

A megállapított adatokból arra következtettünk, hogy a tettes álkulccsal kinyitotta a kerítés

ajtáját és azon bement a házhoz. Egy vésőszerű szerszámmal megkísérelte kinyitni a gyermekszoba ablakát. Ez nem sikerült, ezért a nyitott verandáról az asztalt a fürdőszoba ablaka alá vitte és arra felállva, kitörte a véső segítségével az ablak üvegét. A résen benyúlva, kinyitotta az ablakot s bemászott a fürdőszobába. Itt az ajtó üvegét kitörte, az üvegdarabokat kiszedte az ajtóból és a résen bemászott a hálószobába. Kesztyűben „dolgozhatott”, mert az üvegdarabokon ujjnyom egyáltalán nem volt, pedig azokat okvetlenül megfogta.

A tettes nem tudta, hogy a fürdőszoba ajtóban benn a kulcs a hálószoba felől, mert különben csak akkora nyílást tört volna az üvegen, hogy azon benyúlva, kinyithassa az ajtót.

Így a tettes a lakásba bejutva, összeszedte az ellopott holmit és a gyermekszoba ablakát belülről kinyitva, azon át távozott. A kerítésajtót nyitva hagyta.

A tettes kistermetű, vékony ember lehetett, mert ellenkező esetben nem tudott volna bebújni a fürdőszoba ablakán.

Feltűnő volt, hogy a tettes — az öltöny férfiruha kivételével — csak fehérneműt, ágyneműt, kézimunkát és iratokat vitt el. Az értékesebb férfiruhát, bundát érintetlenül hagyta. Különösnek találtuk a varrógép megrongálását is.

A helyszíni adatokból levont következtetések alapján, meg az előadásnak eléggé mesészerű volta miatt is, Eretre irányult a gyanunk, bár ő a helyszíni szemle során is végig velünk volt és a magatartása egyáltalán nem volt gyanúkteltő. Gyanunkat azonban megerősítette az is, hogy Eret 160 cm magas, vékony termetű ember.

Béresné elmondta, hogy Eret 1935 áprilisában került haza Indókinából, a francia idegen légióból, ahonnan megszökött. Azóta többször megfordult náluk, sőt az utolsó hetekben majdnem mindennapos volt a házuknál, amikor kinn laktak Érdén. Segített neki a házimunkában. Jóravaló, csöndes fiúnak mondta. Gyanunkat közöltük vele és kértük,

A csendőrnék nélkülözhetetlen
óra- és ékszerszeműt a

»KRONOSZ«
óra- és ékszerkereskedelmi rt.-nál
Budapest, IV, Eskü út 3. vásárolja!

Részletfizetési kedvezmény!

Ön által megszabott időre terjedő előlegnélküli
hítel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bétokek, szőnyegek, matracok és sodronyok, szőnyeg-
árak, futó- és ebédlozónyok, dísztárgyak és az
összes vászonárak, abronczok, ágyneműdinasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

● Lakásberendező vállalat, VI. Andrassy út 66 ●

42 éve a világot uraló eredeti angol The Champion kerékpárokat havi P. 20.— és saját készítésű kitudó Royal Star kerékpárokat 180.— P-érthavi 16.— P. részletre, kerékpáralkatrészeket NAGYBANI GYÁRI ÁRBAN.

LÁNG JAKAB ÉS FIA

kerékpárnagykereskedés, Budapest,

VIII., József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.

Magyar gyártmány

Cipők, csizmák, szíjzatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

hogy ha tudna olyan körülményt, amelyből Eret tettességére lehetne következtetni, közölje velünk. Azt mondta, nem tud ilyent és nem is hiszi, hogy „Feri ilyenre képes”.

Este hazaérkezett Béres is. Magával hozta a megkerült tárgyak jegyzékét. Kiderült, hogy semmi sem hiányzik. Ekkor Eret még mindig a lakásban volt. Úgy kellett elküldenünk azzal az ürüggyel, hogy másnap korán fogjuk kérni, hogy rendelkezésünkre álljon a nyomozásnál, így jó lesz, ha kialszsa magát.

Mikor Eret eltávozott, Béres azt mondta a feleségének: „Ugy-e mondtam, hogy ne járjon ide annyit a Feri, még rossz vége lesz.” Béresné ezt válasz nélkül hagyta.

Kikérdeztük Bérest. Szerinte csak Eret lehetett a tettes. Ezt arra alapította, hogy Eret igen izgatott volt, amikor megjelent üzletében a betörés hírével.

Éjszakai pihenőre a laktanyába tértünk. Megbeszéltük, hogy másnap az Eret és Béresék közötti viszonyt igyekszünk felderíteni. E révén újabb gyanuokhoz reméltünk jutni. Feltételeztük, hogy Béresné nem mondott el erre vonatkozólag mindent.

A másnapi puhatolás során az egyik szomszéd-asszonytól megtudtuk, hogy neki Béresné néhány nappal ezelőtt azt mondta: „Feri bolondul utánam, egyideig húzom s a végén kidobom.” Megállapítottuk, hogy az Eret előadásában szereplő hátizsákos kerékpárost senki sem látta. Ellenben akadt egy tanu, aki Eretet látta 20-án 6 órakor tele hátizsákkal a hátán, kerékpáron menni a budapesti műút felé. Ez a tanu a budapesti műútra vezető út mellett lakott és már negyedórával Eret elhaladása előtt kint ült a háza tornácán úgy, hogy látnia kellett volna azt a kerékpárost is, akit Eret „üldözött”.

Eretet most már, mint gyanúsítottat kérdeztük ki. Fél napi tagadás után beismerte, hogy ő követte el a betörést. Az esetet a következőképp adta elő:

A sűrű együttlét következtében beleszeretett Béresnébe, aki azonban csak kinevette őt. Elhatározta, hogy bosszút áll rajta azzal, hogy ellopja a lakásból a fehérneműket, hímzéseket. Úgy gondolta, hogy fájni fog Béresnének, mert maga készítette azokat. Az ellopott holmit Budapesten zálogba szándékozott tenni azzal, hogy néhány hét múlva, amikor a csendőrök már hiába keresik, kiváltja a zálogból és visszaadja Béresnének, mondván, hogy véletlenül akadt rájuk egy zálogházban Pesten. E cselekedetével biztosan nagy örömet szerez neki és hálából talán meg is kedveli.

Augusztus 18-án Béresnétől megtudta, hogy 19-én és 20-án Budapesten maradnak. Elhatározta, hogy ez alatt az idő alatt végrehajtja tervét.

19-én éjjel tájban magakészítette tolvajkulccsal kinyitotta Béresék kerítésajtáját és a már ismertetett módon behatolt a lakásba. A fürdőszobaajtó üvegdarabjainak kiszedésénél anyjának cérnakesz-

tyűjét viselte, hogy ne maradjon ujjnyom. Ezt detektívregényekből tanulta. Bár ismerős volt a lakásban, nem tudta, hogy a kulcs benn van a fürdőszobaajtó zárjában. A szobákban összeszedte a felsorolt tárgyakat, két csomagot készített belőlük, odatette Béresék iratait is, amiket az egyik szék-renyben megtalált, mert azt gondolta, hogy ez is fájni fog az asszonynak, azután az egyik csomagot egy férfikabátba, a másikat egy nadrágba takarta, hogy ha viszi, ne viritson a fehér szín, mert feltűnik valakinek. Eszébe jutott, hogy a varrógépet is megrongálja, hogy Béresné ne tudjon varrni. Le akarta szerelni az állványról, de nem boldogult vele, ezért csak a szíját vágta el.

A csomagokat a gyermekszoba ablakán kitette és hazavitte. A gyermekszoba ablakán levő eszköz-nyomokat csak azért csinálta, hogy azt higgyék, idegen volt a tettes. Ő már eleve úgy határozott, hogy a fürdőszoba ablakán megy be.

A csomagokat otthon hátizsákba tette és reggel 6 órakor elindult vele kerékpáron Budapestre. Az úton eszébe jutott, hogy Szent István napja van, nem tudja zálogba tenni a holmit. Meg félt is, hogy ha felfedezik a lopást, őrá gyanakodnak, ezért úgy határozott, hogy a már ismertetett mesével visszajuttatja a dolgokat. A címet nem felejtette el, csak nem volt bátorsága akkor elmenni Béresékhez és velük a történeteket közölni.

A betörésnél használt véső Budapestre menet is a zsebében volt. Félt, hogy esetleges igazoltatásnál megtalálják nála, ezért Budafokon a Kutyavilla közelében eldobta. Kivittük arra a helyre, de a véső

Olympia
IRÓGÉPEK

csendőrségnél, katonaságnál, közhivataloknál mindenütt beváltak. — Nagy teljesítmény, tartósság és megbízható szerkezet dacára az Olympia írógépek ára igen mérsékelt és így módja nyílik mindenkinek arra, hogy a kiváló Olympia írógépet anélkül vásárolja meg, hogy több évre szóló adósságot csináljon. —

OLYMPIA IRÓGÉPEK KÉPVISELETE
Kovács A. és Társa, Budapest V., Nádor-u. 5.

FIGYELEM!

Vegyünk egy üres borítékot, címezzük meg a fenti címre. Irjuk rá a hátára olvashatóan a feladó nevét és az őrs állomáshelyét. **2 filléres bélyeggel adjuk postára leragasztás nélkül — az üres borítékot** másnap a cég díjmentesen küld kedvezményes árajánlatot!

Hirdessen

Ha árúja megbízható

a Csendőrségi Lapokban!

Hirdetése eredményes lesz

sőt nem találtuk meg. A tolvajkules még megvolt a lakásán.

Betöréses lopás miatt jelentettük fel a székesfehérvári kir. ügyészséghez. Az ítéletet nem ismerem.

Ennél a lopásnál tehát egészen rendkívüli, bonyolult indítókok szolgáltak a lopás rúgóinul: a meg nem hallgatott, elkeseredett szerelmes boszszúja, de egyben a titokban még mindig reménykedő szerelmesnek az a törekvése, hogy érdemeket szerezzen magának szíve hölgye előtt, — hátha így mégis csak meghallgatja.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága holland kiténtetése. G. van Hoorn holland követ a napokban Vilma királynő megbízásából átnyújtotta Kormányzó Úr Ö Főméltóságának a holland királynő által részére adományozott németalföldi Oroszlán Rend nagykeresztjét. Ez az érdemrend Hollandiában a legmagasabb kiténtetés, amelyet még 1918-ban alapítottak és külföldiek részére csak egészen kivételesen adományoznak.

Lengyel katonák ajándékal a salgótarjáni honvédeknek. A Salgótarjában állomásozó Báthory István 7. kerékpáros zászlóaljnak szép ünnepség keretében nyújtotta át Mycielski Kázmér gróf lengyel ügyvivő a Báthory István 3. lengyel nehéz tüzérezred ajándékát: egy hatalmas esataképet, amely a békési esata színhelyét ábrázolja, továbbá a Báthory István 81. lengyel vadászrezred által ajándékozott művészi diszkardot. Az ünnepség a laktanya mellett levő Báthory-szobor előtt folyt le nagy közönség jelenlétében. A lengyel ügyvivő beszédében a közös dícső multrol és a jelenben is meglevő lengyel-magyar megértésről szólt. Vitéz Bagossy István alezredes válaszában megköszönte a szép ajándékokat és további bajtársiasságra tett ígéretet. Az ünnepség a lengyel és magyar himnusz hangjaival ért véget.

Fodor István mártírhalt hált őrsparancsnok emléktáblája. Jászárokszálláson a közelmúltban leplezték le Fodor István volt őrsparancsnok, továbbá Torba Balázs és Bobák

Imre gazdalegények emléktábláját, akiket a proletárdiktatúra alatt a vörösök kegyetlenül legyilkoltak. Az ünnepi beszédet Aczél József apátplébános tartotta.

Emléktáblát kapnak Kufsteinban az ott szülődött magyar foglyok. Az osztrák kormány megengedte a kufsteini magyar emléktábla leleplezését, amelyet július 11-én tartanak meg a kufsteini híres császártoronyban. A kezdeményezés magyar tanárnok érdeme, akik a múlt év nyarán Kufsteinban jártak és megtekintették az ottani múzeumot, ahol rengeteg magyar vonatkozású anyagra találtak. Dr. Bánkúthy, az egyik budapesti leánygimnázium igazgatója, tárgyalást folytatott a kufsteini polgármesterrel és megállapodott vele abban, hogy a politikai foglyok emlékeit márványtáblával örökítik meg a kufsteini vár császártornyában. Az ünnepségre nagyszámú magyar küldöttség utazik Kufsteinba.

Beutalások a balatonfüredi esendőrségi gyógyházba. A belügyminiszter úr a május havi gyógyidőszakra a balatonfüredi esendőrségi gyógyházba a következőket utalta be: A tényleges esendőrtisztli állományból: Zsiedegh Ferenc százados. — Az ellátást élvező esendőrtisztek, tisztli özvegyek és árvaik közül: Molnár Károly nyugalmazott esendőr gazdasági őrnagy, özv. Rimely Sándorné esendőr őrnagy özvegye, özv. Hólek Lászlóné esendőr őrnagy özvegye, vitéz Hátszeghy (Hólek) Imre esendőr őrnagy fia. — A m. kir. honvédség ellátást élvező tisztjei, tisztli özvegyei és árvaik közül: özv. báró Hauer Lipótné vezérezredes özvegye, dr. Lakner Bertalan ny. áll. I. osztályú főtörzsorvos. — A tényleges esendőr legénységi állományból: Batár Antal alhadnagy. — Az ellátást élvező esendőr legénység állományából: Szirtes János ny. áll. alhadnagy, Bánki János ny. áll. tiszthelyettes, Vaddás Mihály ny. áll. tiszthelyettes, Monostori János ny. áll. tiszthelyettes és felesége, Jüngling Mátyás ny. áll. tiszthelyettes és felesége, György Márton, Varga Vencel, Erhardt János, Illés János nyugállományú tiszthelyettes, Törösök Pál nyugállományú számvivő tiszthelyettes, özv. Tihanyi Imréné és özv. Kupecz G. Mártonné tiszthelyettes özvegye.

Csendőrségi gyógyházba beutaltak sorában ez alkalommal találkoznunk először a kerületi orvosfőnökök véleménye alapján a „CSERBA” terhére beutalt nyugállományú altisztek nevével. Ennek előfeltétele az, hogy az ilymódon beutalt nyugállományú családfo olyan kórházi ápolást igénylő betegségben szenvedjen, amely a esendőrségi gyógyházakkal kapcsolatos gyógyfürdőkben is kezelhető. Ez az újabb juttatás is tanujele annak, hogy a esendőrség vezetősége nem feledkezik meg a nyugállományú bajtársakról sem és hogy a „CSERBA” létesítésével valóban felbeesülhetetlen intézménnyel ajándékozta meg őket.

Megtámadott esendőr. A tápiógyörgyei őrs állományába tartozó Urbán János esendőr április 18-án a községbe kimenetelre kapott engedélyt. Urbán esendőr 19-én 0 óra 20 perckor a helybeli ipartestület udvarára tért be, ahol Oláh Mihály napszámos és Vágány István cipészsegéd megtámadták és üvegpalackokkal leütötték. Urbán esendőr sérülése súlyos. A kivizsgálás folyamatban van.

SÁGI GYULA és FIAI
divatnagyrúháza
Székesfehérvár
Alapítva 1853-ban.
Hatalmas raktárát fehérenemű, szövet, vászon, szőnyeg, női kelengye, stb ajánlja a m. kir. esendőrség tagjainak
Kedvező fizetési feltételek

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmeszszőbbmenő jótállást vállalok.
Alapított: 1875.
NEUBART SÁNDOR
órás és ékszerész. Oklevéllel kiténtetett órásmester
SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-U. 23.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE
SEZLONOK TAKARÓVAL
EBÉDLŐSZŐNYEGEK P 65-161
P 28-161
Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, lehneművásznak, ruhaszőnyegek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosműhely
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. esendőrség tagjainak árendgémény:

SZÜCS A. kárpitosmester, lakásberendező
BUDAPEST, IV., Semmelweis-u. 17. 40 éves cég. Telefon: 189-288.
Komplett lakásberendezések, kárpitozott bútorok. Speciális bőrbútor-készítés, javítás és festés, FIZETÉSI KEDVEZMÉNY!

Közlekedési baleset. A budapesti közlekedési őr *Magyar József I.* esendőrt április 9-én 15 órakor oldalkoesis motor-kerékpárral a Nyomozati Értesítőnek a 72. számú postahivatalhoz való szállítására kivezényelte. A nyomozó osztály-parancsnokságtól *Kaposi Pál* őrmester ment vele. A Rákóczi-út 88. számú ház előtt a motorkerékpár előtt haladó személygépkocsik hirtelen lefékeztek. Magyar esendőr is fékezni akart, de a fék nem fogott, erre — hogy az előtte álló gépkocsinak neki ne fusson — hirtelen jobbra kormányzott s a kerékpár felborult. Kaposi őrmester nem sérült meg. Magyar esendőr a fején szenvedett könnyebb sérülést s a 9. számú honvéd és közrendészeti helyőrségi kórházban részesült elsősegélyben. Megállapítás szerint a esendőrök részéről gondatlanság vagy mulasztás nem történt.

Tömösy Jenő őrnagy: Titkos erők harca. Az izléses nyomdai köntösben kiadott könyv a kémvédelem érdekeit szolgálja. Történelmi visszapillantást kapunk benne a kémkedés eredetére, régi formáira, a továbbiakban pedig események, példák leírásával mutatja be a szerző, hogy a kém milyen eszközökkel dolgozik s hogyan kell és lehet ellene védekezni. A leírt események, példák a magyar viszonyokhoz közelebb esnek, mint általában a hasonló tartalmú könyvek anyaga s éppen ez adja meg főérdekeségét és egyben főértékét is. Csodálatos példáját látjuk a könyvben egyes nemzeteknél — például a szerbeknél — annak, hogy milyen nehéz a kémnek a dolga ott, ahol a nemzet apraja-nagyja tisztában van ezzel a veszedelemmel és fecsegés, közömbösség helyett mindenki megteszi e téren a köteleességét. Nekünk, magyaroknak sok a tudnivalónk ebben. Nem bántunk és nem vádolunk senkit, de az az érzésünk, hogy még mindig nagyon gyér és hiányos az az oktatás, felvilágosítás, amiben a lakosságot részesítjük. Hát legalább mi, esendőrök fogjunk hozzá nagyon komolyan és mind a magunk szolgálata és magánélete, mind a környezetünkre gyakorolt hatás révén hirdessük minél szélesebb körben s minél hangosabban az embereknek, hogy ne fecsegjenek, ne legyenek bizalmaskodók, hanem figyeljék meg az idegent és ha a legkisebb gyanút látják körülötte, szóljanak a esendőröknek. Nyílt határainkon szabad a kémek ki- és bejárása, itt élnek közöttünk tömegével. Az őrök sokat tehetnek ellenük. Többet és horderejében sokkal nagyobb, mint talán sok bajtársunk gondolná. Ezért ajánlunk minden ilyen vonatkozású könyvet mindig különös súllyal. Nincs sok ilyen tárgyú magyar könyv s ami van, azt a esendőrnek ismernie kell. A könyv ára 2 pengő 50 fillér, a megrendeléseket a budapesti honvéd vegyes dandár nyomdájához kell beküldeni.

Dr. Beöthy Konrád: Törvényszéki orvosi vélemény-gyűjtemény. A könyv címe teljes mértékben feltárni látszik a tartalmat s már abból felmerülhet a kérdés: miért ismer-tetjük itt mégis? Fellelet helyett közöljük a könyv egyik részletét.

A falun szétfut a hír: Nagy Péterné asszonynak fia született, tán korábban valamivel, mint kellett volna és a fiú a születése után röviddel meghalt. A szomszéd tudni véli, hogy a csecsemő megfulladt, a másik úgy gondolja, elég is már Nagyéknek három gyerek. ... nagy a szegénység ... persze, nem is lehet csudálni ... Mi lesz a hírből? Gyanú. Gyilkosság gyanúja. Az büntetlenül nem maradhat. Vannak, akik a esendőrörsöt értesítik, ha az addig is már nem tudta meg a dolgot. Az őr nyomozni kezd, az anya kétségbeesetten, sírva beszél, bizonyíték nincsen, de a gyanú él, él és erősödik, jön a vizsgálóbíró, jön a boncolás és addig is Nagy Péterék úgy állanak a falu előtt, mint szívtelen, kegyetlen emberek, akiktől félni kell, akik szörnyű emberek. Jön a boncolás, az egész falu fel van izgatva, Nagyék érzik, hogy a vád igaz-talan, de nem tudnak ellene védekezni, le vannak szorítva a földre, tűrni kénytelenek a szóbeszédet, a tekinteteket, az elmaradt szomszédokat ... Falun, kis embernél szörnyű az ilyen. A boncolás megtörténik és az orvos megállapítja, hogy ... Nagy Péterék ártatlanok. Tiszták ...

Mélységes hála Nagyék háza tájáról az ismeretlen orvos felé, megnyugodott a vizsgálóbíró, rövid jelentést tesz az őr és nem tényvázlatot készít, elesendesül a falu és Nagyék tisztán mehetnek a templomba ...

A törvényszéki orvos köteleességét teljesítette. És ha megfordítva történt volna az eset, azaz, ha megesküdött volna mindenki, hogy bűn nem történt, akkor is ennek a szava és véleménye: döntő. Ő az utolsó, aki a homályos részletekre világosságot derít, igen ritka kivételektől eltekintve, mindig teljes bizonyossággal.

Ilyen eseteket és véleményeket ismertet a könyv. Nem száraz szakmunka, az élet nyomorúságainak, bűneinek kitisztázott lapjai ezek. A mi hivatásunk világából valók. Hazánk orvosi irodalmában eddig ilyen munka nem jelent meg. A szerző Európa valamennyi számottevő egyetemét bejárta, mint a magyar állam ösztöndíjas kiküldöttje, ott szerezte tapasztalatait. Több, mint 170 szakértői véleményt mond el, ismertet a szerző. Minden vélemény előtt egy-két szóval megemlíti a nyomozás, helyszíni szemle és a tanuvallomások adatait, azután a tisztán orvosi szempontokból vett fontos halál-okokat.

A esendőrolvasó, a nyomozó, akinek munkája az első adatokat szerzi meg, akinek elindulása valamely bűnügyben döntő lehet, igen érdekesnek, tanulságosnak és hasznosnak fogja találni az egyes véleményeket, rá fog ismerni többek között arra az igazságra, amit a szerző lapunk hasábjain ismertetett cikkeiben hangoztat: a nyomozó és a törvényszéki orvos szorosan egymásra vannak utalva, mert egyformán köteleességük a bűnesetre világosságot deríteni. Hivatásuk erre kötelezi őket. Egyik a másiknak segítője, támogatója azon az úton, amelyen a vége az, hogy a bűnös elvegye méltó büntetését és pedig lehetőleg minél hamarabb, viszont ne bűnhődjék a büntelen.

A könyv a szerzőnél: Pécs, Törvényszéki Orvostani Intézet, rendelhető meg. Ára: 5 pengő, részletre is.

MEGELEGEDÉST

MAUTHNER ÖDÖN MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RT.

NYUJT KERTÜNK, — HA MEGBIZHATÓ

MAUTHNER M A G O T V E T Ü N K

BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. SZ.

Kerékpár1

a kitünően bevált, legnagyobb strapát is kibíró „Turán” gépünket gyári garanciával 12 havi részletre szállítjuk a csendőrség tagjainak. **PANNONIA, VI., HAJÓS-UTCA 15.**

Nem mi dicsérjük, hanem akik vették.. és kívánságára Önnek is elküldjük postán, kipróbálásra vételkényszer nélkül a gyári új **TRIUMPH** minőségi *hordozható író-gépet*. Triumph írógépek magyarországi vezérképviselte, VI., Podmaniczky-u. 1.

A magyar galambtenyésztés fellendítése. Legtöbb tanyán, falun, városban tartanak galambot, de jórészt szakértelem és célszerűség nélkül. Több, mint háromszázféle dísz- és röpgalamb van. Gyönyörű magyar különlegességek is vannak, melyeket a külföldön nagyon megkedveltek. A külföld újabban nagy érdeklődéssel fordult a magyar fajgalambok felé, mely így keresett áruvá is lett a nemzetközi piacon. Ezért a Magyar Galambtenyésztők Országos Egyesülete célul tűzte

Ebből lesz a jó ebéd.
(Szakál Pál I. törm. v. — Budapest felv.)

ki a magyar tenyésztők megszervezését, a tenyésztés helyes irányba terelését, az egységes típusok megteremtését, nemzetközi röpversenynye és 1938 februárjában nagy Nemzetközi Galambkiállításnak a megrendezését. Az egyesület új vezetősége és dr. Rupánovits János Máv. főtanácsos, az egyesület új elnöke lapunk útján is felhívja a magyar galambtenyésztőket, közöljék pontos címüket, esetleg az ismerős tenyésztők címét is, milyen fajtát tartanak és mely egyesületnek a tagjai? Cím: Magyar Galambtenyésztők Országos Egyesülete Budapest, IX., Ferenc-körút 12.

Különleges fizetési kedvezmény a m. kir. csendőrség tagjai részére.
Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegforrás. Ebédlő- és futószőnyegek, sezlonek, paplanok stb. Ágy-nemű és fehérnemű vásznak. Női és férfi divatszövetek.

12, 18, 24 havi előleg nélküli részletfizetésre

LAKÁSBERENDEZŐ-nél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5. sz. Telefon: 1-271-77.
Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat mintákkal.

Szondy-bolt

Új üzletünkben
különleges kedvezményt
nyújtunk a csendőrség tagjainak. Bútorok, berendezések, sezlonek, matracok, szőnyeg, paplan, függöny, ágynemű és fehérnemű anyagok. Kész ruhák, kabátok, szövetek óriási választékban. **Előleg nélküli** leghosszabb lejáratú részletfizetésre. Budapest, VI., Szondy-u. 25. Vörösmarty-utca sarok.

Csendőrségi Közlöny 8. szám. Személyes ügyek. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága Legfelsőbb Elhatározásával Buday Andor ezredest, a m. kir. szegedi V. kerület parancsnokát és Kertész Jenő ezredest, a m. kir. miskolci VII. kerület parancsnokát szolgálati állásuk alól felmenteni méltóztatott. Nevezetteknek saját kérelmük folytán történő nyugállományba helyezésük elrendeléséig, szabadság engedélyeztetett. — Miniszteri rendelet. **Odaitéltetett:** a II. osztályú tiszt szolgálati jel Berendy János és Beodray Ferenc századosnak. — **Áthelyeztetett:** Vitéz Gerencsér Jenő százados és Takács József I. főhadnagy szárnyparancsnok, illetőleg szárnyparancsnokhelyettes — a szárnyparancsnokság áthelyezése folytán — hasonló minőségben Kisújszállásra. — **Létszám felett vezetendők:** Abafalvy Sándor alezredes, a budapesti I. kerületi parancsnok helyettese; Jablonkay Sándor alezredes, a miskolci VII. kerületi parancsnok helyettese; Takácsy Dezső alezredes, a szegedi V. kerületi parancsnok helyettese és Bottka Endre alezredes, a szabályzatszerkesztő és tanulmányi bizottság tagja. Nevezetteknek saját kérelmük folytán történő nyugállományba helyezésük elrendeléséig szabadság engedélyeztetett. — **Allandó nyugállományba helyeztetett:** Péterfi Lajos debreceni VI. kerületbeli tiszthelyettes. — **Várakozási illetményekkel szabadságoltatott:** Deli György szombathelyi III. kerületbeli tiszthelyettes. — **Névváltozások:** Hulli Pál próbaesendőr családi nevét „Harmati“-ra, Bakom László próbaesendőr „Bakonyi“-ra, Fesler Ferenc próbaesendőr „Sítkei“-re, Szikora János próbaesendőr „Széplaki“-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — **Szabályrendeletek:** A spanyolországi eseményekbe be nem avatkozással kapcsolatos útlevélkorlátozás. — A spanyolországi eseményekbe be nem avatkozással kapcsolatban katonai szolgálat. — A spanyolországi eseményekbe be nem avatkozással kapcsolatban egyes utazási tilalmak. — Azerdei szalonka tavaszi hajtóvadászatára vonatkozó tilalom felfüggesztése. — A Vas vármegyébe kebelezett és az apátistvánfalvai körjegyzőségben és anyakönyvi kerületben lévő Apátistvánfalva és Ujbalázsfalva községeket a m. kir. belügyminiszter egyesítette. Ideiglenes neve: Apátistvánfalva. A Vas vármegyébe kebelezett, a kisköcskei körjegyzőségben és anyakönyvi kerületben lévő Kisköcsk és Nagyköcsk községeket a m. kir. belügyminiszter egyesítette. Az egyesített község ideiglenes neve **Köcsk**.

Tanintézetek és internátusok címére kapható Erdős József hirdetőirodájában, Budapest, VI., Teréz-körút 35. szám, 30 fillér bélyeg beküldése ellenében.

A **közzéadások, közétkezések és családi háztartások** részére gyakorlati tanácsadó könyv kiadását vettük tervbe a múlt évben, de a múltévi 16. számunkban közöltekre nem érkezett hozzánk annyi érdeklődés, hogy a könyv kiadására sor kerülhessen. Ezen az úton közöljük ezt a megrendelőkkel.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít Várfai (Vlahina) Mihály ny. szakaszaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5. flsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani.) **Dél József** ny. thts. Budapest, VII., Amerikai-út 74. sz. **Fekete Imre** ny. törzsörrmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új díszlolt, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5-6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás

Kerékpár
és segédmotoros

AKCIÓS PROPAGANDA ÁRON
csendőröknek részletre is

MAJTHÉNYI BÉLA gépezsmérnök
CSEPEL — MOTOR SERVICE
BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCA 31.

nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — **Papp Ferenc** ny. törzsrőrmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gondnal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

A pécs-környéki bányászsztrájkhoz kirendelt legénység megdicsérese. A pécsi IV. kerület parancsnoka az 1937 tavaszán a vasasi és meesekszabolesi bányákban kiűtött bányászsztrájkhoz kirendelt legénységet az igen nagy buzgalommal, körültekintéssel és eredményesen teljesített szolgálataiért megdicsérte.

Gyászhir. **Patakfalvi Ferenczy Sándorné** — sz. szathmári Ersek Jutka — 42 éves korában elhunyt. Április 27-én temették el a budapesti farkasréti temetőben.

SZEMÉLYI HIREK.

Dicséret. *A m. kir. belügyminiszter úr dicsérő okirattal látta el:* A budapesti I. nyomozó alosztály állományába tartozó **Nagy Mihály** és **Sallós Ferenc** törzsrőrmestereket v., mert egy nagykiterjedésű állam és társadalmi rend elleni szervezkedést derítettek fel és számos bűnjelet biztosítottak. — *A m. kir. csendőrség felügyelője dicsérő okirattal látta el:* A budapesti I. nyomozó alosztály állományába tartozó **Gyarmati Imre** tiszthelytest és **Závodai Gyula** őrmestert, mert egy nagyszabású állami és társadalmi rend ellen irányuló szervezkedés felderítésében hosszú időn át kitartással és szaktudással párosult igen eredményes tevékenységet fejtettek ki. — A budapesti I. kerület parancsnoka dicsérő okirattal látta el: **Takács Szilveszter** alhadnagyot, **Antal Ferenc** tiszthelytest, **Köteles Ferenc** törzsrőrmestert v., **Bognár Mihály** őrmestert és **Boldizsár Mihály** csendőrt, mert egy — az állam és társadalmi rend felforgatására irányuló — igen veszedelmes szervezkedés kinyomozásában kimagasló közreműködést és igen eredményes tevékenységet fejtettek ki; **Nagy Mihály** törzsrőrmestert v., mert egy sorozatos lopások hosszú időn át nyomozott tetteit 5 nap alatt kiderítette, amelynek eredménye volt az, hogy a budapesti rendőrség az ügyben szereplő orgazdákat — akikről mind-ezideig senki sem tudott — kinyomozhatta; **Pozsgai János** csendőrt, mert Budapesten egy szolgálatban állott rendőrt megtámadó tömeggel szemben szolgálaton kívül — kardot rántva — fellépett, az egyik támadót elfogta és általában határozott és bátor magatartásának tudható be, hogy a rendőr szorongatott helyzetéből kiszabadult.

— **Nyilvánosan megdicsérte:** **Pap János IV.** törzsrőrmestert, mert egy — az állam és társadalmi rend felforgatására irányuló — igen veszedelmes szervezkedés kinyomozásában kimagaslóan közreműködött és igen eredményesen tevékenykedett. — **A székesfehérvári II. kerület parancsnoka nyilvánosan megdicsérte:** **Pölte József** őrmestert, mert amidőn 1937 március 6-án éjjel, mint egy főből álló fogolykísérő járőrt Székesfehérváron az úttesten szabályszerű menetelés közben egy gépkocsi elűtötte, eszméletlenségéből felocsudva, súlyos sérülése dacára első kötelességének tartotta a fogoly esetleges megszökésének megakadályozását és annak az illetékes hatósághoz való mielőbbi átadását. Ugyanakkor azzal is tanujelét adta kötelességtudásának, hogy a csökkent létszámmal szolgálatot teljesítő őrsére mielőbb bevonulni kívánt és ettől a szándékától csak orvosi rendeletre állott el; végül, mert az elgázolásnál jelen volt tiszt feljebbvalója előtt jó csendőrhöz illő nagy fegyelmélettséget tanúsított. — **A pécsi IV. kerület parancsnoka dicsérő okirattal látta el:** **Gyimesi Imre** tiszthelytest, mert Dunaföldváron még 1935. évben elkövetett 41 rendbeli betöréses lopás, 14 megkísérelt betörés és 10 rendbeli orgazdaság nagyszámú tetteit az ok-szerűen irányított és több napon át lankadatlan kitartással folytatott igen fázasztó nyomozással sikeresen kiderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta; **Bors József**, **Udvari Gábor** törzsrőrmestert és **Pap Kálmán** őrmestert, mert mint járőrvezető még 1935. évben Dunaföldváron elkövetett többrendbeli betöréses lopás és orgazdaság tetteit több napon át nagy körültekintéssel és szakértelemmel folytatott igen fázasztó nyomozással kiderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta; **Kadarkuti János** és **Németh János I.** alhadnagyot, mert az 1937. év tavaszán Pécs környékén lezajlott bányászsztrájk alkalmával, a meesekszabolesi, illetőleg vasasi őrsön összpontosított nagylétszámú karhatalmi erő sokoldalú szolgálatát igen nagy szakértelemmel és fáradságot nem ismerő buzgalommal párosulva irányította és igen eredményesen tevékenykedett; **Lakatos Károly** és **Széplaki Károly** tiszthelytest, mert az 1937. év tavaszán Pécs környékén lezajlott bányászsztrájk alkalmával a meesekszabolesi, illetőleg vasasi őrsön történt nagylétszámú karhatalmi erő összpontosítása alkalmával, mint meesekszabolesi, illetőleg vasasi őrs parancsnoka, felelősségteljes szolgálatát igen nagy szakértelemmel és fáradságot nem ismerő buzgalommal párosulva teljesítette és igen eredményesen tevékenykedett; **Noé János** őrmestert, mert az 1937. év tavaszán Pécs környékén lezajlott bányászsztrájk alkalmával, február 24-én mint egy 4 főből álló járőr parancsnoka, egy 400–500 fő tüntető és fenyegetőleg fellépett néptömeget, melynek széttörése a közbiztonság érdekében multhatatlan

Szemlejegyzőkönyv másolat újra kapható

PALLADIS RT., BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2. SZÁM.

CONTINENTAL-PORTABLE 34-37

WANDERER gyártja,
csak jó lehet!

CSENDŐRSÉGI ÍRÓGÉPMODELLJEINK
BEÉRKEZTEK! SZENZÁCIÓSAK!!!
Kérjen díjtalan PRÓBAHASZNÁLATRA még ma gépet
GOY ÉS KOVALSZKY BUDAPEST
magyarországi vezérképviselőtől V., Nádor-u. 11.

Két évtizede szállít legnagyobb
megelégedésre a csendőrségnek

Gramofont,

RÁDIÓT, csillárt

Kedvező fizetési feltételek!

DÉNES TESTVÉREK RT.

Budapest, VI., Teréz-körút 26.

Telefon: 1-135-76, 1-289-95.

nul szükséges volt, bátor, határozott és nyugodt fellépésével szétoszlott, miáltal az igen veszélyesnek ígérkező rendzavarást csirájában elfojtotta. — *Nyilvánosan megdicsérte: vitéz Mohácsi József* törzsmestert, *Barta Sándor*, *Kapos Mihály* és *Ország József* csendőrt, mert mint járőrtárs Dunaföldvár-ron 1935. évben elkövetett többrendbeli betöréses lopás és gazdaság tetteinek több napon át folytatott igen fárasztó nyomozásánál járőrvezetőjét nagy buzgalommal és odaadással támogatta, miáltal a tettesek kézrekerítését elősegítette: *Kiss József XII.* őrmestert, *Benkő János* és *Siklós János* csendőrt, mert az 1937. év tavaszán Pécs környékén lezajlott bányászstrájk alkalmával február 24-én, mint egy 4 főből álló járőrnek tagja, egy 400–500 fő ténnető és fenyegetőleg fellépett néptömeget, melynek szétoszlátása a közbiztonság érdekében multhatatlanul szükséges volt, bátor, határozott és nyugodt fellépésével a tömeg szétoszlátásánál parancsnokát önfeláldozóan és olyan eredményesen támogatta, hogy az igen veszélyesnek ígérkező rendzavarás a csendőri beavatkozás következtében azonnal megszűnt. — *A szegedi V. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el: Csizsár András* tiszthelyettest, mert 28 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt előbb a közbiztonsági szolgálat terén, 5 év óta pedig, mint szárnyirnok, mindenkor igen nagy buzgalommal és eredményesen tevékenykedett, nemkülönben fegyvermezt és jó magaviseletet tanúsított; *Balogh Ferenc II.* osztályú altisztet, mert 11 év óta, mint polgári alkalmazotti, előbb a kerületi parancsnokság ügyészenél, 6 év óta pedig a nyomozó alosztálynál, teendőit mindenkor hűségesen, átlagon felülemelkedő buzgalommal, példás lelkiismerettel és kifogástalanul látta el. — *A budapesti I. honvéd vegyesdandár parancsnokság megdicsérte: Polgárdi Mihály* törzsmestert v., mert különleges szolgálatban fáradságot nem ismerő ügybuzgalmat fejtett ki és eredményesen működött.

Új szakaszparancsnok: a debreceni IV. kerület állományaiban: *Szabó Benjámin* tiszthelyettes.

Új őrsparancsnokok: a budapesti I. kerületben: *Pongó Sándor* törzsmester v.; a pécsi IV. kerületben: *Zombori János* tiszthelyettes, *Barna Kálmán*, *Szécsényi Imre* törzsmester v.

Házasságot kötöttek: *Dienes Andor* gazdasági főhadnagy *Halmy Anna-Mária* úrhölgygel Budapesten; a budapesti I. kerületben: *Biró István II.* számvivő tiszthelyettes *Burgan Annával* Rákosszentmihályon; *Szabó Lajos III.* törzsmester v. *Papp Máriával* Mindszenten; *Pénzes Albert* patkoló törzsmester *Páczor Annával* Budapesten; *Mihályi Károly* őrmester *Sziklai Máriával* Nyergesújfalun; *Juhász Ferenc* őrmester *Parkas Ilonával* Keszthelyen; *Törtei István II.* osztályú altiszt *Strba Annával* Budapesten; a pécsi IV. kerületben: *Bandi János* törzsmester *Józsa Gizellával* Dombóváron; a szegedi V. kerületben: *Kovács Gábor II.* törzsmester v. *Kis Molnár Juliannával* Hódmezővásárhelyen; *Csoma Károly* törzsmester v. *Korpás Gizellával* Tiszafüreden; *Nagy Lajos II.* törzsmester v. *Kövesdi Magdolnával* Debrecenben; *Szabó Gyula II.* törzsmester v. *Orbán Rozáliával* Tokajban; *Nagy József II.* törzsmester v. *Kajdy Erzsébet* Tiszen; *Orbán Lajos* törzsmester v. *Som Zsuzsannával* Debrecenben; *Szilágyi Sándor I.* törzsmester *Gonda Eszterrel* Tornyospálca; *Farkas Imre* őrmester *Hagyó Margittal* Esztáron.

Családi hírek. Született a budapesti I. kerületben: *Tölgyes Ferenc* törzsmester v.-nak *Ferenc-László* nevű fia, *Varga Lajos* törzsmester v.-nak *Margit-Agnes* nevű leánya, *Ferenc József* törzsmester v.-nak *József* nevű fia, *Kelemen János* törzsmesternek *János-József* nevű fia, *Idrányi László* törzsmesternek *Zoltán-Sándor* nevű fia, *Kovács István IV.* várakozási illetményekkel szabadságolt őrmesternek *Attila-Győző* nevű fia, a székesfehérvári II. kerületben: *Kovács József* tiszthelyettesnek *Gizella-Magdolna* nevű leánya, *Tóth István* tiszthelyettesnek *Emil-József* nevű fia, *Koppányi Károly* tiszthelyettesnek *Erzsébet-Ilona* nevű leánya, *Méri János* törzsmesternek *János-Lajos* nevű fia; a szombathelyi III. kerületben: *Dóczi István* törzsmester v.-nak *István-László* nevű fia; a pécsi IV. kerületben: *R. Kiss Sándor* törzsmesternek *Sándor-Szaniszló* nevű fia; a szegedi V. kerületben: *Kerekes János I.* törzsmester v.-nak *László* nevű fia, *Abonyi Sándor* törzsmesternek *Ilona-Julianna* nevű leánya; a debreceni VI. kerületben: *Boros Gábor* törzsmesternek *Gábor* nevű fia; a miskolci VII. kerületben: *Lénárt János I.* törzsmesternek *János-István* nevű fia és *Szaniszló Dániel* törzsmesternek *Magdolna-Mária* nevű leánya. — **Meghalt:** *Szénás József* budapesti I. kerületbeli számvivő tiszthelyettes felesége szül. *Berger Katalin* Budapesten és *Török Ferenc* szombathelyi III. kerületbeli törzsmester *Ferenc* nevű fia Ukkon.

Fárasztó szolgálat után
felüdít a jó

MELEG FÜRDŐ!

De ha nincs a házban vízvezeték?
Ezen könnyen lehet segíteni.

A hófehérre zománcozott

LAMPART

őnfűtő fürdőgarnitúra
(kád és kályha) bárhol

szerelés nélkül

könnyen beállítható. 4–5 kg fával, 40 perc alatt
vízvezeték nélkül tökéletes meleg fürdőt ad.

A melegvíz, — mint a vízvezetékéből, csapon át
folyik a kádba.

KÉRJEN PROSPEKTUST!
Hivatkozzék e hirdetésre.

LAMPART Gyártmányok Eladása Kft.,
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19.

Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelégedésre kiváló
hangszereket
REMÉNYI MIHÁLY Őfelsége dr. József Ferenc kir. herceg és a
m. kir. Zeneművészeti Főiskola szállítmányd.
Budapest. VI., Király-utca 58-60. Kérjen árjegyzéket!

Országos Ruházati Intézet Rt.
Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat,
szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyen-
ruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden
felszerelést. • **Vidéki megbízottak!**

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átésziszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval: „Szószzerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevelet csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különlenyomatait közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzádk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem trunk, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáink intézett levelet szolgálatai útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevével vagy útjegyű számmal választani. Annak, aki jeligt nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségszón” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, jelentkezzen az állami csendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bösörmeényi-út 21. szám.”

Öszinteség. A vonatkozó szabályainknak eleget kell tenni. Az egyházi esküvő kötelező s az ilyen esetekben bizonyos bonyodalmakkal jár. Ha ezt mindenképpen el akarják kerülni, akkor nincs más hátra, mint egymás között más megállapodásra jutni. Megértéssel mindent meg lehet oldani, ez pedig Önöknél nem fog hiányozni.

Remény. 1. Ha az előírt többi feltételnek megfelel, kérheti a vele kötendő műsüléshöz az engedélyt. 2. Nem akadály. 3. Nyugodtan jelentkezzen a felkészülés.

ZÜNDAPP KARDÁNOS MOTORKERÉKPÁR a motoros szenzáció.

Vezérlőképviselet: PAJOR IMRE, Budapest, VI., Jókai-u. 21. Tel.: 1-202-28. Hosszú részlet. Gépcseré. 200-as láncos ZÜNDAPP ára P. 990.—

Csobánc. 1. Akkor kerülnek megbízatásra, amikor hely lesz. 2. Igen, eltölődik. 3. Lexikonban felelünk.

12. Anyagtörődés miatt csak most válaszolhatunk. 1. A hozzáink megírt adatok szerint most kerül előléptetésre. 2. F. év őszén. 3. Jól érti. 4. Ha nincs négy középiskolai végzettség, akkor 12 év után B) mintájú igazolványra jogosult. 5. Hogy egyes kerületeknél mily intézkedést tesznek vagy tettek, azt és annak okát nem tudhatjuk. Hátha azóta más a helyzet az Ön kerületénél is? 6. Hogyne fordulhatna elő, ha nem felel meg az előléptetési feltételeknek, bizony elmarad.

Kitartás. A velünk közölt adatok szerint ez év novemberében kerül sorra. Az igaz, hogy a mellékletben az igen jó minősítés eredetileg is be volt jegyezve, most mégis az tette szükségessé az újabb bejegyzést, hogy az eredetiben nem volt megmondva az a legkisebb időtartam, amely alatt az igen jó minősítésnek meg kell lenni.

Békés Gyula őrmester, Csenger. Nem azt kellett volna feltennie. Neki viszont nincs jogköre a közvetlen felelősségrevonásra, megszegényítésre pedig éppen nincs. Kifejezett helyzet, melyben mindkét fél hibázott. Megértjük Önt, hogy a kényelmetlen helyzetből ki akarta vágni magát, de annak más a módja. A Szut. 100. pontja megmondja, hogy polgári közhivatalnokoknak a csendőr köteles megadni az állásukkal járó tiszteletet, ebben pedig az üdvözlés is értendő. Azt felelhette volna, hogy nem ismeri, azért nem üdvözölte. Önt nagyban menti az, hogy őrsparancsnokának nyomban jelentést tett, tehát semmit sem tussolt el. Ez derék dolog. Azt azonban nem értjük, miként tárgyalhatott Ön a szolgabíróval sötétben, anélkül, hogy őt felismerte volna? Ilyenformán Önt félre is lehet vezetni! Tudunk esetről, amikor — választások alatt — egy járőrhez polgári egyén, jól öltözött, szőbeli felhívást intézett azzal, hogy ő kirendelt szolgabíró. A járőr nem ismervén, nagyon helyesen, igazoltatta s akkor kiderült, hogy az nem más, mint az egyik párt kortese, aki, ha a felhívását a járőr teljesíti, talán megnyeri a választási esatát. A járőr persze elfogta.

Új Btk? Mi is olvastunk az újságokban olyasmit, mintha a közeljövőben új büntetőtörvénykönyv kiadása lenne tervbe véve. Illetékes helyen utánajártunk a dolognak és megállapítottuk, hogy a híradás téves. A dologról a következő tájékoztatást kaptuk: A Magyar Jogászegylet folyó évi április havi teljes ülésén dr. Angyal Pál egyetemi tanár előadást tartott és abban felvetette egy új magyar büntetőtörvénykönyv megalkotásának gondolatát. Az ülésen azonban megállapítást nyert, hogy az igazságügyi kormányzat új büntetőtörvénykönyv megalkotását nem tartja időszerűnek és a kérdéssel egyelőre nem is óhajt foglalkozni. Ennek főoka több más szempont mellett az, hogy a büntetőjog ma Európaszerte gyökeres átalakulás állapotában van; sok, merőben ellentétes felfogás viaskodik egymással és még az alapelvek sínesenek teljesen kialakulva, amelyekben egy, a mai idők felfogásának és világszemléletének megfelelő, korszerű büntetőjognak fel kell épülnie. Az utóbbi években több állam már megalkotta ugyan az új büntetőtörvénykönyvét, azt azonban, hogy ezek

Olasz gyártmányú

OLIVETTI

ÍRÓGÉPEK

Precíziós, hordozható,

egyesítik a legújabb, legmodernebb gépek minden kiválóságát

Magyarországi vezérképviselet

SCHAEFFER VILMOS és TÁRSA

Budapest VI., Andrássy-út 40

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

FEHÉR BÉLA

m. kir. államasuti órák
ÓRA-, ÉKSZERŐZLETE ÉS MŰHELYE
SZOMBATHELY, KÖSZEGI-UTCA 8. SZÁM ALATT

Kívánatra vidékre választékokat vételkötelezettség nélkül küldök.
Előnyös részletfizetési feltételek.

miként válnak be, majd csak néhány évi gyakorlat fogja megmutatni. Magyarország önállóan nem kísérletezhetik: új büntetőtörvénykönyvre tehát csak akkor gondolhatunk, amikor majd elég külföldi tanulság és gyakorlati tapasztalat fog rendelkezésünkre állani. E hivatalos felfogáshoz képest a Magyar Jogászegylet úgy határozott, hogy az új büntetőtörvénykönyv megszövegezésének tervét — amely különben is az igazságügyminisztérium törvényalkészítő osztályának hatáskörébe tartozik — elejti és egyelőre csak arra szorítkozik, hogy az előtanulmányokhoz szükséges bel- és külföldi joganyagot összegyűjti. E munkára dr. Angyal Pál egyetemi tanár elnöke alatt bizottságot küldött ki azzal, hogy a bizottság a munka előhaladásáról a Magyar Jogászegyletnek időnkint tájékoztassa. Az adatgyűjtés természetesen hatalmas munka, éveket vehet igénybe. Csak, ha ez az előkészítő anyag együtt lesz — és ha a ma hangoztatott szempontok akkor már nem fognak fennállani — lehet majd az új Btk. megszövegezéséhez fogni, ami legalább két évet igénybe vesz. Ha a törvényjavaslat képviselőházi és felsőházi letárgyalására csak egy évet számítunk (és ha a munkában politikai okokból nem lesz fennakadás), öt évnél előbb az új Btk. akkor sem válhatik törvénnyé. Egy ilyen hatalmas új törvényt azonban nem lehet a kihirdetése után azonnal életbeléptetni; legalább két évi átmeneti időre számítani kell, amely alatt természetesen még a mai Btk. marad érvényben. A mai Btk.-nk, az 1878. évi V. t.-e. pl. csak 1880. szeptember 1-én, tehát a kihirdetésétől számított két év múlva, a Bp. pedig, az 1896. XXXIII. t.-e. 1900. január 1-én, tehát több, mint három év múlva lépett életbe. Mai büntetőtörvénykönyvünk sok tekintetben valóban átdolgozásra szorul, de egy ilyen nagy, korszakalkotó és előreláthatóan újabb évtizedekre szóló törvény megalkotását nem szabad elsielni. Tanulja tehát csak nyugodtan és szorgalmasan a Btk.-t, öreg tiszthelyettes lesz Ön — reméljük — akkorra, amikor majd az újat kell tanulnia.

Vitakozás. A kerékpáros köteles leszállani kerékpárjáról többek között akkor is, ha temetéssel találkozik. Azt kérde: Ön: találkozni kell tekinteni azt is, ha a temetési menetet hátulról éri el? Igen. A személybiztonság indokolja, hogy szálljon le a kerékpárról s ebből a szempontból kell a kérdést vizsgálni. Egyébként is: gondolja csak meg, mit mond ön, ha, mondjuk kerékpározik és az úton egy nagy követ talál? Azt, ügye: akadálytalán találtam magamat szembe. Ezt mondja úgy-e, akár innen, akár onnan jött. A temetési menetet oly tömegnek kell tekinteni, amelynek az úton elsőbbségi joga van egy kerékpárossal szemben, sőt másokkal szemben is, így a 2. kérdésében említett autóbusszal szemben is, mert ez is a Kodex 13. d) alpontja alapján köteles megállni. A járőr helyesen járt el.

77.777. Idegen telekről átnyúló galyak lemetzése nem büntethető vagyonrongálás címén. Lásd: Büntetőjogtár XXI. 205. Ha a panaszosnak megéri, perelhet magánjogi peres úton.

Akác. Úgy gondoltuk, hogy a hiányzó adatok közlésével együtt megismétli a kérdését. Sajnáljuk, hogy ennek hiányában nem felelhetünk, mert minden levelet válaszadás után megsemmisítünk. Írja meg az egész ügyet összefüggően.

Veszprém. Ha a felterjesztések másolatát megkaphatjuk, utánajárunk a méltánytalannak látszó OTBA-levonás ügyének.

Tah. Az osztrák háborús emlékérem kérelmezéséről többek között az 1936-7. Csendőrségi Lapokban 44.444. jellegre adott üzenetünkben adtunk tájékoztatást.

S. IV. L. Az 1936/5. Cs. K.-ben közölt 50.254/eln. VI. c. rendelet szerint ma már nem lehet a Károly-csapatkereszt odaítélését kérni.

H. I. Tarján. Intézkedtünk, de a válaszra várnia kell.

Krasznahorka. Az 1935/7. lexikon válasz tájékoztatja, hogy attól, aki valamely ipart jogtalanul gyakorol, őrizetbe veheti-e a szerszámokat.

Nádudvar. Nem szükséges, hogy a bizonyítványt a ker. orvosfőnöke állítsa ki, elég a községi orvos bizonyítványa is. Egy pengős bélyeg kell rá. Lásd: 1937/6. Cs. K.-nyel kiadott határozványok 4. §-át. Ugyanitt az 5. §-ban megtalálja a szabadságra vonatkozó tudnivalókat.

Óvár. Nem ismerünk ilyen törvény-módosítást.

K. A. esendőr. A sárcipő viseléséről ismételtén írtunk, utoljára a múlt évi november 2-i számunkban „Somlyó” jellege alatti üzenetünkben. Ha legközelebb ír nekünk, reméljük, jelégét is ad.

Szőnyeg. Lexikonban felelünk.

Tisza. A katonai lelkésznel kellett volna jelentkeznie. A másik egyház lelkésze is köteles az 1868. évi LIII. t.-e. rendelkezéseit tartani magát, azonfelül tudnia kell, hogy Ön a kat. lelkészhez van utalva ilyen kérdésben. Ha még nem késő, pótolja. Az áttérést be kell jelentenie a kerületi parancsnokságnak is. A másik kérdésében teljesen a kerületi parancsnokságot illeti a döntés, mi a történetet s azok körülményeit sem ismerve, nem nyilváníthatunk véleményt sem.

K. I. 1916. 1. A volt 16. sz. helyőrségi kórház mai elnevezése a 8., a volt 17. sz. pedig ma a 9. számú honvéd és közrendészeti kórház. 2. A kórházban elhaltak halotti anyakönyvi kivonatát a város illetékes kerületi anyakönyvi hivatalától kell kérni.

Szebb jövőt. Ha a kérvényre azt a választ kapta az öccse, hogy csak úgy vonulhat be soron kívül katonai szolgálat-teljesítésre, ha igazolja, hogy annak letelte után csendőrségi szolgálatra felveszik, akkor öccse ezzel a területileg illetékes kerületi parancsnokságnál — lehetőleg személyesen — kérje megvizsgáltatását s annak eredményéhez képest olyan igazolványt, amely szerint őt, mint csendőrségi szolgálatra alkalmasat a felveendőkhöz közé előjegyezték. Az eljárás szabályozva nincsen, a gyakorlat így alakította ezt. Ezzel az igazolással kérje azután a bevonultatását.

Pusztá. Napi 1 pengő megtérítésére van igénye. Lásd! 1932. évi Cs. K. 112. old. és az 1933. évi Cs. K. 179. oldalán közölt rendeleteket. A kórházi számlát esatolnia kell. Indokolt illetményelőleg kérelmezése is ha ezt már igénybevette, rendkívüli esetére tekintettel segélyt kérhet.

Maros. Az előbbi üzenetben közölt rendeletekből Ön is tájékoztatást kap. A lakáson történt szülés és kezelés költségeiből visszatérítésre nincs igénye.

E. L. thts. Szigetmonostor. Soraiért üdvözljük.

F. M. törm. Szöny. Legutóbbi pályázata utolsó bekezdésére: nincs miért elnézést kérnie, rendjén volt az ügy is, ahogy csinálta. Különböző mindkét pályázata derekas teljesítményről számolt be.

M. L. eső., Villány. Egyet közlünk, a többi sötét. A bárnysot sajnáljuk, de a csendőr is mereven áll rajta. Más, közvetlenebb beállításban ezt a jelenetet újból levehelné nekünk.

V. I. III. törm. v., Kúnhegyes. Utólag nem közölhetjük.

P. Gy. eső., Torony. A témái elég jók, csak élesebb képeket kérünk. Egy-kettőt ezekből is közlünk.

KÉZIRATOK.

Maros. Nem közölhetjük. Tessék sokat olvasni, figyelmen, aztán írni — az asztalfiókja számára. Idők multával azokat elolvassa, rájön, hogy az Ön hozzáértése, ízlése is fejlődött s a ma irtakat Ön se szívesen ismerné el majd sajátjának.

Mindszent. Átdolgozva sorra kerül. Mi lett a deszki kislánnyal?

Magyar érzélem. Igaza van, de a vers más dolog. Ne töltse rá az időt.

Zs. B. Mester-utca. Nagyon sok szó esett már róla, minden vonatkozásban kimerített téma. Mást kérünk.

Posta, B. A. eső. Toponár, Cs. Z. Balatonalmádi, V. Sz. törm. Páka. Sorra kerülnek.

Erdély. Hézagos, nem közölhető.

Érdemes-e bántalmazni? Igaza van, nem érdemes. Sőt: nem is szabad. Leírásából éppen ebben az irányban hiányzik a tulajdonképpeni tanulság. Nem közölhetjük.

A szerzői jogról Magyarországon az 1921. évi LIV. tc. rendelkezik és pedig olyképen, hogy a védelem, melyet a törvény a szerző javára biztosít a szerző egész életére és a szerző halála után 50 évre terjed. A szerzői jognak a zeneművek színpadon kívüli nyilvános előadási részének szabályozása tárgyában a m. kir. Belügyminiszter Úr Öngyméltósága 1924. évi október hó 10-én 168.809/1924. B. M. számmal körrendeletet hozott ki részben abból a célból, hogy a tájékoztatlan közönséget a jogtalan zenétetés következményeitől, — melyet a törvény jogbitorlásnak és vétségnek minősít — megóvja, másrészt azért, hogy a szerzőket törvényes jogon őket megillető járandóságaihoz hozzájuttassa. Midőn tehát a m. kir. csendőrség a fent hivatkozott magas rendelet szellemében jár el, nemcsak törvényes kötelességét teljesíti, hanem szolgálatot tesz a sok teherral sújtott zenétetőknél és a magyar kultúra munkásainak, a szerzőknek!

Magyar Szévegírók, Zeneszerzők
és Zeneműkiadók Szövetsége
Korlátozott Felelősséggel.

Bűnöző nők.

Írta: ERNST ENGELBRECHT bűnügyi rendőrbiztos (Berlin). (9)

Elhatároztuk, hogy elmegyünk a helyiségből, előzőleg azonban a pultnál még egy pohárka likórt ittunk. Egyszer csak a férfi összecsett. Gyorsan eltűntem, nehogy kellemetlenségem legyen és benyomásom mindvégig az volt, hogy a férfi súlyosan ittas lehetett. Elmentem még egy kávéházba is, de este 10 órakor a lakásomon elfogtak.

A jegyzőkönyvbe diktált adatok részletei annyira ártatlannak és természetesnek látszottak, hogy semmi támpontot sem nyújtottak további nyomozásra.

Nyomatékos figyelmeztetés után Werner Hella bevallotta, hogy az orvoságos üveget tartalmával együtt a félreeső helyre rejtette, sőt előzőleg még a címkét is eltávolította róla. Előadását azzal igyekezett valószínűsíteni, hogy szükségnek látta egy címkés és kábítószert tartalmazó orvoságos üveget eldobni, nehogy illetéktelen egyén kezébe kerüljön, aki a rendeleteket kijátszva, jogtalanul juthatna ily kábítószerek birtokába. A legerélyesebben visszatartotta azt a gyanúsítást, hogy szándékkal mérgezte volna meg az ismeretlen férfit és továbbra is kitartott állítása mellett, hogy az illető az ópiumos üvegből önszántából ivott.

Egészen más képet kapott azonban az ügy, amikor a nyomozó közegek kikutatták, hogy néhány héttel ezelőtt szórakozás közben hasonló körülmények között nagyobb pénzösszeget lopott el egy férfitől. A rendőri bizottság tevékenységét három nap múlva befejezte.

Megállapítást nyert, hogy tegnap Hella az ismeretlen férfit, aki tojáskereskedő volt, hívta, hogy poharazzon vele. Majd úgy rendezte a dolgokat, hogy egy intim sarokba vonuljanak vissza. Miután megállapítást nyert, hogy Hella különben nem szokott keserű likőröket fogyasztani, felmerült az az indokolt és helytállóan bizonyult gyanu, hogy ennek csak az volt a célja, hogy a likőr keserősége a belekevert ópium ízét semlegesítse. Bebizonyosodott, hogy a leány kiszemelt áldozatát azzal a szándékkal kábította el, hogy kifossa. Miután a nála lévő üres kékításkában a kiűritett ópiumos üveget könnyen hazaszállíthatta volna, ennek ellenkezője, vagyis hogy eldobta, arra mutatott, hogy Hella ettől a kényes bizonyítéktól meg akart szabadulni.

A tojáskereskedő erősen ivott ugyan, de a kocsmáros olyannak ismerte, mint aki sohasem tudott volna olyan súlyosan megittasodni és elbódulni, ha Hella a saját számára rendelt likőröket nem itatta volna meg vele.

Hogy a tojáskereskedőt ártalmatlanná tehesse és megkaparintassa azt a nagy esonó bankjegyet, amelyet hencsege mutatott, a likőrös poharakba nagyobb mennyiségű ópiumot csempészett. Mikor a férfi ezután már teljesen tehetetlen volt, Werner Hella nagyobb összeget lopott el tőle.

A nyomozás kétségtelenül megállapította Hella szándékát, hogy a férfit halálos mennyiségű kábítószert használatával ártalmatlanná tegye és kifossa.

A tettes előlete után folytatott további nyomozások meglepő eredményre vezettek. Werner Hella praxisában a friedenani rablógylókossági kísérlet semmiesetre sem volt kivételes esetnek elkönnyelhető. Máskor is szívesen csatlakozott jól pítözött férfiakhoz, likőr-kimérésekbe esalta őket, hogy mindenekelőtt az áldozat pénzviszonyait kikutassa és a kifosztást előkészítse.

Bebizonyosodott, hogy igen sok hasonló kifosztás történt már anélkül, hogy bárki is feljelentést tett volna a rendőrségen. Az azonos körülmények között kifosztott és elkábított áldozatok restellettek a rendőrségen megjelenni, már csak azért is, mert szégyelltek, hogy egy nő így elbánt velük.

Kitűnően kitervezett rendszerrel idővel pompás gyakorlatra tett szert az áldozatok kifosztásában. A kiszemeltek tehetetlenségét rendszerint csak a helyiség elhagyása után használta ki. A friedenani esetben a kereskedő által lobogtatott sok pénz különösen izgatta, megszáditotta és elővigyázatlanlanná tette, így történhetett, hogy a férfi már a helyiségben összerogyott. Máskor mindig úgy rendezte a dolgokat, hogy az ivást a kellő időben abbahagyták és a rosszullet rendszert csak az után érte utól a férfiakat. Ilyenkor taxi után kiáltott és a „beteg urat” vagy lakására, vagy a legközelebbi gyógyszerháza szállította. Utközben az eszméletlen férfit kifosztotta, a kocsi valamilyen ürüggyel megállította és nyomtalanul eltűnt.

Még nőknél is szokatlan körülményekkel és furfanggal elűntetett minden nyomot, sokszor szűnet nélkül dolgozott, néha egymás után két-három esetet is elintézett. Ha az alkalom úgy hozta magával, nem is használta kábítószert, hanem egyszerűen kifosztotta áldozatát valamilyen likőrszalomban vagy más alkalmas szerelmi fészekben.

Egy alkalommal a szokásos módon megismerkedett egy idősebb magasrangú bíróval. Ezt az ismeretséget sokkal fontosabbnak ítélte a maga szempontjából holmi kis zsákmanynál. Jól megjátszott álszemérmeskedéssel s találmányossággal kokainmámor hatása alatt úgy behálózta áldozatát, hogy teljesen bizalmába ferközött. Mind sürűbb vendég lett az öregedő aglegény házában. Mikor már eléggé biztosnak érezte a talajt, meghívatta magát udvarlójával lakására s vacsora alatt ételbe nagyobb adag mérget csempészett. 48 óra múlva a tanácsost eszméletlen állapotban találták s csak nagy erőfeszítéssel lehetett életre kelteni. Teljesen kifosztott lakásában tért öntudatra. Hella mindent ellopt, aminek csak valami értéke volt. Érthetetlen, hogyan tudta a nehéz tárgyakat, még súlyos bútordarabokat is, köztük drága faragott stílbútorokat a lakásból úgy elcipelni, hogy a hurokódás a házbelleknek nem tűnt fel. A tanácsos sohasem épült fel teljesen a mérgezésből.

Mindezeknek az adatoknak pontos ismerete végre a nyakát törte a makacs hazudozónak, aki semmiképpen sem volt beismerésre bírható. Hella erkölestelen életmódjával annyira felbőszítette vőlegényét és cinkosát, hogy ez bosszúból nemesak, hogy nem volt hajlandó tovább fedezni a bűnös üzemeket, hanem leleplezésével okozójává lett annak, hogy a leányt többévi fogságra ítélték.

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

FOTO-
gépeit és cikkeit
SZENES MÁRTONNÁL
szerezze be.

Főüzlet: Bpest, IV. Károly-körút 16. Tel.: 1-891-66

Pióküzletek:

VI., Teréz-körút 1/c

VI., Teréz-körút 41.

Telefon: 1-259-66.

Telefon: 1-124-71.

Alku nélkül bútor
szabott áron:

NAGY ZSIGMOND
VI., Lázár ucca 3.

Árak a bútoron.

Werner Hella bűnöző részére nincsen bocsánat, de Werner Hella embertársunk részére akad enyhítő körülmény. Nem ismerte a gond nélküli, derűs fiatal évek örömeit és serdülő korból egyenesen az élet pokoli forgatagába került. A könnyelmű anyja lélekromboló nevelése mellett könnyen elbukott a lejtőn s gurult tovább, megállás nélkül. Lejjebb, mindig lejjebb.

A legnagyobb bűn, amit anyja elkövetett, ha gyermeke lelkéből kiöli a jó alaptulajdonságokat. Szörnyű dolog még elgondolni is, hogy az ártatlan serdülő leánykát már 12 éves kora óta arra nevelte, hogyan kell tetszeni a férfiaknak, csak azért, hogy ez a tetszelgés pénzeredménnyel járjon még akkor is, ha becsületet kell érte feláldozni. Hellát élénk vérmérséklete s az öröklött anyai rossz tulajdonságok természetesen nemhogy visszatartották volna a rossz útra téréstől, hanem egyenesen sietteték bukását. Borzalmas dolgokat mesélt a fogságban anyja örvényes rohamairól, amelyek olyankor léptek fel, ha nem tudott kokaint szerezni, ha a szervezet nem kapta meg a szokásos adagot. A leány ilyen alkalommal mindig anyja szeme elé tárta a túlzott kokain-élvezet következményeit, minek rendszerint sírógörcsükben való fetrengés lett a vége. Az anyja kétszer követett el öngyilkossági kísérletet. Visszautasította az ételt, örültnek tette magát, sőt egyszer kirohant az utcára is és rohanvást kiabálta, hogy leánya meg akarja ölni. Mindig ugyanaz a nótá ismétlődött. Hella elrohant hazulról s felhajszolta azokat a pénzembereket, akiket keresztül remélhet, hogy anyja részére előteremthesse a drága és reszkette várt kokaint. Az anyja minden alkalommal kivirult, valahányszor a forrón óhajtott kábítószer bevette. Ilyenkor ragyogott a boldogságtól és leányát százféle gyengésséggel halmozta el. Megbánást mutattak a züllött nő könnyes visszaemlékezései.

Amíg Werner Hella józan belátással és erős akaratú tudott ellenállni a kábítószeres túlzott élvezetnek, minden igyekezetével szeretne volna magát az átkos anyai légkörből kivonni. Ez néha rövidebb időre sikerült is. Sajnos, nem végleg, mert ellenálló ereje lassanként felmorzsolódott és fokozatosan feladta a harcot.

Lelkiismeretlenül szemlélte az anyja, hogyan lesz leányából szokásos kokainista és morfinista, mert tudta, hogy csak akkor tudja a maga számára megtartani, ha leánya a méreg rabja lesz. Kokainista és morfinista előtt ismeretlen olyan akadály, amely lehetetlenné tenné számára a véleménye szerint nélkülözhetetlen életszükséglet megszerzését.

Jellemző tünet a kábítószeres rabjaira, hogy a szervezetükbe felszívódott méreg fokozott szellemi tevékenységre serkentőket. Ebben az állapotban azonban gyakran veszedelmes és találatos ellenfelekké válnak.

Azok a szokatlan nagy adagok, amelyeket Hella rendszeresen használt, testileg és szellemileg teljesen tönkretették, valóságos emberi roncs lett belőle.

A fogságban csak akkor lehetett kihallgatni, ha előbb injekciókat kapott. Kétnapi magabazárkózottság után teljesen leírt. Mereven nézett a kihallgatást végző tisztviselőre, anélkül, hogy egy értelmes szót képes lett volna kinyögni. Amint azonban a sóvárgott kábítószeradagot megkapta, azonnal élénk és közlékeny lett. Megváltoztatta eddig folytatott tagadási taktikáját s egész csomó bűncselekmény elkövetését tagadás nélkül beismerte.

Emellett a női bűnözők jellegzetes szokása szerint a fogságban is előszeretettel gondozta külsejét, esinosította magát, haját ápolta, csak úgy, mint annak idején, amikor szabadon járhatott-kelhetett kétes útjain.

Az előre megfontolt szándékot nem sikerült rábizonyítani. Beigazoltnak vette a bíróság, hogy a nyomorult teremtsen kénytelen volt egész életében anyja ostoba rigolyait végigszedni, rossz befolyása alatt állott és anyja kedvéért mindent elkövetett, hogy pénzt teremtsen elő. Jóindulatú, emberséges és belátó bírái voltak és így sikerült néhány évi fogsággal megúsznia a dolgokat.

A mérlegelesnél enyhítő körülménynek vették, hogy részben öröklött hajlamánál fogva, meg helytelen anyai befolyás következtében ilyen mélyre süllyedt és hogy a javítóintézetben minden csalafintaságot kitanulva, beteges lelke a bűnös végletbe sodródott.

Első elfogása alkalmával még csak könnyelmű, semmivel sem törődő leányka volt, akit azonban a bűnös áramlatok mindjobban a bűnözők sorsa felé sodortak.

Szeretnék még néhány szót szentelni a javítóintézetek problémáinak. Erkölcsileg veszélyeztetett fiatal lelkek, akiket az állam a maga számára meg akar menteni és a közösség használható tagjává szeretne formálni, nem valók leendő gonosztevőket előkészítő intézetbe. Erkölcsileg és világnézetileg fertőzött fiatalság társaságában az aljas ösztönök és bűnös hajlamok csakhamar előtörnek és ez a körülmény az aránylag kis területre összehúzóult egyttlakók helyes irányú vezetését és nevelését rendszerint előnytelenül befolyásolja.

A javítás végső célja a lappangó gonosz ösztönök és lelki fattyúhajtások gyökeres kiirtása. A javító nevelésre szoruló fiatalokat egészséges és helyes környezetben kell elhelyezni, ha azt akarjuk, hogy a társadalomnak majdan hasznos tagjává fejlődjenek. Ugy a férfi, mint a női gonosztevők többsége javítóintézetből származik.

Hella nemrég töltötte le többévi börtönbüntetését és most mint testileg-lelkileg tönkrement emberroncs bolyong valahol Németországban. Anyja időközben meghalt. Átok és nem istenáldás van azon a házon, ahol a szülők lelkiismeretlenül engedik gyermekeiket a bűn szakadékaiba zuhanni. Az erkölcsileg teljesen lezülhött, beteges lelkű anyja életmódja legfeljebb csak megvetést válthatott ki egyetlen leányából. A hajlam átöröklése óva int mindenkit az egészséges családi életmódra, különben az ősök kicsapongásaiért a késői utódoknak kell drága tandíjat fizetniük. (Folytatjuk.)

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71. Árjegyzék ingyen.

Újrendszerű hitörhittel!

A magyar kir. csendőrség tagjai lakásukat berendezhetik.

Váltó és előleg nélkül 30 egyenlő havi részletre.

vagyis minden 100 pengő után 3.33 pengős részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatot visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK BUDAPEST, VII., WESSELENYI-UTCA 18. SZÁM.

Újpesti Fém- és Lőszerszámvereték Gyár

Lőrincz-utca 21-23.

Telefon : 2-954-38.

Előírással sarkantyúk és az összes hadfelszerelési csatok állandóan raktáron!

A két

elválaszthatatlan!

Gyermekkor.

(Pályázat eredménye.)

A pályázatot a folyó évi 6. számunkban hirdettük. Azokat a sorsokat akartuk közelebbről látni, melyek nehéz gyermek- és serdülőkor válságain, kísértésein, testi-lelki veszedelmein át mégis eljutottak ide hozzánk a csendőrséghez. Mondhatjuk így is: itt érték révbe minálunk, minekutána kemény leckéket kaptak az élettől, melyeket azonban mind kiálltak a maguk emberségéből. Számukra tehát megszolgált, megérdemelt jutalom, hogy a csendőrt megillető tiszteletből és kenyérből részesülhettek.

Látni akartuk ezekből a leírásokból azt is, hogy a kemény próbára tett embernek mennyire marad emlékezetében a nehéz mult s mennyire tudja megbecsülni most a jobb jelent és jövőt. Hát: megbecsülik! Sok gyönyörűséget találtunk a leírások olvasásában. Büszkék vagyunk arra a bizalomra, ahogyan a pályázók kitárták nekünk az egész életüket, nem hallgatva el és nem szépítve semmit még akkor sem, ha itt-ott ballépésről, hibáról kellett beszámolniuk. Megbecsüljük és meleg kézszerítással viszonzozzuk ezt a bizalmat. Érezzen ebben is minden pályázó valami kis jutalmat, jóvátételt a sok szenvedésért, keserűségért, ami osztályrészül jutott neki mindaddig, amíg a kakastollas kalapot fejére tehetette. S hogy tévedés ne legyen, erősen hangsúlyozzuk, hogy *nem olyan emberekről van itt szó, akik a csapások elől idemenekültek hozzánk!* Ennél sokkal derekabbak voltak ők mindig. Mindannyiukat az erkölcsi erő tartotta talpon. Küzdöttek anélkül, hogy láthatták s tudhatták volna küzdelmük eredményét. Küzdöttek magáért a küzdelemért, küzdöttek pusztán csak azért, mert elbukni nem akartak. Küzdöttek számtalanszor olyan helyzetekbe jutva, ahonnan kiút nem mutatkozott, remény a jobb sorsra nem volt a láthatáron. *Igazi értéküket ez adja meg.*

Mert ez az igazi ember! Aki ezt meg tudja csinálni, Isten minden áldását s az emberek minden elismerését megérdemelte. Ezek az emberek a sokat emlegetett sziklák, akikre minden körülmények között számítani és építeni lehet. A sok-sok pályázatból kiválogattuk a legderékabbakat s alább közöljük ezt a névsort jutalmul nekik és példaadásul azoknak, kiknek világeletükben túlságosan jól ment a sorsuk, sem hogy a jót és szépet életükben igazán észrevenni és értékelni tudnák. Egyik közelebbi számunkban ezekből a életleírásokból ilyen példaadó szemelvényeket is közölni fogunk.

Az elsőség kérdését csak sorshúzás dönthette el, mert ezeket a sorsokat patikamérleglen sem lehetne úgy lemérni, hogy valamelyik javára érezhető súlytöbbletet mérhessünk. Így kapta meg a pályázat jutalmát Szalai Sándor tiszt-helyettes — Szekszárd.

A kiemelkedő pályázatok beküldői: Balogh István cső. (Monor), Balogh József őrm. (Felsőíreg), Balogh József cső. (Miskolc), Baranyai István thts. (Szeged), Bardócz Árpád cső. (Hódmezővásárhely-Központ), Beke József II. őrm. (Biharugra), Bérces Mihály tőrm. (Mosonszolnok), Bihari Bernát prb. cső. (Mád), Bolla Mihály tőrm. (Szilvásvárad), Csapó Albert tőrm. (Gölle), Cseh Balázs tőrm. v. (Bugyi), Csik Mihály cső. (Szirák), Csiki Miklós őrm. (Tarnaméra), Dákai Péter thts. (Perkáta), Enyedi András őrm. (Kunágota), Farkas József II. tőrm. v. (Leányfalu), Fehér Mihály tőrm. (Szöny), Füzesi Lajos szv. thts. (Debrecen), Gergely Béla tőrm. (Kun-

szentmárton), Honvéd Sándor cső. (Békés), Kalmár Péter őrm. (Budapest), Karacs László cső. (Tiszalök), Kertész József cső. (Törtel), Kocsis Sándor thts. (Bácsbokod), Kosaras József cső. (Zomba), Kovács Gábor cső. (Balkány), Kovács Kálmán cső. (Enes), Kun Miklós thts. (Sárbogárd), Nagy Sándor cső. (Gödöllő), Nagyfejtő János tőrm. (Szilvásvárad), Nyirő László tőrm. (Kiskunfélegyháza), Nyitrai Imre cső. (Fülöpszállás), Orbán József I. tőrm. (Óriszentpéter), Pupos Imre thts. (Budapest), Süveges András cső. (Bagács), Szabados József cső. (Székesfehérvár), Szabados József őrm. (Újhuta), Szabó Dénes cső. (Perkáta), Szalai Sándor IV. thts. (Szekszárd), Szathmári Antal őrm. (Szigetszentmiklós), Szathmári Ferenc cső. (Piliszentkereszt), Szegedi Ferenc cső. (Biharugra), Szekeres István tőrm. (Poroszló), Szernai Endre cső. (Pestszenterzsébet), Szivós Pál prb. cső. (Salgótarján), Sz. Tóth Antal őrm. (Lakihegy), Varga Alajos cső. (Sárospatak), Varga István tőrm. v. (Kunhegyes), Varga Mihály őrm. (Nagykörös), Végső Mihály thts. (Pácin), Vidovics János prb. cső. (Kerca), Vincze György tőrm. (Páka), Virágh József cső. (Erdősokonya), Zubor János thts. (Karcag).

Pályázat

(és pályázat eredménye.)

A folyó évi 6. számunkban pályázatot hirdettünk azok számára, akik a nyomozókules és Nyomozati Értesítő alapján a legtöbb elfogást eszközölték. A pályázat nyertese

Németh Sándor II. andocsi örsbeli törzsörrmester 22 elfogással. Pályázott még: vitéz Farkas István thts. Budapest (9 elfogás) és Pálmai László thts. Tatárszentgyöny (3 elfogás 1936–37-ben.) Ez a pályázatot tehát várakozásunk ellenére igen neptelen volt. Valami idegenkedés, vagy legalább bizonytalankodás az említett nyomozati segédletek használata körül még mindig van az örsökön, pedig hát a körözött elfogandók ezrével kószálnak az országban. A mind-

egyik örs megtisztítanának tö-
lük a maga körletét, mennyi kiderítetlen esettel kevesebb nyomná a lelkiismeretét!

Újabb ösztönzésül éppen ezért nyomban meg is ismételtük ezt a pályázatot. A feltételeket a folyó évi 6. számunkban találja meg a pályázó. Határidő: folyó évi december 31. Az eredményt a jövő évi január 15-iki számunkban fogjuk közölni. A legeredményesebb pályázatot komoly, szép fényképező-géppel jutalmazzuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,
V. Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

A m. kir. csendőrség
kedvelt bevásárlási helye

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

CSENDŐRSÉGI SZAKÜZLET

BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

FEHÉR-nemű és más ruha szükséglete legolcsóbban beszerezhető kedvező fizetési feltételek mellett
FEKETE József cégnél, BUDAPEST, VII.,
IZABELLA-utca 34.

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árendgémény és kedvező fizetési feltételek